

ธรณีวิทยา A-B 30/54 (เต็ม ครั้งที่ 22/56)

1.	a axis	แกนเอ	<p>๑. แกนผลึกแกนหนึ่งในแกนผลึกที่สมมุติขึ้น ๓ แกน คือ แกน a, b, c ซึ่งใช้อ้างอิงในการอธิบายเกี่ยวกับผลึก แกนเอ คือ แกนที่วางตัวในแนวนอน มีทิศทางจากหน้าไปหลัง</p> <p>๒. ในวิชาศิลาวิทยาโครงสร้าง หมายถึง ทิศทางการเคลื่อนที่ของหินเปลือกโลกที่เปลี่ยนรูปร่างลักษณะไป นั่นคือทิศทางการเคลื่อนที่หรือการเลื่อนไปทีมากที่สุดคล้ายทิศทางที่แผ่นไฟเลื่อนผ่านกันและกันไป ริวลายขนานบนพื้นผิวรอยไกลของรอยเลื่อนจะขนานกับ a <i>ดูรูปที่ ab-plane</i></p>
2.	A horizon	ชั้นเอ	ชั้นดินแร่ (mineral soil horizon) ที่เกิดอยู่ที่ผิวดินหรือใต้ชั้นโอ (O horizon) ประกอบด้วยอินทรีย์วัตถุที่สลายตัวแล้วผสมคลุกเคล้ากับแร่ธาตุในดิน ไม่มีสมบัติเด่นที่แสดงว่าเป็นชั้นอี (E horizon) หรือชั้นบี (B horizon) หรือมีลักษณะที่เป็นผลมาจากการไถพรวน การทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โดยทั่วไปชั้นเอมักมีสีคล้ำ เดิมเรียกว่า ชั้นเอหนึ่ง <i>ดู soil horizon ประกอบ</i>
3.	aa	อาอา	หินลาวาผิวขรุขระ เป็นหนามแหลมหรือตะปุ่มตะป่ำ ขนาดรูปร่างต่าง ๆ กัน คำนี้เป็นคำพื้นเมืองของชาวฮาวาย
4.	AB horizon	ชั้นเอบี	ชั้นดินในช่วงเปลี่ยนแปลง มีลักษณะส่วนใหญ่เหมือนชั้นเอมากกว่าชั้นบี เดิมเรียกว่า ชั้นเอสาม
5.	abandoned well	หลุมทิ้ง	หลุมแห้งหรือหลุมผลิตปิโตรเลียมที่ผลิตหมดแล้วหรือไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะต้องปิดหลุมโดยการตึงบางส่วนของท่อกรุขึ้นมา

			แล้วอุดหลุมด้วยซีเมนต์อย่างน้อย ๒ ช่วง เพื่อไม่ให้ของไหลในหลุมซึมออกไปได้
6.	Abbe refractometer	มาตรดรรชนีหักเหแอบเบ	เครื่องมือชนิดหนึ่งสำหรับใช้หาค่าดรรชนีหักเหของของเหลว แร่ และอัญมณี โดยอาศัยหลักการวัดค่ามุมวิกฤตของแสงที่หักเหเมื่อผ่านตัวกลางนั้น ๆ
7.	ABC method	วิธีเอบีซี	วิธีการแก้ค่าในการสำรวจด้วยคลื่นไหวสะเทือนชนิดหักเห มักใช้ปรับแก้ข้อมูลคลื่นไหวสะเทือนที่คลาดเคลื่อนไปเนื่องจากชั้นความเร็วคลื่นต่ำที่อยู่ใกล้ผิวดินมีความหนาต่างกัน
8.	abiogenesis	๑. กำเนิดชีวิตจากสิ่งไม่มีชีวิต	การที่สิ่งมีชีวิตได้พัฒนาขึ้นจากสิ่งไม่มีชีวิต <i>ดู biogenesis ประกอบ</i>
9.	abiogenesis	๒. กำเนิดชีวิตจากสิ่งไร้ชีวิต	<i>ดู spontaneous generation</i>
10.	ablation	๑. การเสียดกร่อน	(<i>ธรณีสิ่งแวดล้อมวิทยา</i>) การกร่อนของหินที่เกิดจากการกระทำของลมหรือการชะละลาย ทำให้หินเดิมมีการแตกแยก การนำพา และการเกิดแหล่งสะสมตกค้าง (residual deposit) ของเศษหินที่เหลืออยู่
11.	ablation	๒. การเสียดละลาย	๒.๑ กระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้ธารน้ำแข็งลดปริมาตรลง ได้แก่ การหลอมละลาย การระเหย (การระเหิด) การกร่อนเพราะลมและการแตกตัวของธารน้ำแข็ง คำนี้เมื่อเน้นเฉพาะปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นที่ผิวของธารน้ำแข็ง จะไม่รวมการแตกตัวของธารน้ำแข็ง ๒.๒ การสูญเสียมวลที่ผิวของอุกกาบาตหรืออุกมณี เกิดขึ้นจากการเสียดสีกับบรรยากาศจนหลอมละลายกลายเป็นไอขณะที่

			อุกกาบาตหรืออุกมณีเคลื่อนที่ผ่านบรรยากาศ
12.	ablation	๓. มวลเสียดกร่อน	ปริมาณของหิมะหรือน้ำแข็งที่หายไปจากธารน้ำแข็งโดยกระบวนการเสียดกร่อนหรือเสียดละลาย
13.	ablation moraine	กองตะกอนธารน้ำแข็งเสียดกร่อน	กองหรือชั้นตะกอนธารน้ำแข็งที่วางตัวอยู่บนน้ำแข็งในบริเวณเสียดละลาย หรือวางตัวอยู่บนตะกอนพื้นธารน้ำแข็งที่มาจากธารน้ำแข็งเดียวกัน
14.	abnormal high pressure	ความดันสูงผิดปกติ	ความดันใต้ดินที่สูงมากกว่าความดันที่เกิดจากชั้นหินปิดทับ หรือความดันซิลาสติต ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ปิโตรเลียมพุ่งในระหว่างการเจาะ
15.	aboral	-ตรงข้ามปาก	๑. คำที่ใช้กับตำแหน่งที่อยู่ตรงข้ามปาก หรือทิศทางด้านออกจากปาก ใช้กับสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง <i>ดู adoral ประกอบ</i> ๒. คำที่ใช้กับด้านที่อยู่ตรงข้ามกับศูนย์กลางการเจริญเติบโตของสัตว์จำพวกโคโนดอนต์ (conodont)
16.	ab-plane	ระนาบเอบี	ในศิลาวิทยาโครงสร้าง หมายถึงระนาบสมมติที่สร้างขึ้นบนแกนสมมติ a และ b ในหินที่เปลี่ยนลักษณะไปแล้ว เพื่อแสดงว่าเกิดการเคลื่อนที่ของส่วนประกอบในหินเนื่องจากแรงภายนอกที่มากระทำขึ้นตามระนาบนั้น โดยที่แกน a เป็นแกนบอกทิศทางการเคลื่อนที่ต่างกันสูงสุด (ดังเช่นการกรีดไฟที่ซ้อนกันให้เลื่อนไปไบต่อไป) สำหรับแกน b นอกจากจะต้องอยู่บนระนาบดังกล่าวแล้ว ยังต้องตั้งฉากกับแกน a ด้วย)
17.	abrasion	๑. การครูดถู	การเสียดสีครูดถูบนผิวหินท้องถิ่นหรือชายฝั่ง เกิดขึ้นจากการกระทำของเศษหิน กรวด ทราย ที่น้ำ คลื่น ลม และธารน้ำแข็ง

			พัดพาเคลื่อนที่ไป อาจมีการเสียดสีกันเองหรือครูดถูพื้นผิวหิน ท้องน้ำหรือข้างตลิ่ง ทำให้ท้องน้ำกร่อนลึกลงหรือขยายกว้าง ออกไป หินชายฝั่งหรือตามภูเขาคงจะกร่อนว่าแหวงเป็น รูปลักษณะต่าง ๆ มีความหมายเหมือนกับ <i>corrasion</i>
18.	abrasion	๒. รอยครูดถู	รอยครูดถูหรือรอยสึกบนผิวหิน เกิดจากการครูดถูหรือเสียดสี ของเศษหิน กรวด ทราย ที่กระแสน้ำ ลม หรือธารน้ำแข็งพัดพา ไป
19.	abrasion platform; wave-cut platform	ลานคลื่นเซาะ	ดูคำอธิบายใน <i>wave-cut bench</i>
20.	absarokite	หินแอบซาโรไกต์	หินบะซอลต์ชนิดเนื้อดอก ประกอบด้วยดอกของโอลิวีน และ ไคลโนไพรอกซีน ในเนื้อพื้นซึ่งมีโอลิวีน ลูไซต์ และแลบราโด ไรต์ ที่มีแอลคาไลเฟลด์สปาร์อยู่ตรงขอบ หินแอบซาโรไกต์ อาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นหินโซโซไนต์ (shoshonite) ได้ถ้า ปริมาณโอลิวีนลดลงและมีแร่สีเข้มปรากฏอยู่ หินชนิดนี้อาจ เปลี่ยนแปลงไปเป็นหินบานาไกต์ (banakite) ได้เมื่อปริมาณโอ ลิวินและอูไจต์ (augite) ลดลง คำว่า แอบซาโรไกต์ นี้ มาจาก เทือกเขาแอบซาโรกา (Absaroka) ในมลรัฐไวโอมิง สหรัฐอเมริกา
21.	absolute abundance	ความอุดมสมบูรณ์	ตัวเลขที่แสดงถึงจำนวนของสิ่งมีชีวิตชนิด (species) ใดชนิด หนึ่ง ที่พบในพื้นที่หนึ่ง หรือในชั้นหินหรือชั้นตะกอนชั้นใด ชั้นหนึ่ง ดู <i>abundance</i> และ <i>relative abundance</i> ประกอบ
22.	absolute age; isotopic age;	อายุสมบูรณ์	อายุซากดึกดำบรรพ์ (fossil) ของหิน ลักษณะ หรือเหตุการณ์ ทางธรณีวิทยา (โดยมากวัดเป็นปี) โดยทั่วไปหมายถึงอายุที่

	radiometric age		คำนวณหาได้จากไอโซโทปของธาตุ แต่อาจหมายถึงอายุที่ได้จากวงปีของต้นไม้หรือชั้นบ่งปี คำนี้ไม่ค่อยนิยมใช้ในปัจจุบัน เนื่องจากมีความหมายเป็นนัยว่ามีความถูกต้องแม่นยำเกินกว่าที่จะเป็นไปได้จริง ๆ เช่น หินแกรนิตก้อนเดียวกันอาจมีอายุที่แตกต่างกันหลายล้านปีได้ เนื่องจากใช้วิธีการคำนวณหาอายุที่แตกต่างกัน ดู <i>relative age</i> ประกอบ
23.	absolute permeability	สภาพให้ซึมได้สมบูรณ์	ความสามารถของวัตถุที่มีรูพรุนต่อเนื่องกันที่ยอมให้ของไหลไหลผ่านได้หมดภายใต้สภาวะใดสภาวะหนึ่ง โดยไม่มีปฏิกิริยาใด ๆ ระหว่างวัตถุนั้นกับของไหลที่ไหลผ่าน
24.	absorption	การดูดกลืน	การดูด การรับ หรือการรวมสิ่งอื่นใด เข้าไว้ในตัว ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การดูดกลืนมีที่ใช้หลายด้าน เช่น ๑. (เคมี) การดูดกลืนของเหลวเข้าไว้ในของแข็ง หรือ การดูดกลืนแก๊สเข้าไว้ในของเหลว เป็นต้นว่าการดูดกลืนออกซิเจนไว้ในน้ำ ทำให้ปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ ที่ต้องการออกซิเจนมีชีวิตอยู่ได้ โดยการแยกเอาออกซิเจนจากน้ำเข้าไปสู่ระบบสรีรวิทยาของสัตว์นั้น ๒. (วิชาแสง) การดูดกลืนคลื่นแสงเข้าไว้ในตัวสารเมื่อแสงผ่านสารหรือสะท้อนจากผิวสารนั้น เป็นเหตุให้ความเข้มของแสงลดลง เช่น การดูดกลืนของแก้ว แว่นตา หรือเลนส์กล้องถ่ายภาพ หากสารนั้นเป็นผลึกแร่ อัตราการดูดกลืนอาจแปรผันไปตามความยาวคลื่น หรือ ทิศทางการสั่นของคลื่นที่ผ่านเข้าไปในผลึกนั้น ๆ ดู <i>pleochroism</i> ประกอบ ๓. (พลังงาน) การดูดกลืนที่ทำให้เปลี่ยนสภาพพลังงานเดิมเป็น

			<p>อย่างอื่น เช่น การเปลี่ยนแปลงพลังแสงอาทิตย์เป็นพลังความร้อนหรือพลังไฟฟ้า กลไกใด ๆ ที่ทำให้พลังงาน เช่น พลังไฟฟ้า แม่เหล็ก คลื่นไหวสะเทือน แปรเปลี่ยนเป็นพลังความร้อน</p> <p>๔. (อุทกวิทยา) การที่น้ำผิวดินไหลเข้าไปในธรณีภาค ไม่ว่าโดยวิธีการใด ๆ</p> <p>๕. (ศิลาวิทยา) การที่แมกมา (magma) ภายใต้อิทธิพลของโลกดูดกลืนเอาแก๊สและไอน้ำเข้าไว้ในเนื้อเพราะอยู่ภายใต้ความกดดันสูง เมื่อแมกมาปะทุขึ้นมายังผิวโลกความกดดันลดลงมาก พวกแก๊สและไอน้ำที่ถูกดูดกลืนไว้จะออกจากเนื้อหินเข้าสู่บรรยากาศไป 36/55</p>
25.	abstraction	๑. การแย่งธาร	<p>การที่ธารน้ำ ๒ สายหรือมากกว่าซึ่งไหลเกือบขนานกัน ไหลมารวมกันเป็นธารน้ำสายเดียว เกิดเนื่องจากธารน้ำสายหนึ่งมีการกัดเซาะมากกว่า มีร่องน้ำลึกกว่า เมื่อบรรจบกับธารน้ำสายใกล้เคียงจะดึงเอาน้ำจากธารน้ำสายนั้นไหลมารวมด้วย ทำให้เหลือเพียงธารน้ำสายเดียว</p>
26.	abstraction	๒. การกักน้ำ	<p>๒.๑ กระบวนการที่หยาดน้ำฟ้าซึ่งไม่ได้รวมตัวเป็นเมฆน้ำลำธาร ถูกกักเก็บหรือดูดซึมไว้ หรือเกิดการคายระเหย หรือระเหยขึ้นไปในบรรยากาศโดยตรง</p> <p>๒.๒ กระบวนการซึ่งพืดน้ำแข็งเติบโตขึ้น โดยการกักเก็บน้ำในสภาพของหิมะหรืออื่น ๆ ในวัฏจักรของน้ำ ซึ่งน้ำระเหยจากทะเลแล้วมาตกบนแผ่นดินในรูปต่าง ๆ เช่น หิมะ แล้วจะละลายไหลกลับสู่ทะเลตามเดิม แต่ในยุคน้ำแข็งอากาศเย็นตัวลงมาก หิมะจับตัวเป็นน้ำแข็งแล้วไม่ละลายไหลกลับสู่ทะเล ทำให้ระดับน้ำทะเลทั่วโลกลดต่ำลง</p>

27.	abukuma-type facies series	ชุดลักษณะอะบุกูมา	ชุดหินที่เกิดจากกระบวนการแปรสภาพบริเวณไพศาล เชิงอุณหพลวัต ซึ่งมีแร่ดัชนีที่แสดงขั้นการแปรสภาพที่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับคือ ไบโอไทต์-แอนดาลูไซต์-คลอเดียไรต์-ซิลลิมาไนต์ ซึ่งแสดงถึงชุดลักษณะกรีนชีสต์ และชุดลักษณะแอมฟีโบลิตหรือชุดลักษณะฮอร์นเบลนด์-ฮอนเฟลส์ ชุดลักษณะอะบุกูมานี้มักเกิดขึ้น ณ ความดันต่ำ (น้อยกว่า ๓๐๐ เมกะพาสคัล) เข้าใกล้การแปรสภาพสัมผัส
28.	abundance	ความอุดม	<p>๑. (<i>บรรณเคมี</i>) ปริมาณของธาตุใดธาตุหนึ่งโดยเฉลี่ยในบริเวณหนึ่ง เช่น ความอุดมของธาตุนิกเกิลในอุกกาบาตมีค่าประมาณ ๗๕ ส่วนในล้านส่วน หรือความอุดมของธาตุออกซิเจนในเปลือกโลกมีค่าประมาณร้อยละ ๔๗ นอกจากนี้ยังใช้ในความหมายเชิงเปรียบเทียบ เช่น ความอุดมของธาตุในเปลือกโลกเรียงตามลำดับ ได้แก่ ออกซิเจน ซิลิคอน อะลูมิเนียม เหล็ก และแคลเซียม หรืออัตราส่วนของอะตอมลิเทียมในอวกาศจะเป็น ๑ เมื่อเทียบกับธาตุซิลิคอน ๑๐,๐๐๐ อะตอม</p> <p>๒. จำนวนของสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งในพื้นที่หนึ่ง หรือในตะกอนปริมาตรหนึ่ง หรือปริมาณความหนาแน่นสูงของสิ่งมีชีวิตชนิดใดชนิดหนึ่งที่พบในพื้นที่หรือในชั้นหินหรือชั้นตะกอนชั้นใดชั้นหนึ่ง ดู <i>absolute abundance</i> และ <i>relative abundance</i> ประกอบ</p>
29.	abundant	จำนวนมาก	คำที่ใช้ในการประมาณปริมาณของส่วนประกอบของเนื้อถ่านหิน (lithotype) ทั้งที่เห็นได้ด้วยตาเปล่าและด้วยกล้องจุลทรรศน์ การประมาณปริมาณส่วนประกอบของเนื้อถ่านหิน

			<p>แบ่งได้ดังนี้</p> <p>ถ้ามีปริมาณร้อยละ มากกว่า ๖๐ ใช้ว่า เด่น (dominant)</p> <p>ถ้ามีปริมาณร้อยละ ๓๐-๖๐ ใช้ว่า จำนวนมาก (abundant)</p> <p>ถ้ามีปริมาณร้อยละ ๑๐-๓๐ ใช้ว่า ค่อนข้างมาก (very common)</p> <p>ถ้ามีปริมาณร้อยละ ๕-๑๐ ใช้ว่า ปานกลาง (common)</p> <p>ถ้ามีปริมาณร้อยละ น้อยกว่า ๕ ใช้ว่า หายาก (rare)</p> <p>ในสหรัฐอเมริกา ได้มีการแบ่งเป็น ปานกลาง (moderate) เมื่อมีปริมาณตั้งแต่ร้อยละ ๑๕-๓๐ ถ้าน้อยกว่าร้อยละ ๑๕ ใช้ว่า จำนวนน้อย (sparse)</p> <p>แต่โดยทั่วไปภายใต้กล้องจุลทรรศน์มักจะใช้วิธีนับจำนวนแบบตารางครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของตัวอย่าง เช่น การนับจำนวนเชิงปริมาณ จึงไม่ใช่คำ abundant, rare, common ฯลฯ แต่จะรายงานผลเป็นร้อยละโดยปริมาตร <i>ดู lithotype ประกอบ</i></p>
30.	abyssal	๑. -ก้นสมุทร	<p>(สมุทรศาสตร์) คำที่ใช้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในมหาสมุทรหรือความลึกในมหาสมุทรระหว่าง ๓,๕๐๐-๖,๐๐๐ เมตร และยังใช้กับสิ่งมีชีวิต (organism) ที่อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ระดับความลึกดังกล่าวด้วย</p> <p><i>ดู neritic และ bathyal ประกอบ 35/55</i></p>
31.	abyssal	๒. -ระดับลึก	<p>(หินอัคนีแทรกซอน) คำที่ใช้เกี่ยวกับการแทรกซอนของหินอัคนี</p>

			หรือตัวหินอัคนีที่เกิดอยู่ในระดับลึก หรือหินที่เป็นผลจากการแทรกซอนดังกล่าว มีความหมายเหมือนกับ <i>deep-seated; plutonic</i> ดู และ <i>igneous rock</i> ประกอบ 35/55
32.	abyssal cone	รูปกรวยก้นสมุทร	ดู <i>submarine fan; sea fan</i> 36/55
33.	abyssal deposit; pelagic deposit	สิ่งทับถมก้นสมุทร	ดู <i>pelagic deposit; abyssal deposit</i>
34.	abyssal fan; deep-sea fan	ตะกอนรูปพัดก้นสมุทร	ดู <i>submarine fan; sea fan</i> 36/55
35.	abyssal floor	พื้นก้นสมุทร	พื้นที่ก้นสมุทรส่วนลึก ระหว่างลาดดินทวีป (continental rise) และเทือกสันเขากลางสมุทร (oceanic ridge) ประกอบด้วย ที่ราบก้นสมุทร (abyssal plain) และเขาก้นสมุทร (abyssal hill) ในมหาสมุทรแอตแลนติกและมหาสมุทรอินเดียมีพื้นก้นสมุทรประมาณ ๑ ใน ๓ ส่วนของพื้นที่ แต่ในมหาสมุทรแปซิฟิกมีพื้นที่ประมาณ ๓ ใน ๔ ส่วน 35/55
36.	abyssal hill	เขาก้นสมุทร	เขาค่อนข้างเดี่ยวพบทั่วไปในพื้นที่ก้นสมุทร (ocean floor) โดยมากพบในแอ่ง (basin) ซึ่งจะถูกคั่นโดยสันเขา (ridge) เนินเขา (rise) หรือร่องลึก (trench) เขาก้นสมุทรนี้มีความสูงน้อยกว่า ๑ กิโลเมตร ถ้ามีความสูงมากกว่า ๑ กิโลเมตร เรียกว่า ภูเขาใต้ทะเล (seamount) และมีเส้นผ่านศูนย์กลางหลายกิโลเมตร พื้นที่ก้น

			สมุทรของมหาสมุทรแปซิฟิกมีเขาก้นสมุทรครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๘๐ แต่ในมหาสมุทรแอตแลนติกมีเขาก้นสมุทรครอบคลุมพื้นที่เพียงร้อยละ ๕๐ 35/55
37.	abyssal plain	ที่ราบก้นสมุทร	พื้นที่ราบบริเวณส่วนลึกของมหาสมุทร มีความชันน้อยกว่า ๑ : ๑,๐๐๐ โดยปรกติอยู่ตรงชายขอบของลาดตีนทวีป (continental rise) เกิดขึ้นจากการสะสมของตะกอนจากกระแสความขุ่น และสิ่งทับถมพื้นท้องทะเลลึก จนทำให้พื้นที่เป็นที่ราบไม่เห็นลักษณะภูมิประเทศเดิม 35/55
38.	abyssal rock; plutonic rock	หินอัคนีระดับลึก	<i>ดู plutonic rock; abyssal rock</i> 35/55
39.	abyssal zone	เขตความลึกก้นสมุทร	ส่วนของพื้นท้องสมุทร (oceanic floor) ที่มีความลึกมากกว่าหรือที่อยู่ต่ำกว่าลาดทวีปลงไป 35/55
40.	abyssopelagic	-ท้องทะเลก้นสมุทร	คำที่ใช้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในน้ำทะเลที่ระดับความลึกก้นสมุทรระหว่าง ๔,๐๐๐-๖,๐๐๐ เมตร 35/55
41.	Acadian	อะคาเดียน	หินสมัยยุคแคมเบรียนตอนกลางของอเมริกาเหนือ
42.	Acadian Orogeny	การก่อเทือกเขาอะคาเดียน	กระบวนการเปลี่ยนแปลงลักษณะเปลือกโลกที่ทำให้เกิดเทือกเขาขึ้นในมหายุคพาลีโอโซอิกตอนกลาง โดยเฉพาะทางตอนเหนือของเทือกเขาแอปพาเลเชียน คำนี้มาจากคำว่า Acadia ซึ่งเป็นคำฝรั่งเศสที่ใช้เรียกชื่อมณฑลริมฝั่งทะเลของประเทศแคนาดา การก่อเทือกเขานี้มีความรุนแรงมากที่สุดในยุคดีโวเนียนตอนปลาย แต่การเปลี่ยนแปลงลักษณะตลอดจนการเกิดหินอัคนีระดับลึกและการแปรสภาพหินยังคงมีต่อไปจนถึงยุคคาร์บอนิเฟอรัส

			ตอนกลาง การก่อเทือกเขาอะคาเดียนนี้ไม่ถือว่าเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวหรือเพียงยุคเดียว แต่จัดว่าเป็นการเกิดหลายครั้ง ซึ่งครอบคลุมทั้งมหายุคที่เดียว 34/55
43.	acceleration	การเร่งโต	<p>๑. การที่ลักษณะดั้งเดิมซึ่งได้เปลี่ยนแปลงมาจากสายพันธุ์รุ่นเก่า ๆ ปรากฏให้เห็นในวงจรชีวิตของผู้สืบสายพันธุ์รุ่นต่อ ๆ มา โดยปรากฏใน ๒ รูปแบบคือ ลักษณะของบรรพบุรุษตัวเต็มวัย ปรากฏในช่วงชีวิตระยะแรกของผู้สืบสายพันธุ์วัยที่ยังไม่เจริญเต็มที่ หรือ ลักษณะบางขั้นตอน (ของบรรพบุรุษตัวเต็มวัย) ไม่ปรากฏในผู้สืบสายพันธุ์ ดู <i>brachygenesis</i> และ <i>tachygenesis</i> ประกอบ</p> <p>๒. การที่ผนังกั้น (septum) ในปะการังมหายุคพาลีโอโซอิก ปรากฏมีจำนวนเพิ่มขึ้นในเลี้ยวของวงกลมคู่หนึ่ง เมื่อเทียบกับอีกคู่ที่เหลือ</p>
44.	accelerometer	มาตรความเร่ง	เครื่องมือที่ใช้วัดความเร่ง โดยเฉพาะหมายถึงเครื่องวัดคลื่นไหวสะเทือน (seismograph) ซึ่งออกแบบสำหรับใช้วัดค่าความเร่งของอนุภาคพื้นดิน 38/55
45.	accessory mineral	แร่รอง	แร่ซึ่งเกิดเป็นส่วนประกอบอยู่ในหิน มีปริมาณน้อยและไม่มี ความสำคัญต่อการกำหนดชื่อหิน ส่วนแร่ที่ประกอบในหินและมีความสำคัญในการกำหนดชื่อหินเรียกว่า แร่หลัก ดู <i>essential mineral</i> ประกอบ 34/55

46.	accidental inclusion; xenolith	หินแปลกปลอม	ดู <i>xenolith; accidental inclusion</i> 34/55
47.	accommodation	ช่วงตะกอนตก	ช่องว่างที่สามารถให้ตะกอนตกทับถมกันได้ เช่น ช่วงตั้งแต่ระดับผิวน้ำถึงพื้นก้นแอ่งตะกอน
48.	accordant drainage; concordant drainage	ทางน้ำร่วมแนว	ทางน้ำที่มีทิศทางการไหลเป็นระบบสัมพันธ์ และมีแนวร่วมกับลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่ปรากฏในปัจจุบัน 34/55
49.	accordant fold	ชั้นหินคดโค้งร่วมแนว	ชั้นหินคดโค้งหลายอันที่มีทิศทางการวางตัวคล้อยตามกัน 34/55
50.	accordant intrusion*	การแทรกซอนร่วมแนว	ดู <i>concordant intrusion</i> ๑
51.	accordant summit	ยอดเขาร่วมระดับ	สภาพภูมิประเทศที่ยอดเขาหรือภูเขาที่มีระดับสูงต่ำไล่เลี่ยกันหรืออยู่ในระดับเดียวกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ๑. บริเวณนั้นเดิมเป็นที่ราบมาก่อน ต่อมาธารน้ำที่ไหลผ่านได้กัดเซาะให้กร่อนจนเป็นร่องธารลึก แต่ส่วนบนทั่วไปยังคงระดับเดิม ๒. การเคลื่อนตัวของแผ่นดินเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ แม้แต่ในบริเวณที่ประกอบด้วยหุบเขาทั่วไป การกร่อนและการผุพังอยู่กับที่จะทำให้ยอดเขาลดระดับลงอย่างสม่ำเสมอ เช่น บางบริเวณในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา มียอดเนินที่มีระดับเกือบเท่ากันอันเนื่องจากการกร่อนและการผุพังอยู่กับที่เป็นเวลานานนับล้านปี 34/55
52.	accretion	๑. การงอกพอกพูน	๑.๑ การเพิ่มขึ้นหรือแผ่ออกไปอย่างช้า ๆ ของแผ่นดินจากแรงกระทำตามธรรมชาติเป็นเวลานาน เช่น ทรายที่ถูกพัดสาดจาก

			<p>ทะเลเข้ามาเพิ่มพูนบนหาดหรือบนที่ราบนำท่วม การสะสมทับถมของตะกอนธารน้ำ ตามกฎหมาย แผ่นดินที่งอกเพิ่มขึ้นจะตกเป็นของเจ้าของแผ่นดินที่งอกเพิ่มพูนนั้น</p> <p>๑.๒ กระบวนการซึ่งทำให้มวลสารอนินทรีย์มีขนาดเพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มเติมของวัสดุอื่นจากภายนอก</p> <p>๑.๓ การสะสมตัวของทรายโดยลมลงบนพื้นผิวของผืนทรายที่ต่อกันเนื่องจากลมลดความรุนแรงลงหรือพื้นผิวมีลักษณะหยาบขึ้น</p> <p>๑.๔ การที่ท้องธารเพิ่มระดับขึ้นเนื่องจากการสะสมตะกอนหรือจากการกระทำของคลื่น <i>ดู degradation ๒ ประกอบ</i></p> <p>๑.๕ การเพิ่มขนาดของหมู่เกาะรูปโค้ง หรือการเพิ่มพูนวัสดุที่ทับถมลงไปบนทวีป โดยการเคลื่อนเข้าหากันหรือเคลื่อนเฉือนกันของแผ่นธรณี เช่น การชนกันหรือเชื่อมรวมกันหรือเป็นรอยตะเข็บธรณี (suture) บางพื้นที่มีการงอกพอกพูนของวัสดุขนาดต่าง ๆ จำนวนมาก รวมทั้งเศษชิ้นของชุดหินโอไฟโอไลต์</p>
53.	accretion	๒. แผ่นดินงอก	
54.	accretion	๓. ทวีปงอกพอกพูน	<i>ดู continental accretion</i>
55.	accretion	๔. มวลสารพอก	สิ่งซึ่งมีการงอกจากศูนย์กลางออกมาสู่ด้านนอกอย่างสม่ำเสมอ โดยการเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องของวัสดุ
56.	accretion ridge	สันทรายงอก	สันหาดทรายที่ปรากฏในแผ่นดินถัดจากหาดทรายปัจจุบันเข้าไปข้างใน นับเป็นหาดทรายเก่า ซึ่งชี้ให้เห็นว่าชายทะเลได้งอกพอกพูนออกเป็นชายทะเลงอก เห็นได้จากเนินทรายที่เกิดขึ้นในบริเวณนี้

57.	accretion vein	สายแร่อกพอกพูน	<i>ดู sheeted vein</i> 34/55
58.	accretionary basin	แอ่งพอกพูน	แอ่งที่เกิดขึ้นในเขตมุดตัวของเปลือกโลก ซึ่งตะกอนจะสะสมตัวเพิ่มขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางการเคลื่อนที่ของแผ่นเปลือกโลกที่อยู่ด้านบน
59.	accretionary prism	ปริซึมพอกพูน	มวลที่มีลักษณะคล้ายลิ้มของตะกอนจากการแปรสัณฐานในบริเวณรอยต่อแผ่นเปลือกโลกเข้าหาที่เกิดจากการที่ตะกอนในทะเลลึก หินปะชอลล์มหาสมุทร และตะกอนในร่องลึกหลุดออกไปยังร่องทะเลลึกขณะที่เกิดการมุดตัวของแผ่นเปลือกโลก 34/55
60.	accretionary terrane	ศิลาภูมิประเทศพอกพูน	มวลหรือบล็อกที่เป็นส่วนของแผ่นดินหรือพื้นมหาสมุทรที่เพิ่มเติมเข้ามายังขอบทวีป โดยการชนกันหรือการรวมกัน 34/55
61.	accumulation	๑. การสะสม	๑.๑ กระบวนการต่าง ๆ ที่หิมะหรือน้ำแข็งทับถมเพิ่มพูนบนธารน้ำแข็งหรือน้ำแข็งที่ลอยตัวอยู่หรือหิมะที่ปกคลุมอยู่ก่อน รวมทั้งกระบวนการหิมะตก หิมะถล่ม และหิมะที่ถูกพัดพาโดยลมด้วย <i>ดู ablation ประกอบ</i>
62.	accumulation	๒. ปริมาณสะสม	๑.๒ กระบวนการที่ปีโตรเลียมเข้ามาสะสมตัวอยู่ในหินกักเก็บ ปริมาณหิมะและหยาดน้ำฟ้าที่จับตัวแข็งเพิ่มเข้าไปในธารน้ำแข็งหรือทุ่งหิมะโดยกระบวนการสะสมตัว
63.	accumulation area	พื้นที่สะสมหิมะ	บริเวณหรือส่วนของธารน้ำแข็งหรือทุ่งหิมะ ซึ่งในช่วงเวลาข้ามปีเกิดการสะสมตัวของหิมะมากกว่าการละลาย เป็นบริเวณที่อยู่เหนือเส้นขอบหิมะ (snow-line)
64.	accuracy	ความแม่นยำ	๑. ความถูกต้องของผลการวัด ค่าที่ได้มีค่าใกล้เคียงกับค่า

			<p>จริง โดยวัดค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของผลการวัดกับค่าจริง ถ้าค่าที่วัดได้ใกล้เคียงมากแสดงว่าการวัดมีความถูกต้องยอมรับได้ แสดงเป็นค่าความผิดพลาดสัมบูรณ์หรือค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนสัมพัทธ์ ผลการวัดที่มีค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนสัมพัทธ์ต่ำแสดงว่า ผลการวัดมีความแม่นยำสูง ความแม่นยำสัมพันธ์กับคุณภาพของผลการวัด ต่างจากความเที่ยงซึ่งเป็นคุณภาพของวิธีการวัด</p> <p>๒. ความสามารถของเครื่องมือในการวัดให้ได้ค่าใกล้เคียงกับค่าจริง ดู <i>precision และ resolution ประกอบ</i></p>
65.	ACF diagram	แผนภาพเอซีเอฟ	<p>แผนภาพรูปสามเหลี่ยมที่แสดงถึงส่วนประกอบอย่างง่ายของหินแปรและแร่ในหินแปร ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของหิน โดยการกำหนดปริมาณโมเลกุลของส่วนประกอบ ๓ ส่วน คือ</p> $A = Al_2O_3 + Fe_2O_3 - (Na_2O + K_2O)$ $C = CaO - 3.3P_2O_5 \quad \text{และ}$ $F = FeO + MgO + MnO$ <p>และเมื่อรวมค่าของ A, C และ F (ในหน่วยของโมล) เข้าด้วยกันแล้ว จะมีค่าทั้งหมดเป็นร้อยละ ๑๐๐ (<i>ดูรูป</i>) และต้องอยู่ในสภาพที่มีปริมาณซิลิกา (SiO₂) เกินพอด้วย เช่น แร่แคลไซต์ ทริโมไลต์ ไดออปไซด์ จะเกิดอยู่ในหินอ่อนเกรดต่ำ ดู <i>AFM diagram และ AKF diagram ประกอบ 34/55</i></p>
66.	achondrite	อุกกาบาตหินเนื้อไร้เม็ด	<p>อุกกาบาตหินชนิดหนึ่งซึ่งปราศจากเม็ดกลม (chondrule) โดยทั่วไปมักมีเนื้อแร่ต่างชนิดกัน และมีผลึกที่ใหญ่กว่าอุกกาบาตหินเนื้อเม็ด (chondrite)</p>

			34/55
67.	acicular	๑. -รูปเข็ม	(<i>ผลึกศาสตร์</i>) ลักษณะของผลึกที่มีรูปร่างเรียวยาวแหลมเหมือนเข็ม 34/55
68.	acicular	๒. -รูปเรียวยาว	(<i>วิทยาตะกอน</i>) ลักษณะอนุภาคของตะกอนที่มีความยาวเกิน ๓ เท่าของความกว้าง 34/55
69.	acid fracture; acid fracturing; fracture acidizing	การขยายรอยแตกด้วยกรด	วิธีการใช้กรดอัดเข้าไปในชั้นหินด้วยความดันสูงพอที่จะทำให้ชั้นหินแตกออกแล้วกรดจะไปละลายปูนที่อยู่ในชั้นหินออกเพื่อเพิ่มความซึมได้
70.	acid fracturing; acid fracture; fracture acidizing	การขยายรอยแตกด้วยกรด	<i>ดู acid fracture; acid fracturing; fracture acidizing</i>
71.	acid lava	ลาวาชนิดกรด	ลาวาที่มีส่วนประกอบซิลิกาสูง (มากกว่าร้อยละ ๖๕ ขึ้นไป) ลาวาพวกนี้มีความหนืดมาก ดังนั้น เมื่อเอ่อล้นออกจากปล่องภูเขาไฟหรือรอยแยกของเปลือกโลกบริเวณนั้นไปได้ไม่ไกล ก็มักแข็งตัวจนไหลลามต่อไปไม่ได้ พวกที่พอจะมีผลึกแร่ประกอบหินก่อตัวขึ้นในเนื้อเกิดเป็นหินไรโอไลต์ (rhyolite) หรือหินเดไซต์ (dacite) แล้วแต่ชนิดของผลึกแร่ หากเย็นแข็งตัวจนไม่ทันตกผลึกจะมีเนื้อเป็นแก้วธรรมชาติ เรียกว่า หินออบซิเดียน (obsidian) 34/55

72.	acid stimulation	การกระตุ้นด้วยกรด	วิธีการกระตุ้นหลุมเจาะปิโตรเลียมอย่างหนึ่งโดยใช้กรดทำปฏิกิริยากับชั้นหินกักเก็บเพื่อเพิ่มอัตราการผลิต
73.	acid treatment; acidization; acidizing	การละลายด้วยกรด	ดู acidization; acidizing; acid treatment
74.	acid; acidic	-กรด	ดู acidic; acid 35/55
75.	acidic rock; silicic rock	หินชนิดกรด	หินอัคนีชนิดหนึ่งมีสีอ่อน มีพวกแร่เฟลด์สปาร์และควอตซ์ผสมปนอยู่เป็นส่วนใหญ่ มีแร่เหล็กแมกนีเซียมปนอยู่เล็กน้อย ได้แก่ หินแกรนิต เป็นต้น หินอัคนีชนิดนี้ตรงข้ามกับหินชนิดเบส (basic rock) ที่มีแร่สีเข้มผสมปนอยู่มาก เช่น พวกแร่ไพรอกซีน (pyroxene) ดู igneous rock classification ประกอบ 35/55
76.	acidic; acid	-กรด	๑. คำที่ใช้กับหินอัคนีที่ประกอบด้วยปริมาณซิลิกา (SiO ₂) สูง คือเกินกว่าร้อยละ ๖๕ เช่น หินแกรนิต หินโรโอไลต์ เพื่อให้แตกต่างไปจากคำว่า intermediate, basic และ ultrabasic บางครั้งใช้ไม่ถูกต้องโดยให้ความหมายเช่นเดียวกับคำว่า felsic และ oversaturated แต่ ๒ คำหลังนี้ใช้กับหินอัคนีบางชนิดด้วย เช่น หินเนเฟลีนไซอีไนต์ (nepheline syenite) และหินควอตซ์บะซอลต์ (quartz basalt) ซึ่งไม่จัดว่าเป็นหินชนิดกรด เป็นการจำแนกหินอัคนีโดยอาศัยปริมาณซิลิกา ดู basic, felsic, intermediate rock และ ultrabasic rock ประกอบ ๒. คำที่ใช้กับหินอัคนีที่ประกอบด้วยแร่สีอ่อน มีความถ่วงจำเพาะต่ำเป็นส่วนใหญ่ มีความหมายเหมือนกับ silicic 36/55
77.	acidization; acidizing;	การละลายด้วยกรด	กระบวนการเติมกรดเข้าไปละลายองค์ประกอบบางส่วนของหินปูน โดโลไมต์ หรือหินทราย เพื่อเพิ่มความสามารถการซึมผ่านหรือ

	acid treatment		ความพรุนของหินเหล่านั้น นอกจากนั้น ยังช่วยในการละลายโคลนที่อัดเข้าไปในหลุมเจาะ จุดประสงค์ทั่วไปของการละลายด้วยกรดคือ เพื่อเพิ่มผลผลิต
78.	acidizing; acidization; acid treatment	การละลายด้วยกรด	ดู acidization; acidizing; acid treatment
79.	ac-joint	แนวแตกเอซึ	แนวแตกในหินตะกอนที่ตัดขวางแกนโค้งด้วยมุมชัน มีความหมายเหมือนกับ cross-fold joint
80.	acme zone	ส่วนชั้นแอกเม	กลุ่มชั้นหินซึ่งมีซากดึกดำบรรพ์ชนิดใดชนิดหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก โดยไม่คำนึงถึงช่วงเวลาเกิดของซากดึกดำบรรพ์ หรือความเกี่ยวข้องกับซากดึกดำบรรพ์อื่น ๆ
81.	acoustic basement	ฐานทางคลื่นเสียง	ระดับลึกที่สุดที่ยังสามารถเห็นความต่อเนื่องของแนวคลื่นสะท้อนของคลื่นไหวสะเทือนได้
82.	acoustic impedance	อิมพีแดนซ์ทางเสียง	ผลคูณของค่าความหนาแน่น และความเร็วของคลื่นของตัวกลางนั้น ๆ
83.	acoustic log; sonic log	ผลบันทึกทางคลื่นเสียง	ค่าทั่วไปที่ใช้เรียกผลบันทึกการหยั่งธรณีหลุมเจาะ (well logging) ที่แสดงผลการวัดคลื่นทางเสียงในหลุมเจาะ โดยวัดระยะเวลาเดินทางของคลื่นต่อหน่วยระยะทางเพื่อใช้วัดความพรุนของหิน 34/55
84.	acoustic wave	คลื่นเสียง	คลื่นปฐมภูมิซึ่งมักเดินทางในตัวกลางที่เป็นของไหล เช่น อากาศ น้ำ รวมถึงคลื่นปฐมภูมิซึ่งเดินทางในส่วนที่เป็นของแข็งของโลกด้วย แต่ไม่รวมถึงคลื่นเฉือน
85.	acoustical well	การหยั่งธรณีหลุมเจาะด้วย	การกำหนดสมบัติทางกายภาพของหลุมเจาะด้วยคลื่นเสียง ซึ่งวัด

	logging	คลื่นเสียง	จากระยะเวลาการเคลื่อนที่ของคลื่นปฐมภูมิ (primary wave) ใน ๑ หน่วยระยะทาง เพื่อใช้หาความเร็วของคลื่นเสียงในหินรอบหลุมเจาะได้
86.	acre-foot	เอเคอร์-ฟุต	ปริมาตรของของเหลวหรือของแข็งที่ครอบคลุมพื้นที่ ๑ เอเคอร์ ในช่วงความลึก ๑ ฟุต หรือเท่ากับ ๔๓,๕๖๐ ลูกบาศก์ฟุต โดยทั่วไปใช้วัดปริมาตรของน้ำ ความจุของอ่างเก็บน้ำ หรือชั้นหินกักเก็บ 34/55
87.	acre-yield	ผลได้ต่อเอเคอร์	ปริมาณโดยเฉลี่ยของน้ำมันดิบ แก๊ส หรือน้ำ ที่สามารถผลิตได้จากพื้นที่กักเก็บ ๑ เอเคอร์ 34/55
88.	acritarch	อากริทาร์ช	ชื่อที่ Evitt ได้ตั้งขึ้นใน ค.ศ. ๑๙๖๓ ใช้เรียกเซลล์เกราะ (cyst) ดึกดำบรรพ์ที่ไม่สามารถระบุได้ว่ามีต้นกำเนิดมาจากพืชหรือสัตว์ชนิดใด เป็นสิ่งมีชีวิตเซลล์เดี่ยว (unicellular) หรือคล้ายเซลล์เดี่ยวที่มีขนาดเล็กมากจนต้องดูด้วยกล้องจุลทรรศน์กำลังขยายสูง มีผนังคงทนต่อการกร่อนมาก การจำแนกชนิดแบ่งได้ตามลวดลายที่ปรากฏบนผนังเซลล์ ซึ่งบางชนิดเรียบ บางชนิดเป็นหนาม ฯลฯ อากริทาร์ชบางชนิดมีลักษณะสำคัญที่คล้ายคลึงกันมากกับเซลล์เกราะของไดโนแฟลเจลเลต จนทำให้นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าอากริทาร์ชเป็นเซลล์เกราะของไดโนแฟลเจลเลตชนิดหนึ่ง แต่ส่วนใหญ่แล้วอากริทาร์ชจะขาดลักษณะที่สำคัญของไดโนแฟลเจลเลต อากริทาร์ชพบในชั้นหินที่มีอายุตั้งแต่มหายุคพรีแคมเบรียนจนถึงสมัยโฮโลซีน แต่พบเป็นจำนวนมากในช่วงมหายุคพรีแคมเบรียนและมหายุคพาลีโอโซอิกตอนต้น ๆ ดู <i>dinoflagellate</i> และ

			<i>hystrichosphaerid</i> ประกอบ 34/55
89.	activated carbon	ถ่านกัมมันต์	คาร์บอนรูปแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะ มีสมบัติการดูดซับและการดูดซึมแก๊ส ไอ และสารแขวนลอยได้ในปริมาณมาก
90.	activation	การกระตุ้น, การก่อกัมมันต์	๑. กระบวนการที่ทำให้เบนทอไนต์ทำปฏิกิริยากับกรด เพื่อเพิ่มสภาพการดูดซับหรือความสามารถในการพองจาง ๒. กระบวนการทำให้เกิดสารกัมมันตรังสีโดยการยิงด้วยอนุภาคนิวเคลียร์
91.	activation energy	พลังงานก่อกัมมันต์	ปริมาณพลังงานส่วนเกินที่อนุภาคหรือกลุ่มอนุภาคต้องมีอยู่ เพื่อสามารถเปลี่ยนระดับพลังงานจากสถานะหนึ่งไปอีกสถานะหนึ่ง เช่น การเปลี่ยนแปลงเฟสในปฏิกิริยาเคมี การเคลื่อนไหวของอนุภาคโดยการแพร่ การเปลี่ยนรูปของเคอโรเจนในหินดินดานไปเป็นน้ำมันหรือแก๊ส
92.	active fault; capable fault	รอยเลื่อนมีพลัง	รอยเลื่อนบนเปลือกโลกที่สามารถตรวจสอบได้ หรือมีหลักฐานทางธรณีวิทยาว่ายังคงมีการเลื่อนตัวอยู่ในปัจจุบัน และอาจมีการเลื่อนตัวอีกในอนาคต
93.	active layer	ชั้นดินเคลื่อนที่	ชั้นผิวดินซึ่งอยู่เหนือชั้นดินเยือกแข็งคงตัว (permafrost) ชั้นผิวดินนี้มีการเยือกแข็งและละลายได้ตามฤดูกาล ชั้นดินดังกล่าวอาจหนาตั้งแต่ ๒-๓ เซนติเมตร จนถึง ๒-๓ เมตร สามารถเคลื่อนที่ได้ในช่วงที่มีการละลายในฤดูร้อน ดู <i>solifluction; sludging; soil flow; soil fluction</i> ประกอบ
94.	active volcano	ภูเขาไฟมีพลัง	ภูเขาไฟที่ยังคุกรุ่นอยู่ตลอดเวลา อาจปะทุหรือระเบิดขึ้นมาเมื่อไรก็ได้

			ได้ 34/55
95.	acute bisectrix	แนวแบ่งมุมแหลม	แนวหรือทิศทางที่แบ่งมุมแหลมระหว่างแกนแสงของแร่ที่มีแกนแสงคู่ (biaxial minerals) ออกเป็น ๒ ส่วนเท่ากัน ดู <i>obtuse bisectrix</i> ประกอบ 34/55
96.	acyclic	-ไม่เป็นวง	คำที่ใช้กับโครงสร้างทางเคมีที่มีโครงสร้างแบบไม่เป็นวงประกอบอยู่ด้วย ดู <i>aliphatic</i> ประกอบ
97.	adamantine luster	ความวาวแบบเพชร	ลักษณะการสะท้อนแสงที่ผิวแร่ซึ่งมีความวาวเป็นประกายแบบเพชร เป็นลักษณะเฉพาะของแร่ที่มีค่าดัชนีหักเหสูง เช่น เพชร เซอร์สไซต์ แคลสซิเทอไรต์ 34/55
98.	adamantine spar	สปาร์วาวเพชร	แร่คอร์ันดัมชนิดที่มีสีน้ำตาล วาวแบบใยไหม
99.	adamellite	หินอะดามัลไลต์	หินอัคนีระดับลึกชนิดหนึ่งที่ใช้เรียกในทวีปยุโรป มีความหมายเหมือนกับ <i>quartz monzonite</i> 34/55
100.	adaptation	การปรับตัว	การที่สิ่งมีชีวิตปรับตัวหรือปรับปรุงร่างกายบางส่วนให้มีสภาพที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่ เป็นผลจากการคัดเลือกโดยธรรมชาติ (natural selection) เช่น การกินอาหารได้หลายชนิด การเปลี่ยนสีของร่างกายให้เข้ากับสถานที่ของแมลง
101.	adaptive divergence; adaptive radiation	การแผ่ขยายพันธุ์	ดู <i>adaptive radiation; adaptive divergence</i> 34/55

102.	adaptive norm	พวกปรับตัวได้	สิ่งมีชีวิตชนิดเดียวกันที่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน พวกปรับตัวได้คือพวกที่สามารถดำรงชีวิตให้อยู่รอดและสืบลูกหลานรุ่นต่อ ๆ ไปได้อย่างปรกติ ส่วนพวกที่ไม่มีความสามารถดังกล่าว อาจมีความบกพร่องหรือมีโรคติดต่อทางพันธุกรรม 34/55
103.	adaptive radiation; adaptive divergence	การแผ่ขยายพันธุ์	การที่สิ่งมีชีวิตหลายกลุ่มมีสายของการวิวัฒนาการมาจากต้นกำเนิดเดียวกัน ทั้งนี้ เพราะแต่ละกลุ่มมีการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสภาพแวดล้อมเฉพาะของตน จนทำให้มีลักษณะแตกต่างออกไปจากต้นกำเนิดเดิมกลายเป็นพันธุ์ใหม่ขึ้นในช่วงเวลาทางธรณีวิทยาช่วงสั้น ๆ เห็นได้จากการจำแนกชนิดของสิ่งมีชีวิตจากไฟลัมเป็นชั้นหลาย ๆ ชั้น จากชั้นเป็นอันดับหลาย ๆ อันดับ จากอันดับเป็นวงศ์หลาย ๆ วงศ์ ต่อเนื่องไปจนถึงชนิด เป็นต้น 34/55
104.	adductor muscle	กล้ามเนื้อปิดฝา	กล้ามเนื้อของสัตว์ที่มีเปลือกแข็งห่อหุ้มตัวในลักษณะ ๒ ฝาประกบกัน เช่น หอยกาบคู่ (pelecepod) แบริโอพอด (brachiopod) ออสตราคอด (ostracod) ทำหน้าที่ยึดฝาหรือดิงฝาให้ปิด กล้ามเนื้อชนิดนี้อาจมีเป็นคู่หรือเดี่ยวก็ได้ <i>ตรงข้ามกับ diductor muscle ดู diductor muscle ประกอบ</i> 34/55
105.	adit	อุโมงค์แนวนอน	อุโมงค์ที่เจาะจากลาดเขาเข้าไปในแนวเกือบระดับ เพื่อให้ถึงสายแร่หรือชั้นถ่านหินในระยะใกล้ที่สุด อุโมงค์เหล่านี้มักจะเจาะให้เงยขึ้นเล็กน้อย เพื่อให้น้ำจากหลังอุโมงค์ไหลออกปากอุโมงค์ได้เอง พื้นอุโมงค์จะได้แห้งไม่มีน้ำขัง ตัวอย่างในประเทศไทย ได้แก่ อุโมงค์แนวนอนที่เหมืองทองโตะโมะ อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส นอกจากนั้น อุโมงค์ผันน้ำที่สร้างในระหว่างการก่อสร้าง

			ตัวเขียนก็มีลักษณะเป็นอุโมงค์แนวนอนด้วย 34/55
106.	admittance	การแทนธาตุเวเลนซีสูง	การที่ธาตุแฝงเข้าแทนที่ธาตุหลักหรือธาตุองค์ประกอบแร่ที่มีเวเลนซีสูงกว่า ในแลตทิซผลึกหรือโครงสร้างผลึก เช่น Ca^{2+} แทนที่ Zr^{4+} ใน ZrO_2 ดู <i>camouflage</i> และ <i>capture</i> ประกอบ
107.	adoral	-ด้านปาก, -ออกสู่ปาก	คำที่ใช้กับตำแหน่งปาก ใกล้เคียงปาก หรือทิศทางที่มุ่งเข้าหาปาก ใช้กับสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ตัวอย่างเช่น พื้นผิวด้านปาก (adoral surface) ในสัตว์พวกเอโคโนเดิร์ม ลวดลายบนผิวเปลือกของแอมโมนอยต์ที่มีทิศทางออกสู่ปาก (adoral direction) และใยด้านปาก (adoral fiber) ของโปรโตซัวชนิดที่มีขนเซลล์
108.	advance	การรุกหน้า	๑. การที่แนวชายทะเลเคลื่อนตัวสู่ทะเลออกไปเรื่อย ๆ เป็นผลเนื่องจากแผ่นดินงอกออกไป หรือแผ่นดินยกตัวขึ้น และหมายถึงระยะทางที่รุกหน้าสู่ทะเลในช่วงเวลาจำเพาะช่วงหนึ่งด้วย ๒. การเคลื่อนไปข้างหน้าของปลายธารน้ำแข็ง และหมายถึงช่วงเวลาระหว่างที่มีการเคลื่อนไปข้างหน้าด้วย 34/55
109.	advanced dune	เนินทรายรุกหน้า	เนินทรายขนาดย่อมซึ่งพบอยู่ทางด้านต้นลมของเนินทรายใหญ่ เกิดเพราะมีสิ่งกีดขวางทางลมที่พัดพาเม็ดทรายไปปะทะ ลมจึงหมุนวนอยู่ตรงนั้น ทำให้เม็ดทรายตกสู่พื้นจนสะสมกองอยู่เป็นเนินทรายย่อม ๆ สังเกตลักษณะได้จากอาการหมุนวนของลมซึ่งทำให้ทรายตกเป็นริ้ว ๆ เหมือนน้ำวนเมื่อปะทะหลักกลางน้ำ

110.	advolute	ม้วนขด	<p>ลักษณะการขดเป็นวงของเปลือกหอยกาบเดี่ยวและเซฟาโลพอด ที่มีการขดซ้อนสัมผัสไปตามวงขดภายใน ไม่มีการคลุมทับส่วนหนึ่งส่วนใดของขดรอบใน</p> <p><i>ดู convolute, evolute และ involute ประกอบ</i></p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>ม้วนซ้อนทับ</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ม้วนขด</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> <p>ม้วนงอ</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ม้วนเหลื่อมเข้า</p> </div> </div>
111.	aeolian deposit; eolian deposit	สิ่งทับถมลมพา	<p>ทรายหรือดินละเอียดที่ลมหอบเอามาทับถม อย่างเช่นเนินทรายที่มักพบอยู่ทั่วไปตามหาดทรายหรือทะเลทราย</p> <p>34/55</p>
112.	aeolian erosion; eolian erosion	การกร่อนโดยลม	<p>การที่ลมกัดกร่อนหินให้ผุพังลงแล้วพัดพาเศษหินดินทรายนั้นให้กระจัดกระจายไปจากที่เดิมและไปตกสะสมในที่อื่น การกร่อนโดยลมและการสะสมใหม่อีกนั้นอาจเกิดเป็นบริเวณกว้างต่อเนื่องกันหรือเกิดเฉพาะแห่งก็ได้ เช่น เป็นแอ่งลมหรือเนินทราย</p>
113.	aerial magnetometer; airborne magnetometer	แมกนีโทมิเตอร์ทางอากาศ	<p><i>ดู airborne magnetometer; aerial magnetometer</i></p> <p>37/55</p>

114.	aerial photograph; air photograph	รูปถ่ายทางอากาศ	รูปถ่ายของพื้นผิวโลกตอนใดตอนหนึ่ง ซึ่งถ่ายด้วยกล้องที่นำไปในอากาศยาน อันได้แก่ บัลลูน เครื่องบิน เป็นต้น ในปัจจุบันมีการถ่ายรูปทางอากาศจากยานอวกาศได้ด้วย กล้องที่ใช้ในการถ่ายรูปทางอากาศนี้ อาจติดตั้งอยู่กับลำตัวเครื่องบินหรือผู้ถ่ายรูปถือไว้ในขณะถ่ายก็ได้ ถ้าถ่ายในขณะที่แกนของเลนส์กล้องอยู่ในแนว ยืนตั้งฉากกับผิวโลกจะได้รูปถ่ายทางอากาศที่เรียกว่า รูปถ่ายแนว ยืน (vertical photograph) ถ้าถ่ายในขณะที่แกนของเลนส์กล้องเอียงทำมุมกับแนวยืนจะได้รูปถ่ายทางอากาศที่เรียกว่า รูปถ่ายแนวเอียง (oblique photograph) 36/55
115.	aerial photography; air photography	การถ่ายรูปทางอากาศ	<i>ดู air photography; aerial photography</i> 36/55
116.	aerobic	-ใช้ออกซิเจน	๑. คำที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตโดยเฉพาะแบคทีเรียที่อาศัยออกซิเจนในการดำรงชีวิต รวมทั้งใช้ออกซิเจนในระบบการทำงานของร่างกายด้วย ๒. คำที่ใช้กับสภาวะที่ดำรงอยู่หรือคงอยู่ได้เฉพาะในที่ที่มีออกซิเจน <i>ดู anaerobic ประกอบ</i>
117.	aerogravity	ความโน้มถ่วงทางอากาศ	การวัดการเปลี่ยนแปลงสนามความโน้มถ่วงทางอากาศของโลก โดยใช้เครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์ ซึ่งทราบพิกัดตำแหน่งและทิศทางการเคลื่อนที่ของเครื่องบินที่ถูกต้องแน่นอน เพื่อใช้ปรับแก้ค่าความคลาดเคลื่อนความแม่นยำของการสำรวจวัดประมาณ ๐.๕-๒.๐ มิลลิแกล และสามารถแยกแยะจุดเป้าหมายในแนวราบที่อยู่ห่างกันในพิสัย ๒-๑๐ กิโลเมตรได้ขึ้นอยู่กับความเร็วของเครื่องบิน

			ที่ใช้สำรวจ
118.	aerolite	แอโรไลต์	ดู <i>stony meteorite</i> 36/55
119.	aeromagnetism	การวัดค่าสนามแม่เหล็กทางอากาศ	การวัดค่าสนามแม่เหล็กโลกโดยใช้เครื่องบิน (เครื่องบินปีกแข็งหรือเครื่องบินปีกหมุน) ต้องการหาตำแหน่งเครื่องบินในระหว่างการบินสำรวจที่มีความถูกต้องสูง สำรวจวัดข้อมูลตามแนวเส้นสำรวจที่ตัดกันเป็นตารางภายใต้ สภาวะอากาศปกติและสภาพการเปลี่ยนแปลงสนามแม่เหล็กโลกปกติ 40/55
120.	aerospace	ห้วงอากาศ-อวกาศ	ชั้นบรรยากาศของโลกรวมกับอวกาศส่วนที่เหนือขึ้นไปเป็นส่วนเดียวกัน 36/55
121.	affinity	ความเกี่ยวข้อง	(บรรพชีวินวิทยา) สภาวะที่มีความเกี่ยวข้องกันโดยไม่เจาะจงว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือชนิดเดียวกัน
122.	AFM diagram	แผนภาพเอเอฟเอ็ม	แผนภาพรูปสามเหลี่ยมที่แสดงถึงส่วนประกอบอย่างง่ายของหินแปรที่เปลี่ยนแปลงมาจากหินเพไลต์ (pelite) โดยการกำหนดปริมาณเชิงโมเลกุลของส่วนประกอบ ๓ ส่วน คือ $A = Al_2O_3$, $F = FeO$ และ $M = MgO$ (ดูรูป) เช่น แร่แอนดาลูไซต์ คอร์เดียไรต์ จะเกิดอยู่ในหินฮอร์นเฟลส์เกรดต่ำ ดู <i>ACF diagram</i> และ <i>AKF diagram</i> ประกอบ 36/55
123.	Afmag method	วิธีแอฟแม็ก	วิธีการสำรวจทางธรณีฟิสิกส์โดยใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เป็นวิธีตรวจวัดสนามแม่เหล็กในช่วงความถี่ของคลื่นเสียง โดยการนำสัญญาณรบกวนทางแม่เหล็กไฟฟ้าในช่วงความถี่คลื่นเสียงที่เกิด

			ในธรรมชาติมาประยุกต์เพื่อตรวจวัดสภาพด้านทานไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงไปตามตำแหน่งต่าง ๆ บนผิวโลก วิธีแอฟแมกนี้ใช้ในการสำรวจหาแหล่งแร่ แนวรอยเลื่อน เขตรอยเฉือน (shear zone) และใช้สำรวจในบริเวณที่มีความยากลำบากในการปฏิบัติงานหรือในบริเวณที่เป็นป่าทึบ คำว่า Afmag ย่อมาจาก audio frequency magnetic
124.	aftershock	แผ่นดินไหวตาม	แผ่นดินไหวขนาดเล็กกว่าที่เกิดขึ้นตามมาหลังเกิดแผ่นดินไหวหลักและเกิดขึ้นในบริเวณเดียวกันหรือใกล้เคียง ซึ่งอาจเกิดต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานนับสัปดาห์ หรือเดือน หรืออาจนานเป็นปี เป็นผลจากการปรับลดแรงเค้นที่ยังคงค้างเหลืออยู่จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวหลัก ดู <i>foreshock</i> และ <i>main shock</i> ประกอบ มีรูป
125.	Aftonian	แอฟโตเนียน	ช่วงเวลาแรกของธารน้ำแข็งละลายในสมัยไพลสโตซีนของทวีปอเมริกาเหนือ ช่วงเวลานี้เกิดหลังธารน้ำแข็งเนแบรสกันและเกิดก่อนธารน้ำแข็งแคนซัน คำนี้เคยจัดอยู่ในตารางอายุธารน้ำแข็งของ ICS (2004) แต่ยกเลิกในตารางอายุธารน้ำแข็งของ ICS (2012) 5/56
126.	agalmatolite	อะกัลมาโทไลต์	หินคล้ายซีผึ้ง เนื้ออ่อน เช่น โฟไนต์ โพโรฟิลไลต์หรือสติไทต์ ที่มีสีเทา เขียว เหลือง น้ำตาล ใช้แทนหยก แกะสลักเป็นรูปต่าง ๆ <i>มีความหมายเหมือนกับ lardite ความหมายที่ ๓</i>

127.	agatized wood	ไม้เนื้ออะเกต	ดู <i>silicified wood</i> 37/55
128.	age	ช่วงอายุ	ช่วงเวลาทางธรณีกาล เป็นหน่วยย่อยของสมัย (epoch) 36/55
129.	age equation	สมการหาอายุ	สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการสลายตัวของกัมมันตรังสีของธาตุกับธรณีกาล มีสูตรดังนี้ $t = 1/\lambda \ln (1 + D/P)$ เมื่อ t คือ อายุของตัวอย่างหินหรือแร่ D คือ จำนวนไอโซโทปธาตุลูก P คือ จำนวนไอโซโทปธาตุแม่ในปัจจุบัน และ λ คือ ค่าคงที่ที่ได้จากการสลายตัวของธาตุกัมมันตรังสี ยืนยันมติเดิม 37/55
130.	age of amphibians	ยุคสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	ชื่อไม่เป็นทางการที่ใช้เรียกช่วงเวลาตอนปลายของมหายุคพาลีโอโซอิก คือ ยุคคาร์บอนิเฟอรัส และยุคเพอร์เมียน โดยใช้หลักฐานการค้นพบซากดึกดำบรรพ์ของสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกเป็นสำคัญ ดู <i>geologic time scale</i> ครอบคลุม 36/55
131.	age of fishes	ยุคปลา	ชื่อไม่เป็นทางการที่ใช้เรียกช่วงเวลามหายุคพาลีโอโซอิกตอนกลาง คือ ยุคไซลูเรียน และยุคดีโวเนียน โดยใช้หลักฐานการค้นพบซากปลาดึกดำบรรพ์ในช่วงเวลานั้น ดู <i>geologic time scale</i> ครอบคลุม 36/55
132.	age of mammals	ยุคสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม	ชื่อไม่เป็นทางการที่ใช้เรียกช่วงเวลามหายุคซีโนโซอิก โดยใช้หลักฐานการค้นพบซากสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเป็นสำคัญ ดู <i>geologic time scale</i> ครอบคลุม 36/55

133.	age of marine invertebrates	ยุคสัตว์ทะเลไม่มีกระดูกสันหลัง	ชื่อไม่เป็นทางการที่ใช้เรียกช่วงเวลาด้านมหายุคพาลีโอโซอิก คือ ยุคแคมเบรียน และ ยุคออร์โดวิเซียน ซึ่งเดิมพบซากสัตว์ทะเลไม่มีกระดูกสันหลังมาก ดู <i>geologic time scale</i> ประกอบ 36/55
134.	age of reptiles	ยุคสัตว์เลื้อยคลาน	ชื่อไม่เป็นทางการที่ใช้เรียกช่วงเวลามหายุคมีโซโซอิก ซึ่งพบว่ามีซากดึกดำบรรพ์พวกสัตว์เลื้อยคลานมาก ดู <i>geologic time scale</i> ประกอบ 36/55
135.	age ratio	อัตราส่วนอายุ	อัตราส่วนไอโซโทปธาตุลูกกับธาตุแม่ที่ใช้ในการหาอายุของการแข็งตัว การแปรสภาพ หรือการตกตะกอน ซึ่งจะต้องทราบค่าคงที่ของการสลายตัว และเพื่อให้การหาอายุแม่นยำตัวอย่างยิ่งต้องเป็นตัวแทนที่ดี
136.	agglomerate	๑. กรวดเหลี่ยมภูเขาไฟ	คำที่ใช้เรียกกลุ่มมวลสารซึ่งประกอบด้วยเศษหินภูเขาไฟหลายชนิดปะปนกัน มีขนาดหยาบและมีเหลี่ยมคม
137.	agglomerate	๒. หินกรวดภูเขาไฟ	หินภูเขาไฟเนื้อหยาบ มีเส้นผ่านศูนย์กลางมากกว่า ๒๐ มิลลิเมตร ในเนื้อพื้นขนาดละเอียดอาจเป็นผลผลิตของการระเบิดของภูเขาไฟหรือจากหินตะกอนภูเขาไฟ (pyroclastic rock) มักใช้กับหินภูเขาไฟกรวดเหลี่ยมที่มีกำเนิดไม่แน่นอน
138.	agglutinated	-เชื่อมประสาน	คำที่ใช้กับลักษณะเปลือกของสัตว์เซลล์เดียว (Protozoa) จำพวก ฟอรามินิเฟออร์ (foraminifer) ที่สร้างเปลือกหุ้มตัวด้วยวัสดุที่ได้จากพื้นท้องน้ำ เช่น เศษเปลือกสัตว์อื่น ๆ เม็ดทราย เชื่อมต่อเข้าด้วยกันโดยสารเชื่อมประสานซึ่งสัตว์นั้นขับออกมา
139.	aggradation	๑. การเพิ่มระดับแผ่นดิน	การที่ผืนแผ่นดินมีระดับสูงขึ้น เนื่องจากการสะสมตัวของตะกอน โดยเฉพาะการเพิ่มระดับที่เกิดจากธารน้ำ เพื่อที่จะสร้างเสริมหรือปรับให้ความลาดชันราบเรียบขึ้น มีความหมายเหมือนกับ

140.	aggradation	๒. การเพิ่มระดับ	<p><i>upgrading</i> <i>ดู degradation</i> <i>ประกอบ</i></p> <p>๒.๑ คำที่ใช้ในความหมายเหมือนกับ การงอกแนวตั้ง (vertical accretion) เช่น การพัฒนาตัวของชายหาด</p> <p>๒.๒ การแผ่ขยายหรือการเติบโตของชั้นดินเยือกแข็ง (permafrost) ภายใต้สภาวะอากาศปัจจุบัน อันมีสาเหตุเนื่องจากธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์</p> <p>๒.๓ ส่วนที่มีการเกยทับ (onlap) ในแนวตั้งของตะกอนชายฝั่ง</p> <p><i>ดู encroachment</i> <i>ประกอบ</i></p>
141.	aggrading stream	ธารเพิ่มระดับ	<p>๑. ธารน้ำที่เสริมร่องน้ำขึ้นอย่างรวดเร็วหรือเกิดที่ราบนำท่วมถึง เนื่องจากสามารถนำพาตะกอนมาทับถมมากกว่าที่จะพัดพาตะกอนออกไป</p> <p>๒. ธารน้ำที่ปรับระดับขึ้นจนประมาณว่าอยู่ในสมดุล</p>
142.	aggregate	มวลรวม	<p>๑. ก้อนวัตถุที่ประกอบด้วยอนุภาคของหินหรือแร่ หรือทั้งหินและแร่</p> <p>๒. วัสดุ เช่น ทราย กรวด หรือ หินบด ซึ่งใช้ผสมกับซีเมนต์หรือวัตถุเชื่อมประสานอื่น ๆ</p> <p>๓. กรวด ทราย หินบด ที่นำมาใช้เป็นวัสดุก่อสร้าง เช่น หินโรยทางรถไฟ หินปูนทำถนน</p> <p>๔. บางครั้งหมายรวมถึง วัสดุช่วยหลอม</p> <p>ยืนยันมติเดิม และเก็บในกรณีวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมด้วย 36/55</p>

143.	aggregate structure	โครงสร้างมวลรวม	มวลของผลึก เกล็ด หรือเม็ดที่มีขนาดเล็ก ๆ รวมกันอยู่ แต่ละมวลนั้นจะเห็นได้ด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบโพลาไรซ์ขณะที่หมุนจานแทนไปตำแหน่งต่าง ๆ กัน 36/55
144.	aging	การกลายสภาพ	กระบวนการที่ทำให้ทะเลสาบกลายเป็นทะเลสาบแห้ง เนื่องมาจากการทับถมของตะกอนและมีการนำพาอาหารมาอย่างอุดมสมบูรณ์ ทำให้พีชน้ำ เช่น สาหร่าย เต็บโตและเพิ่มปริมาณอย่างรวดเร็ว รวมทั้งเกิดจากการบุกรุกของพืช และการกระทำอื่น ๆ ด้วย
145.	Agnatha	แอกนาธา	ชั้น (class) ของสัตว์น้ำมีกระดูกสันหลังจำพวกปลาไร้ขากรรไกร (jawless fishes) ปลาจำพวกนี้ในปัจจุบันคือ ปลาปากกลมพวกแลมเพรย์ (lamprey) และแฮ็กฟิช (hagfish) แอกนาทามีช่วงชีวิตตั้งแต่ยุคออร์โดวิเซียนถึงปัจจุบัน 36/55
146.	Ahrens prism	อาห์เรนส์ปริซึม	อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างแสงโพลาไรส์ ซึ่งเป็นแท่งปริซึมที่แกนแสงของแคลไซต์ตั้งฉากกับทางเดินของแสงที่ส่องผ่านกล้องจุลทรรศน์ C.D.Ahrens เป็นผู้ประดิษฐ์อุปกรณ์นี้ <i>ดู prism polarizers ประกอบ</i>
147.	air cyclone	แอร์ไซโคลน	เครื่องตัดขนาดอนุภาคด้วยแรงลมออกเป็น ๒ ส่วน คือ อนุภาคหยาบและละเอียด ส่วนบนเป็นรูปทรงกระบอกต่อกับส่วนล่างซึ่งเป็นรูปกรวย ภายในกลวงนอกจากใช้ตัดขนาดแล้ว ยังใช้เก็บฝุ่นได้ด้วย <i>ดู cyclone และhydrocyclone ประกอบ</i>

148.	air drilling	การเจาะอัดอากาศ	การเจาะแบบหมุนโดยการอัดอากาศลงไปเพื่อหมุนหัวเจาะ และ/หรือเป็นตัวนำเอาเศษหินที่ได้จากการเจาะขึ้นจากหลุมแทนการใช้ น้ำโคลน วิธีการนี้ไม่เหมาะสำหรับการเจาะในพื้นที่ที่อาจจะพบชั้น น้ำหรือแก๊สธรรมชาติที่มีความดันสูงเพราะจะทำให้ของไหลพุ่ง ขึ้นมาหรือเกิดการระเบิดได้ 36/55
149.	air gun	ปืนอัดอากาศ	เครื่องกำเนิดคลื่นที่ใช้หลักการของการอัดอากาศในการสำรวจวัด ความไหวสะเทือนของคลื่นในชั้นหิน โดยเฉพาะการสำรวจความ ไหวสะเทือนทางทะเล 36/55
150.	air photograph; aerial photograph	รูปถ่ายทางอากาศ	<i>ดู aerial photograph; air photograph</i> 36/55
151.	air photography; aerial photography	การถ่ายรูปทางอากาศ	ศิลปวิทยาในการถ่ายรูปจากทางอากาศ 36/55
152.	air shooting	การจุดระเบิดในอากาศ	การจุดระเบิดด้วยวัตถุระเบิดในอากาศเหนือผิวดินเพื่อสร้างคลื่น สั้นสะเทือนในพื้นที่ที่ทำการสำรวจวัดความไหวสะเทือน (seismic survey) กระบวนการสำรวจอื่น ๆ ที่ใช้การจุดระเบิดในลักษณะ ดังกล่าวก็เรียก air shooting 36/55
153.	air wave	คลื่นผ่านอากาศ	คลื่นเสียงที่ส่งผ่านอากาศจากต้นกำเนิดคลื่นในการสำรวจวัด ความไหวสะเทือน 36/55

154.	airborne magnetometer; aerial magnetometer	<u>แมกนีโทมิเตอร์ทางอากาศ</u>	<p>เครื่องมือวัดสนามแม่เหล็กที่ติดตั้งบนเครื่องบินปีกนิ่งและเครื่องบินปีกหมุน เพื่อตรวจวัดสนามแม่เหล็กทางอากาศ ส่วนใหญ่ใช้วัดสนามแม่เหล็กรวม แมกนีโทมิเตอร์ทางอากาศส่วนมากเป็นชนิดฟลักซ์เกต (fluxgate) โปรตอน-เรโซแนนซ์ (proton-resonance) หรือออปติคัลปั๊ม (optical pump)</p> <p>37/55</p>
155.	AKF diagram	แผนภาพเอเคเอฟ	<p>แผนภาพรูปสามเหลี่ยมที่แสดงถึงส่วนประกอบอย่างง่ายของหินแปรและแร่ในหินแปร ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของหิน โดยการกำหนดปริมาณโมเลกุลของส่วนประกอบ ๓ ส่วน คือ</p> $A = \text{Al}_2\text{O}_3 + \text{Fe}_2\text{O}_3 - (\text{Na}_2\text{O} + \text{K}_2\text{O} + \text{CaO}) ;$ $K = \text{K}_2\text{O} \text{ และ}$ $F = \text{FeO} + \text{MgO} + \text{MnO}$ <p>และเมื่อรวมค่า A, K และ F จะมีค่าทั้งหมดเป็นร้อยละ ๑๐๐ (ดูรูป) มักใช้ในกรณีที่ปรากฏแร่ที่มีโพแทสเซียมอยู่ในหินแปรด้วย เช่น แร่ไมโครไคลน์ ไบโอไทต์ การ์เนต จะเกิดอยู่ในหินไนส์ ดู <i>AFM diagram</i> และ <i>ACF diagram</i> ประกอบ</p>

			<p>ส่วนประกอบอย่างง่ายของแร่ในหินแปร ที่ปรากฏในแผนภาพเอเคเอฟ</p> <p>36/55</p>
156.	alaskite	หินอะแลสไกต์	หินแกรนิตสีอ่อนชนิดหนึ่ง ขนาดเม็ดปานกลาง (๓-๕ มิลลิเมตร) ประกอบด้วยแร่หลักพวกควอตซ์และเฟลด์สปาร์ชนิดโอลิโกเคลส และไมโครโคลน มีมัลโคไวต์ปริมาณรองลงมา อาจมีแร่สีเข้ม (mafic) หรือไม่มีก็ได้ จัดเป็นแหล่งสำคัญที่ให้เฟลด์สปาร์ในเชิงพาณิชย์ หินอะแลสไกต์พบที่เหมืองถ้ำทะเล อำเภอบ้านนั้งสตา จังหวัดยะลา
157.	alate	-คล้ายปีก	คำที่ใช้กับลักษณะรูปร่างที่คล้ายปีกหรือมีปีกซึ่งพบในสัตว์ เช่น เปลือกสัตว์จำพวกแบรคิโอพอด ชนิดที่มีรูปร่างคล้ายหอยแครง และมีปลายบ่าทั้ง ๒ ข้างยื่นยาวออกไปคล้ายปีกนก 36/55
158.	A-layer	ชั้นไหวสะเทือนเอ	บริเวณชั้นไหวสะเทือนของโลก เป็นชั้นเปลือกโลกต่อเนื่องจากพื้นผิวของ <u>แนวแบ่งเขตโมโฮโรวิซิก</u> เป็นเขตหนึ่งของการแบ่งส่วนภายในโลกออกเป็นชั้น ประกอบด้วยชั้นเอถึงจี

			ปัจจุบันไม่นิยมใช้แล้ว 40/55
159.	Alber's projection	เส้นโครงแผนที่แบบอัลเบอร์	เส้นโครงแผนที่ทรงกรวยคงพื้นที่แบบหนึ่ง ซึ่ง ดร.เอช.ซี. อัลเบอร์ (Dr. H.C. Alber) ชาวเยอรมันคิดสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๘ ในเส้นโครงแผนที่แบบนี้เส้นเมริเดียนทุกเส้นเป็นเส้นตรงที่สอบเข้าหากัน ส่วนเส้นขนานเป็นส่วนโค้งของวงกลมร่วมศูนย์กลางซึ่งอยู่ ณ จุดที่เส้นเมริเดียนบรรจบกันนอกขอบแผนที่ เส้นขนานและเส้นเมริเดียนเหล่านี้ตัดกันเป็นมุมฉากทุกแห่ง ในการสร้างเส้นโครงแผนที่แบบนี้จะต้องกำหนดเส้นขนานมาตรฐานขึ้น ๒ เส้น ซึ่งมาตราส่วนตามเส้นขนานทั้ง ๒ นี้คงที่ตลอดทั้งเส้น แต่มาตราส่วนตามเส้นเมริเดียนในช่วงที่อยู่ในระหว่างเส้นขนานมาตรฐานจะใหญ่ขึ้น ส่วนที่อยู่นอกออกไปจะเล็กลง ลักษณะพิเศษของเส้นโครงแผนที่ชนิดนี้ก็คือ ไม่ว่าที่จุดใด ๆ อัตราการย่อขยายของมาตราส่วนตามเส้นขนานและเส้นเมริเดียนจะมีขนาดเท่ากันแต่ตรงกันข้าม คือเมื่อทางหนึ่งย่อลงอีกทางหนึ่งก็ขยายขึ้นเสมอ อันเป็นลักษณะที่ทำให้เกิดสมบัติแห่งการคงพื้นที่
160.	Albertan	หินสมัยแอลเบอร์ตัน	หินสมัยยุคแคมเบรียนตอนกลางของอเมริกาเหนือ ปัจจุบันคำนี้เลิกใช้แล้ว มีความหมายเหมือนกับ <i>Acadian</i>
161.	albite-epidote-hornfels facies	ชุดลักษณะแอลไบต์-เอพิโดต-ฮอร์นเฟลส์	กลุ่มแร่หินแปรที่เกิดจากการแปรสภาพสัมผัส (contact metamorphism) ภายใต้แรงดันและอุณหภูมิต่ำ คำนี้แต่เดิมใช้คำว่า albite-epidote-hornblende facies ซึ่งใช้ในความหมายว่า หินที่แปรสภาพมาจากหินบะซอลต์ และมักให้กลุ่มแร่จำพวก เอพิโดตและแอกทิโนไลต์ (หรือฮอร์นเบลนด์) เป็นส่วนใหญ่ หินชนิดอื่น ๆ เช่น หินปูน หรือหินตะกอนขนาดเล็ก เมื่อเกิด

			กระบวนการแปรสภาพหินแบบสัมผัสนี้ก็จะได้ชุดลักษณะแบบเดียวกันนี้เหมือนกัน เพียงแต่ประกอบด้วยกลุ่มแร่ที่แตกต่างกัน เช่น ถ้ามาจากหินตะกอนขนาดเล็กจะประกอบด้วยแร่แผ่น ซึ่ง ได้แก่ แร่ไบโอไทต์ มัสโคไวต์ คลอไรต์ เป็นต้น ดู <i>AKF diagram</i> และ <i>ACF diagram</i> ประกอบ 38/55
162.	albitite	หินแอลบิไทต์	หินแอลบิไทต์ หินอัคนีเนื้อดอกที่มีแร่แอลไบต์เป็นแร่ดอกอยู่ในเนื้อพื้นซึ่งประกอบด้วยแร่แอลไบต์เป็นส่วนใหญ่ แร่รองอื่น ๆ ได้แก่ มัสโคไวต์ การ์เน็ต อะพาไทต์ ควอตซ์ และแร่ออกไซด์ที่ทึบแสง 38/55
163.	albitization	การเกิดแอลไบต์	กระบวนการเกิดแอลไบต์ โดยการแทนที่แพลจีโอเคลสเฟลด์สปาร์ ที่มีแคลเซียมมากกว่า ดู <i>deuteric</i> ประกอบ
164.	alcohol	แอลกอฮอล์	สารประกอบอินทรีย์ที่มีหมู่ไฮดรอกซิล (OH) เป็นส่วนประกอบ เช่น เมทิลแอลกอฮอล์ (methyl alcohol) หรือเมทานอล (methanol)
165.	alcrete	อัลคริต	ดูคำอธิบายใน <i>duricrust</i> ยืนยันมติเดิม 38/55
166.	Alexandrian	หินสมัยอะเล็กซานเดรียน	หินสมัยยุคไซลูเรียนตอนล่างของอเมริกาเหนือ
167.	algae	สาหร่าย	กลุ่มของพืชน้ำที่สามารถสังเคราะห์แสงได้ ไม่มีกลุ่มท่อลำเลียง (nonvascular) ไม่สามารถแบ่งแยกส่วนของราก ลำต้น และใบได้

			อาศัยอยู่ในน้ำหรือในที่เปียกชื้น จัดเป็นพืชกลุ่มใหญ่ มีมากมายหลายพันธุ์ มีขนาดตั้งแต่ไมครอนขึ้นไปจนถึงขนาดใหญ่ที่มีความยาวถึง ๑๐ เมตร
168.	algal	-สาหร่าย	เกี่ยวข้องกับสาหร่ายหรือประกอบด้วยสาหร่าย
169.	algal biscuit	มวลสาหร่ายรูปจาน	มวลสารเนือปูน (calcareous mass) ที่เกิดจากการตกตะกอนของสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงินหลายชนิดในน้ำจืด มีลักษณะกึ่งทรงกลมหรือรูปจาน ขนาดต่าง ๆ กัน ขนาดใหญ่ที่สุดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๒๐ เซนติเมตร
170.	algal bloom	การสะพรั่งของสาหร่าย	การแบ่งตัวอย่างมากมายของสาหร่ายบนผิวน้ำ ในสระ ในทะเลสาบ หรือในลำธาร เนื่องจากน้ำนั้นมีฟอสเฟตและสารอาหารอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก
171.	algal limestone	หินปูนสาหร่าย	หินปูนที่มีส่วนประกอบส่วนใหญ่เป็นซากของสาหร่าย หรือหินปูนที่มีสาหร่ายเป็นตัวจับยึดเศษหินคาร์บอเนตเข้าด้วยกัน ปัจจุบันไม่นิยมใช้กับหินปูนที่ก่อตัวขึ้นจากสาหร่ายเป็นฟีดหิน
172.	algal mat	แผ่นสาหร่าย	<i>ดูคำอธิบายใน microbial mat</i>
173.	algal reef	ฟีดหินสาหร่าย	ฟีดหินอินทรีย์ใต้น้ำที่มีสาหร่ายเป็นส่วนประกอบหลักซึ่งจับแคลเซียมคาร์บอเนต (lime) ออกมา ฟีดหินนี้อาจสูงถึง ๒๐ เมตร และกว้างมากกว่า ๑๕ เมตร <i>ดู reef ๑ ประกอบ 6/56 ตรวจสอบแล้ว</i>
174.	algal structure	โครงสร้างหินชั้นสาหร่าย	โครงสร้างหินตะกอนซึ่งเกิดจากกลุ่มสาหร่ายจับสารแคลเซียมคาร์บอเนต หรือชักนำให้แคลเซียมคาร์บอเนตตกผลึก พอพูนขึ้นเป็นชั้น ๆ หรือเป็นก้อนกลม เป็นแผ่น หรือมีรูปทรงโค้งมนคล้ายกะหล่ำปลี ความหนาของแต่ละชั้นน้อยกว่า ๑ เซนติเมตร เช่น

			<p>สโตรมาโทไลต์ (stromatolite) โครงสร้างดังกล่าวพบในหินปูนเป็นส่วนใหญ่</p> <p>38/55</p>
175.	Algomán Orogeny	การก่อเทือกเขาแอลโกมัน	<p>กระบวนการก่อเทือกเขาและการแทรกดันของหินแกรนิตที่ตามมา มีผลกระทบต่อหินมหายุคพรีแคมเบรียนทางตอนเหนือของมลรัฐมินนิโซตา และรัฐออนแทรีโอ ประเทศแคนาดา ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกันเมื่อประมาณ ๒,๔๐๐ ล้านปีล่วงมาแล้ว มีความหมายเหมือนกับ <i>Kenoran Orogeny</i> ยืนยันมติเดิม</p> <p>38/55</p>
176.	alias	ความถี่ปลอม	<p>การบิดเบี้ยวของความถี่เนื่องจากการซັกดตัวอย่างสัญญาณคลื่นไม่เพียงพอ ทำให้เกิดการสับสนระหว่างสัญญาณกับคลื่นรบกวน การบิดเบี้ยวนี้สามารถแก้ไขได้โดยการซັกดตัวอย่างความถี่อย่างน้อยเป็น ๒ เท่าของความถี่สูงสุดในรูปคลื่น หรือกรองสัญญาณให้มีความมากกว่าความถี่ไนควิสต์</p> <p><i>ดู Nyquist frequency ประกอบ</i></p>
177.	alias filter	ตัวกรองความถี่ปลอม	<p>วงจรกรองความถี่คลื่นไหวสะเทือน ซึ่งให้สัญญาณคลื่นผ่านเข้าไปก่อนการสุ่มตัวอย่าง เพื่อตัดความถี่ที่ไม่ต้องการออกไป ซึ่งความถี่ที่ไม่ต้องการนี้ทำให้เกิดสัญญาณความถี่ปลอมจากกระบวนการซັกดตัวอย่าง</p>
178.	alidade	อะลิเดด	<p>เครื่องมือสำรวจภูมิประเทศชนิดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยไม้บรรทัดที่มีเครื่องส่องเล็งที่หมายติดอยู่ทางด้านหัว และมีเครื่องประกอบในการอ่านหรือกำหนดทิศทางที่ได้จากการเล็งที่หมายติดทางด้าน</p>

			<p>ทำย แต่เดิมที่ส่องเล็งด้านหน้าเป็นแผ่นกระจกขีดไว้ด้วยเส้นแนวตั้งซึ่งแบ่งเป็นช่อง ๆ สำหรับอ่านค่ามุมก้มและมุมเงย สามารถวางขอบไม้บรรทัดให้ชี้ตรงไปยังวัตถุเป้าหมายแล้วลากแนวเส้นไว้ได้ ปัจจุบันใช้กล้องส่องทางไกลติดกับไม้บรรทัดแทนเครื่องส่องเล็งแบบเก่า ที่กระจกของกล้องส่องทางไกลจะมีเส้นเล็งแนวตั้งและแนวราบติดไว้เพื่อใช้ส่องอ่านมุมก้มมุมเงยและส่องหาระยะทางจากไม้สแตเดียม ในการใช้งานจะวางอะลิตเดไว้บนโต๊ะระนาบปูด้วยกระดาษวาดเขียน เล็งกล้องไปยังที่หมายต่าง ๆ แล้วขีดเส้นไว้ จะได้แนวเส้นที่ชี้ตรงไปยังที่หมายต่าง ๆ ซึ่งบันทึกไว้บนแผ่นกระดาษ เครื่องมือนี้ใช้สำหรับกำหนดทิศทาง ระยะทาง และ ความสูงในการทำแผนที่</p> <p>39/55</p>
179.	aliphatic hydrocarbon	แอลิแพติกไฮโดรคาร์บอน	โมเลกุลของไฮโดรคาร์บอนซึ่งอะตอมของคาร์บอนจัดตัวเป็นโซ่ มี ๒ แบบ คือแบบโซ่ยาวปรกติ และแบบมีกิ่งสาขา ซึ่งแตกต่างจากอะตอมของคาร์บอนที่จัดตัวเป็นแบบวงแหวน
180.	alkali	แอลคาไล	<p>๑. (เคมี) เบสชนิดที่ละลายน้ำได้และสารละลายเปลี่ยนสีกระดาษลิตมัสสีแดงเป็นสีน้ำเงินได้ เช่น ไฮดรอกไซด์หรือคาร์บอเนตของโลหะแอลคาไล เช่น โซเดียม โพแทสเซียม</p> <p>๒. (วิทยาแร่) คำที่ใช้เรียกแร่ซิลิเกตที่มีโลหะแอลคาไลมากและมีแคลเซียมเพียงเล็กน้อย เช่น แอลคาไลเฟลด์สปาร์</p> <p>๓. (ศิลาวิทยา) ดู <i>alkalic</i></p>

			39/55
181.	alkali lake	ทะเลสาบแอลคาไล	ทะเลสาบน้ำเค็ม โดยทั่ว ๆ ไปพบในเขตแห้งแล้งจัดหรือแถบทะเลทราย น้ำในทะเลสาบจะมีโซเดียมคาร์บอเนตและโพแทสเซียมคาร์บอเนตอยู่มาก นอกจากนี้ ยังมีโซเดียมคลอไรด์และสารประกอบแอลคาไลอื่น ๆ เช่น ทะเลสาบมากาตีในหุบเขาริฟต์ตะวันออก (Eastern Rift) 38/55
182.	alkali metal	โลหะแอลคาไล	โลหะใด ๆ ที่อยู่ในกลุ่มแอลคาไล เช่น ลิเทียม โซเดียม โพแทสเซียม รูบิเดียม ซีเซียม 38/55
183.	alkali rock; alkaline rock	หินแอลคาไล	ดู <i>alkaline rock; alkali rock</i> 38/55
184.	alkalic	แอลคาลิก (<i>ศิลาวิทยา</i>)	<p>๑. คำที่ใช้เรียกหินอัคนีที่มีปริมาณโลหะแอลคาไลมากกว่าค่าเฉลี่ยที่กลุ่มหินนั้น ๆ จะมีได้</p> <p>๒. คำที่ใช้เรียกชุดของหินอัคนีที่มีธาตุโซเดียมและ/หรือโพแทสเซียมมากเกินกว่าที่จะรวมตัวกับซิลิกาที่มีอยู่ได้พอดีเพื่อเกิดเป็นเฟลด์สปาร์</p> <p>๓. คำที่ใช้เรียกชุดของหินอัคนีที่มีค่าดัชนีแอลคาไล-ไลม์ต่ำกว่า ๕๑ ดู <i>alkali-lime index</i> ประกอบ</p> <p>๔. คำที่ใช้เรียกหินอัคนีที่อยู่ในชุดหินแอตแลนติก (atlantic suite) มีความหมายเหมือนกับ <i>alkali</i> ความหมายที่ ๓ และ <i>alkaline</i></p>

			39/55
185.	alkalic igneous rocks	หินอัคนีแอลคาไล	<p>๑. หินอัคนีชนิดหนึ่งทีประกอบด้วยธาตุโซเดียมและโพแทสเซียมในปริมาณที่มากกว่าค่าเฉลี่ยที่ควรจะมีอยู่ในหินอัคนีปรกติ หรือมากกว่าทีควรจะเป็นแร่เฟลด์สปาร์ได้ในปริมาณทีพอเหมาะกับซิลิกา</p> <p>๒. หินอัคนีทีมีดรรชนีแอลคาไล-ไลม์ต่ำกว่า ๕๑</p> <p>38/55</p>
186.	alkali-calcic series	ชุดหินแอลคาไล-แคลซิก	<p>หินอัคนีชุดหนึ่งทีมีดรรชนีแอลคาไล-ไลม์อยู่ในช่วง ๕๑-๕๕ ดู <i>alkali-lime index</i> ประกอบ</p> <p>38/55</p>
187.	alkali-lime index	ดรรชนีแอลคาไล-ไลม์	<p>ค่าทีใช้จำแนกประเภทหินอัคนี ซึงนายพีค็อก (Peacock) คิดขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๑ (พ.ศ. ๒๔๗๔) ค่าดรรชนีแอลคาไล-ไลม์ของหินชุดหนึ่ง ๆ คืค่านำหนักร้อยละของซิลิกา ตรงทีค่านำหนักร้อยละของ CaO กับของ K₂O + Na₂O เท่ากัน ในการใช้ค่าดรรชนีต่างปุ่น ทำให้จำแนกหินอัคนีทางด้านเคมีได้ ๔ พวก ดังนี้ ค่าดรรชนีแอลคาไล-ไลม์น้อยกว่า ๕๑ เรียกหินอัคนีนั้นว่า แอลคาลิก (alkalic) ถ้าอยู่ระหว่าง ๕๑ กับ ๕๖ เรียกว่า แอลคาไล-แคลซิก (alkali-calcic) ถ้าอยู่ระหว่าง ๕๖ กับ ๖๑ เรียกว่า แคลก-แอลคาลิก (calc-alkalic) และถ้ามากกว่า ๖๑ เรียกว่า แคลซิก (calcic) ยินยันมติเดิม</p> <p>38/55</p>
188.	alkaline	แอลคาไลน์ (ศิลาวิทยา)	ดู <i>alkalic</i> 39/55
189.	alkaline rock; alkali	หินแอลคาไล	หินอัคนีทีมีแร่ประกอบส่วนใหญ่เป็นแร่ทีมีปริมาณของธาตุโซเดียม

	rock		หรือโพแทสเซียมสูง เช่น เฟลด์สปาทอยด์ โซดาแอมฟิโบล โซดาไพรอกซีน 38/55
190.	alkaline-earth metal	โลหะแอลคาไลน์-เอิร์ท	โลหะใด ๆ ที่อยู่ในกลุ่มแอลคาไลน์เอิร์ท เช่น แคลเซียม แมกนีเซียม แบเรียม สทรอนเซียม ละลายได้น้อยกว่าโลหะแอลคาไล
191.	alkalinity	สภาพต่าง	๑. (ทะเลสาบ) ปริมาณและชนิดของสารประกอบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในทะเลสาบ ซึ่งดูจากปริมาณแคตไอออนเบส เช่น แมกนีเซียม แคลเซียม โซเดียม โพแทสเซียม กับแอนไอออนกรดที่ละลายได้ในน้ำทะเลสาบ รวมทั้งหมดแล้วทำให้ค่าความเป็นกรด-เบส (pH) เปลี่ยนไปเป็นเบส สภาพต่างเป็นตัวบ่งชี้ธรรมชาติของหินภายในแอ่งทะเลสาบและระดับของการผุพัง ๒. (สมุทรศาสตร์) ตัววัดความจุหรือความสามารถของน้ำทะเลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าพีเอช เท่ากับจำนวนมิลลิโมลของไฮโดรเจนไอออนที่ถูกทำให้เป็นกลางด้วยไอออนเบสในน้ำทะเล ๑ กิโลกรัม
192.	alkane	อัลเคน	ไฮโดรคาร์บอนที่มีโมเลกุลพันธะเดี่ยว มีลักษณะทางเคมีชนิดอิ่มตัว อัลเคน พบทั่วไปในปิโตรเลียม มี ๓ แบบ คือ ๑. นอร์แมลอัลเคน (normal-alkane; n-alkane) หรือ พาราฟิน (parafin) เป็นไฮโดรคาร์บอนชนิดอิ่มตัวที่โครงสร้างไม่มีกิ่งสาขา ๒. ไอโซอัลเคน (isoalkane) หรือ อัลเคนแบบกิ่ง (branched alkane) หรือ

			<p>ไอโซพาราฟิน (isoparaffin) แตกต่างจาก อัลเคนปกติ โดยมีกิ่งสาขาจำนวน ๑ จุดหรือมากกว่า</p> <p>๓. ไซโคลอัลเคน (cycloalkane) หรือแนปทีน (naphthene) เป็นไฮโดรคาร์บอนอิ่มตัวที่ประกอบด้วยโครงสร้างแบบวงแหวน ๑ วงหรือมากกว่า</p>
193.	alkene	อัลคีน	<p>แอลิแฟติกไฮโดรคาร์บอนที่มีสูตรทั่วไป คือ C_nH_{2n} ประกอบด้วย พันธะคู่ มีลักษณะทางเคมีชนิดไม่อิ่มตัว อัลคีนพบมากในสิ่งมีชีวิตที่ยังมีชีวิตอยู่ ไม่พบในน้ำมันดิบ แต่สามารถแยกได้จากโรงกลั่น น้ำมันและเป็นวัตถุดิบที่สำคัญของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี <i>มีความหมายเหมือนกับ olefin</i></p>
194.	alkyl group	หมู่แอลคิล	<p>ไฮโดรคาร์บอนชนิดอิ่มตัวที่โครงสร้างไม่เป็นรูปวงแหวน มี ลักษณะเด่นคือ มีพันธะสาม มีสูตรเคมี $C_nH_{(2n+1)}$ ในสูตรโครงสร้างทางเคมี ตัวย่อใช้สัญลักษณ์ R-</p>
195.	Allegheny Orogeny	การก่อเทือกเขาแอลเลเกนี	<p>กระบวนการก่อเทือกเขาซึ่งทำให้หินต่าง ๆ ของเขตภูมิภาคหุบเขาสลับสันเขา และหินอื่น ๆ บนที่ราบสูงแอลเลเกนีซึ่งอยู่ใกล้เคียงกันในบริเวณตอนกลางและตอนใต้ของเทือกเขาแอปพาเลเชียถูกเปลี่ยนแปลงลักษณะไป ส่วนใหญ่เหตุการณ์คงจะเกิดอยู่ในมหายุคพาลีโอโซอิกตอนปลาย แต่ช่วงต่าง ๆ อาจต่อขึ้นมาถึงต้นยุคไทรแอสซิกได้ <i>มีความหมายเหมือนกับ Appalachian Orogeny</i></p> <p>38/55</p>

196.	alliaceous	-กลินกระเทียม	คำที่ใช้กับแร่ซึ่งเมื่อถูกขัดสี ขูดขีด หรือถูกความร้อน จะให้กลินคล้ายกระเทียมระเหยออกมา เช่น แร่จำพวกอาร์เซนิก 38/55
197.	allochem	มวลรวมคาร์บอนเต	เม็ดตะกอนคาร์บอนเตที่เกิดจากการตกตะกอนทางเคมีหรือทางชีวเคมีในแอ่งที่สะสมนั้น มวลคาร์บอนเตที่สำคัญได้แก่ อินทราคลาสต์ เม็ดแบบไขปลา เม็ดกลมเล็ก และซากดึกดำบรรพ์
198.	allochem	ตะกอนเคมีต่างถิ่น	ตะกอนซึ่งส่วนใหญ่เป็นคาร์บอนเตที่เกิดจากการสะสมตัวทางเคมีหรือทางชีวเคมีจากที่อื่น ตะกอนคาร์บอนเตที่สำคัญ ได้แก่ เศษตะกอนภายใน (intraclast) เม็ดแบบไขปลา (oolith) เม็ดกลมเล็ก (pellet) และซากดึกดำบรรพ์ <i>ดู pseudoallochem และ orthochem ประกอบ</i> 43/55
199.	allochemical metamorphism	การแปรสภาพองค์ประกอบ	การแปรสภาพหินที่มีการเพิ่มหรือลดสารใด ๆ ในหินเดิมจนทำให้องค์ประกอบรวมของหินเกิดการเปลี่ยนแปลง <i>มีความหมายตรงข้ามกับ isochemical metamorphism; treptomorphism ดู metasomatism ประกอบ</i>
200.	allochthon	มวลหินเคลื่อน	มวลหินที่เคลื่อนที่จากตำแหน่งเดิมเป็นระยะทางไกลมากเนื่องจากการบวนการแปรสัณฐานของเปลือกโลก เช่น การเกิดรอยเลื่อนขนาดใหญ่ การเลื่อนไถลทับ หรือการเลื่อนตัวเนื่องจากแรงโน้มถ่วง
201.	allochthonous	-เกิดที่อื่น	คำที่ใช้กับสิ่งที่เกิดจากที่อื่นซึ่งไม่ใช่ที่อยู่ในปัจจุบัน หรือเกิดมาจากถิ่นอื่น ส่วนใหญ่ใช้กับถ่านหินซึ่งเกิดจากส่วนของพืชที่ถูกพัด

			พามาจากแหล่งที่เกิด มีความหมายตรงข้ามกับ <i>autochthonous</i> 42/55
202.	allogenic	-ต่างถิ่น	๑. คำที่ใช้กับหินหรือแร่จากที่อื่นที่เข้ามาเป็นส่วนประกอบในหิน เช่น กรวดในหินกรวดมน หินแปลกปลอมในหินอัคนี มีความหมายตรงข้ามกับ <i>authigenic</i> ๒. คำที่ใช้กับลำดับขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยาของสิ่งมีชีวิตในชุมชน อันเป็นผลเนื่องมาจากมีสิ่งภายนอกมากระทำกับสิ่งมีชีวิตในชุมชนนั้น 42/55
203.	allotriomorphic; xenomorphic	-ลักษณะผลึกไร้หน้า	ดู <i>xenomorphic; allotriomorphic</i> 38/55
204.	allotropic	-อัญรูป	คำที่ใช้กับสสารที่พบเกิดได้ ๒ สัณฐาน หรือมากกว่านั้น เช่น เพชรกับกราไฟต์
205.	alluvial	๑. -ตะกอนน้ำพา	คำที่เกี่ยวข้องหรือประกอบด้วยตะกอนน้ำพา หรือตกทับถมโดยแม่น้ำลำธาร หรือน้ำไหล ยืนยันมติเดิม 38/55
206.	alluvial	๒. แหล่งตะกอนน้ำพา	แหล่งลานแร่ซึ่งเกิดจากการกระทำของแม่น้ำลำธาร เช่นที่พบในร่องน้ำหรือเนินตะกอนรูปพัด และอาจพบแร่มีค่า เช่น ทองคำ ดีบุก เพชร ที่เกิดร่วมกับแหล่งลานแร่ ยืนยันมติเดิม 38/55
207.	alluvial cone	แหล่งตะกอนน้ำพารูปกรวย	ดูคำอธิบายใน <i>alluvial fan</i>

208.	alluvial dam	เขื่อนตะกอนน้ำพา	ชั้นตะกอนน้ำพาที่เกิดขึ้นจากการที่แม่น้ำลำธารมีตะกอนมากเกินกว่าความสามารถที่จะนำพาต่อไปได้ จึงตกทับถมและปิดกั้นตัวลำน้ำเหมือนเขื่อนกั้นลำน้ำ โดยเฉพาะเป็นลักษณะของลำน้ำสาขาบนเนินตะกอนรูปพัด ยืนยันมติเดิม 38/55
209.	alluvial fan	แหล่งตะกอนน้ำพารูปพัด	เนินตะกอนที่เกิดจากการสะสมตัวของตะกอนในบริเวณที่มีการเปลี่ยนระดับของทางน้ำจากหุบเขาชั้นลงสู่ที่ราบ ซึ่งจะทำให้ความเร็วของกระแสน้ำลดลงจนไม่สามารถนำพาตะกอนบางส่วนต่อไปได้ ตะกอนดังกล่าวจึงตกสะสมในลักษณะที่แยกกระจายออกไปรอบข้างเป็นรูปพัด ถ้าตะกอนเหล่านี้สะสมตัวพูนสูงขึ้นเป็นรูปกรวยเรียกว่า แหล่งตะกอนน้ำพารูปกรวย (alluvial cone) ถ้าตะกอนส่วนใหญ่มีเนื้อหยาบ เรียกว่า แหล่งตะกอนหยาบรูปกรวย (dejection cone) มีรูป 38/55, 19/56
210.	alluvial flat	ที่ลุ่มราบตะกอนน้ำพา	ที่ราบตะกอนน้ำพาขนาดเล็ก เกิดจากการสะสมตัวในช่วงนำท่วม ดู river flat ประกอบ 39/55
211.	alluvial plain	ที่ราบตะกอนน้ำพา	ที่ราบหรือค่อนข้างราบขนาดใหญ่สองฝั่งแม่น้ำ ในฤดูน้ำหลากน้ำจะไหลล้นสองฝั่งแม่น้ำ ท่วมบริเวณดังกล่าวและนำตะกอนมาสะสม (ดูรูปที่ alluvial fan) ยืนยันมติเดิม 38/55
212.	alluvial soil	ดินตะกอนน้ำพา	ดูคำอธิบายใน Azonal soil order
213.	alluvial terrace	ตะพักตะกอนน้ำพา	ตะพักธารน้ำที่ประกอบด้วยตะกอนน้ำพาซึ่งยังไม่แข็งตัว เกิดจาก

			การกัดเซาะลงด้านล่างบนที่ราบน้ำท่วม หรือพื้นหุบเขาที่ถูกกัดเซาะลงด้านล่างโดยธารน้ำเกิดใหม่ หรือเกิดจากการทับถมภายหลังของตะกอนน้ำพาบนตะพักเดิม <i>มีความหมายเหมือนกับ stream built terrace</i> ยืนยันมติเดิม 38/55
214.	alluvial tin	ดีบุกตะกอนน้ำพา	สินแร่ดีบุก เช่น แคลสซิเทอไรต์ ที่ปนอยู่กับกรวดทรายในลำน้ำหรือในแหล่งลานแร่หรืออยู่บนหินดานตามลำน้ำ อันเนื่องมาจากการผุพังของสายแร่ในหินซึ่งสัมพันธ์กับหินอัคนีสีอ่อน <i>มีความหมายเหมือนกับ stream tin</i> <i>ดู lode tin ประกอบ</i> 43/55
215.	alluvium	ตะกอนน้ำพา	กรวด หิน ดิน ทราย และสิ่งอื่น ๆ ที่นำน้ำพาไปสะสมตัว ณ บริเวณใดบริเวณหนึ่ง เช่น ตามร่องน้ำ เรียกว่า แหล่งสะสมร่องน้ำ (channel-fill deposit) ตามที่ราบน้ำท่วมถึง เรียกว่า สิ่งทับถมที่ราบน้ำท่วมถึง (flood plain deposit) ตามพื้นที่ทะเลสาบ เรียกว่า สิ่งทับถมในทะเลสาบ (lacustrine deposit) 38/55
216.	alpha particle	อนุภาคแอลฟา	อนุภาคที่ถูกปล่อยจากนิวเคลียสในระหว่างการสลายตัวทางกัมมันตรังสี มีสภาพเป็นประจุบวก ประกอบด้วยโปรตรอนและนิวตรอนอย่างละ ๒ ตัว ในทางกายภาพมีค่าเท่ากับอะตอมของธาตุฮีเลียม (^4He) <i>ดู beta particle และ gamma radiation ประกอบ</i>
217.	alpha quartz; α	แอลฟาควอตซ์	<i>ดู low quartz</i>

	quartz		38/55
218.	Alpine Orogeny	การก่อเทือกเขาแอลป์	การเคลื่อนตัวของเปลือกโลกที่ทำให้หินเกิดการเปลี่ยนแปลงและยกตัวขึ้นเป็นเทือกเขาในบริเวณยุโรปตอนใต้และเอเชีย เช่น เทือกเขาแอลป์ การก่อเทือกเขานี้เกิดในยุคพาลีโอจีนถึงยุคนีโอจีน 39/55
219.	alpine range	เทือกเขาแมฆแอลป์	เทือกเขาที่มียอดขรุขระสูงต่ำแบบฟันเลื่อย โครงสร้างภายในมีลักษณะโค้งงอ เลื่อนหล่อมและแปรสภาพ สันนิษฐานว่าเกิดเนื่องจากถูกบีบอัด และ/หรือมีการแทรกดันของหินอัคนี 39/55
220.	alteration	การแปรเปลี่ยน	๑. กระบวนการที่แร่ในหินเปลี่ยนสภาพทางฟิสิกส์หรือทางเคมีเนื่องจากน้ำร้อน ดังที่พบในสายแร่ กระบวนการนี้บางครั้งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแปรสภาพ แต่มีความรุนแรงน้อยกว่าและมักจำกัดอยู่เฉพาะแห่ง ๒. กระบวนการผุพังอยู่กับที่ประเภทหนึ่ง ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงแร่หรือส่วนประกอบทางเคมีของหิน 42/55
221.	altimeter	มาตรระดับความสูง	เครื่องมือชนิดหนึ่งสำหรับใช้วัดระดับความสูงจากระดับที่กำหนดไว้ ที่ใช้กันโดยมากมีอยู่ ๒ แบบ คือ ๑. มาตรระดับความสูงแบบความกด ซึ่งวัดความสูงได้โดยประมาณจากการวัดความกดอากาศประกอบกับอุณหภูมิของบรรยากาศมาตรฐาน

			๒. มาตรฐานระดับความสูงแบบคลื่นวิทยุ ซึ่งสามารถหาความสูงได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
222.	altiplanation	การกร่อนราบ	กลุ่มกระบวนการกร่อนรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับดินไหล และการเคลื่อนที่ของมวล จนเกิดเป็นที่ลุ่มราบขั้นบันได หรือพื้นผิวที่มีลักษณะคล้ายตะพักกระบวนการเหล่านั้นมักเกิดในที่สูงบริเวณขั้วโลกซึ่งเคยเป็นพื้นที่ธารน้ำแข็ง
223.	altiplano	อัลทิพลาโน	ดูคำอธิบายใน <i>intermontane plateau</i> ยืนยันตามมติ 42/55
224.	altitude	๑. ระดับความสูงเชิงมุม	มุมตั้ง (vertical angle) ระหว่างระนาบขอบฟ้ากับแนวซึ่งผ่านจุดใดจุดหนึ่งที่อยู่สูงกว่าขึ้นไป เช่น ยอดเขา
225.	altitude	๒. ระดับความสูง	ระยะสูงตามแนวตั้งระหว่างจุดหนึ่งที่ต้องการเมื่อเทียบกับระดับอ้างอิง ซึ่งโดยปรกติคือระดับน้ำทะเลปานกลาง 42/55
226.	alum shale	หินดินดานอะลัม	หินเนื้อดินหรือหินเนื้อถ่านซึ่งมีอะลัมปน เกิดขึ้นจากหินเดิมที่มีเหล็กซัลไฟด์ (ไพไรต์, มาร์คาไซต์) ปะปนอยู่ด้วย เมื่อแร่เหล็กผุพังจะเกิดเป็นกรดกำมะถันไปทำปฏิกิริยากับสารอะลูมิเนียมและสารโพแทสเซียมในเนื้อหิน ทำให้เกิดอะลูมิเนียมซัลเฟตหรืออะลัมขึ้น
227.	amazon stone; amazonstone	แอมะซอนสโตน	ดู <i>amazonite</i> 42/55
228.	amazonite	แอมะซอนไนต์	แร่ไมโครโคลนไซต์ที่มีสีเขียวหรือฟ้าอมเขียว มักมีแถบหรือจุดทึบแสงถึงโปร่ง แสง เป็นแร่ในกลุ่มโพแทสเซิลด์สปาร์ พบแถบภูเขาอูราลในรัสเซีย นอร์เวย์ และ สหรัฐอเมริกา ใช้เป็นรัตนชาติ

			มีความหมายเหมือนกับ <i>amazon stone</i> ; <i>amazonstone</i> ดู <i>microcline</i> ประกอบ 42/55
229.	ambient noise	เสียงรบกวนโดยรอบ	คลื่นเสียงที่เกิดจากต้นกำเนิดคลื่นอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกิดจากต้นกำเนิดคลื่น เช่น เสียงจากเครื่องยนต์ ลม แผ่นดินไหว ใบหญ้าเสียดสีกับตัวรับคลื่น เม็ดทรายที่ถูกแรงลมพัด ไปกระทบเครื่องรับคลื่น ฯลฯ ต้นกำเนิดของเสียงรบกวนโดยรอบจะอยู่บริเวณใกล้เคียงกับเครื่องรับคลื่น
230.	ammonite	แอมโมไนต์	สัตว์ในกลุ่มแอมโมนอยด์ซึ่งมีรอยต่อระหว่างแผงกันขวางลำตัวกับเปลือกเป็นรูปรอยหยักคดโค้งใหญ่ที่มีรอยหยักเล็ก ๆ ต่อเนื่องกันตลอด แอมโมไนต์มีคุณค่าใช้กำหนดอายุหินที่ดิซนิตหนึ่ง
231.	ammonoid	แอมโมนอยด์	สัตว์พวกหอย (mollusc) ในอันดับแอมโมนอยเดีย (order Ammonoidea) ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวคือ มีเปลือกขดแน่นเป็นวงและสมมาตรในแนวระนาบ ขดเริ่มแรกเป็นกระเปาะ แผงกันขวางลำตัว (septa) คดโค้ง ทำให้เห็นรอยต่อระหว่างแผงกันขวางกับเปลือกบนผิวเปลือกเป็นรอยคดโค้งไปด้วยรูเปิดติดต่อบนแผงกันลำตัวระหว่างห้องสุดท้ายกับขดเริ่มแรกมีขนาดเล็ก อยู่ในแนวระนาบเดียวกันใกล้กับสันโค้งด้านนอก พบเป็นซากดึกดำบรรพ์ในชั้นหินยุคทีโวเนียนตอนล่างจนถึงยุคครีเทเชียสตอนบน เป็นสัตว์ที่สูญพันธุ์ไปแล้ว ยืนยันตามมติเดิม 42/55
232.	amniote	แอมนีโอต	๑. เกี่ยวข้องกับไข่ของสัตว์มีกระดูกสันหลัง ซึ่งไข่แดงมีขนาดใหญ่และห่อหุ้มด้วยเปลือกซึ่งบุด้วยเยื่อโปร่ง ๆ ที่สร้างจาก

			เยื่อเอ็มบริโอ ทำหน้าที่อุ้มน้ำไว้และให้อากาศถ่ายเทเข้าออกได้ ๒. สัตว์มีกระดูกสันหลังที่ขยายพันธุ์โดยการออกไข่ชนิด แอมนิโอต คำนี้ใช้เรียกสัตว์สี่เท้า (tetrapod) ทุกชนิด ยกเว้นสัตว์ สะเทินน้ำสะเทินบก
233.	amorphous	อสัณฐาน	หิน แร่ และสารที่ไม่มีโครงสร้างผลึก หรือมีการเรียงตัวภายในไม่ เป็นระเบียบ จึงไม่เกิดเป็นรูปผลึก มีความหมายตรงข้ามกับ <i>crystalline</i>
234.	amorphous kerogen	เคอโรเจนอสัณฐาน	เคอโรเจนชนิดที่ไม่สามารถระบุโครงสร้างรูปร่างได้ภายใต้กล้อง จุลทรรศน์ มีลักษณะคล้ายวุ้น ใช้อธิบายสารต้นกำเนิดปิโตรเลียม
235.	amosite	เอโมไซด์	ชื่อทางการค้าของกลุ่มแร่แอมฟิโบลชนิดที่มีเหล็กมาก มีลักษณะ เป็นเส้นใยยาว แบบแร่ใยหิน อาจเป็นชนิดออร์โทโรมบิกแอมฟิ โบล (แอนโทฟิลไลต์ หรือ เจไดต์) หรือชนิดโมโนคลินิกแอมฟิโบล (คัมมิงโทไนต์ หรือ กรูเนอไรต์) 42/55
236.	amphibian	สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก	สัตว์สี่เท้าเลือดเย็น ในช่วงต้นของชีวิตอาศัยอยู่ในน้ำ ใช้เหงือก หายใจ เรียก ลูกอ๊อด ต่อมาร่างกายได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นหายใจ ด้วยปอด มีแขน ขา สามารถใช้ชีวิตบนบกได้ เช่น กบ คางคก นิวต์ (newt) ซาลาแมนเดอร์ (salamander)
237.	amphibole	แอมฟิโบล	แร่ประกอบหินกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นสารประกอบซิลิเกตของเหล็กกับ แมกนีเซียม มีสูตรเคมี $(Mg,Fe,Ca,Na)_2-3(Mg,Fe,Al)_5(Si,Al)_8O_{22}OH_2$ ผลึกอยู่ในระบบสามแกนต่างหรือ ระบบหนึ่งแกนเอียง แร่ในกลุ่มนี้ได้แก่ ฮอร์นเบลนด์ แอกทิโนไลต์

			เนไฟรต์ เทรโมไลต์ และแอสเบสทอสหรือแร่ใยหิน 42/55
238.	amphibolite	หินแอมฟีโบลิต์	หินแปรชนิดหนึ่งมีริวขนานซึ่งประกอบด้วยแอมฟีโบลและเพลจีโอเคลสเป็นส่วนใหญ่ โดยมีไบโอไทต์ สฟีน และเอพิโดตเป็นแร่รอง อาจมีควอตซ์ปนอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ การเกิดริวขนานเป็นผลจากการเรียงตัวของแอมฟีโบลขณะเกิดการแปรสภาพบริเวณไพศาล (regional metamorphism) ถ้าปริมาณควอตซ์เพิ่มมากขึ้นหินจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นหินฮอร์นเบลนด์เพลจีโอเคลสไนส์
239.	amphibolite facies	ชุดลักษณะหินแอมฟีโบลิต์	ชุดกลุ่มแร่หินแปรกลุ่มหนึ่งที่เกิดจากการแปรสภาพบริเวณไพศาล ณ ช่วงความดันและอุณหภูมิระดับปานกลาง คำนี้แต่เดิมใช้กับกลุ่มแร่ในหินแปรซึ่งประกอบด้วยฮอร์นเบลนด์และเพลจีโอเคลส (ชนิดโอลิโกเคลสและแอนดีซีน) เป็นหลัก อันเกิดจากการแปรสภาพมาจากหินอัคนีสีเข้ม หากแปรสภาพมาจากหินตะกอนเนื้อประสมเม็ดละเอียด ชุดลักษณะหินแอมฟีโบลิต์จะประกอบด้วย ไมกา การ์เน็ต สตอโรไลต์ ไคยาไนต์ และซิลลิมาไนต์ ดู <i>AKF diagram</i> และ <i>ACF diagram</i> ประกอบ
240.	amphineuran	แอมฟินีวแรน	สัตว์พวกหอยน้ำเค็มชนิดหนึ่ง จัดอยู่ในชั้นแอมฟินีวรา (class Amphineura) หากินโดยการคลานไปช้า ๆ ตามพื้นท้องน้ำ อวัยวะที่ใช้เดินเป็นแผ่นแบนขนาดใหญ่ ด้านหลังคลุมด้วยเปลือก มีลักษณะเป็นปล้อง ๆ ติดต่อกัน ๘ ปล้อง เมื่อสัตว์ถูกรบกวน สามารถม้วนตัวกลมได้ สัตว์ในชั้นนี้มีชื่อสามัญว่า ไคตัน (chiton) ยืนยันตามมติเดิม 42/55
241.	amplitude	แอมพลิจูด	๑. ระยะครึ่งหนึ่งของความสูงระหว่างยอดคลื่นกับท้องคลื่น

			<p>ซึ่งอยู่ชิดกัน</p> <p>๒. ในชั้นหินคดโค้งสมมาตร (symmetrical fold) ได้แก่ ครึ่งหนึ่งของความสูงระหว่างยอดลอนของชั้นหินโค้งรูปประทุน กับท้องลอนของชั้นหินโค้งรูปประทุนหงาย</p>
242.	amplitude anomaly	ค่าผิดปกติของแอมพลิจูด	<p>การเปลี่ยนแปลงแอมพลิจูดคลื่นไหวสะเทือนชนิดคลื่นสะท้อน เฉพาะที่หนึ่งที่ใด อันเป็นผลจากการสะสมตัวของไฮโดรคาร์บอน ในหมวดหิน นอกจากนั้นยังเกิดจากการรวมตัวกันของพลังงาน คลื่นที่เกิดจากโครงสร้าง จากการรบกวนกันของคลื่น จากความ ผิดพลาดในการปรับแก้ข้อมูลคลื่นไหวสะเทือน หรือจากเหตุผลอื่น ๆ ถ้าแอมพลิจูดเพิ่มขึ้นจะทำให้ได้บริเวณที่เรียกว่า จุดสว่าง (bright spot) แต่ถ้าแอมพลิจูดลดลงจะได้บริเวณจุดคลื่นจาง (dim spot)</p>
243.	amplitude equalization	สมภาพแอมพลิจูด	<p>การปรับแก้กำลังขยายสัญญาณ (gain) ของรอยรูปคลื่นเพื่อให้ แอมพลิจูดของแต่ละรอยรูปคลื่นมีค่าเฉลี่ยเดียวกัน</p> <p>ยืนยันตามมติเดิม 42/55</p>
244.	amplitude recovery	การกู้แอมพลิจูด	<p>เทคนิคในการปรับแก้ข้อมูลคลื่นไหวสะเทือนซึ่งทำให้ได้แอมพลี จูดของรอยรูปคลื่นไหวสะเทือนกลับคืนมา โดยการเสริมแอมพลี จูดของคลื่นที่ลดลงตามระยะทางและเวลาการเดินทางของคลื่น ช่วยให้ผู้สามารถใส่แอมพลิจูดของคลื่นสะท้อนระบุตำแหน่งของ บริเวณที่มีไฮโดรคาร์บอนสะสมอยู่ได้โดยตรง โดยดูบริเวณจุด สว่าง หรือบริเวณจุดคลื่นจาง</p>
245.	amygdale	อะมิกเดล	ดู amygdale

			42/55
246.	amygdule	อะมิกดูล	(หินอัคนี) โพรงอากาศหรือช่องว่างในหินอัคนี ซึ่งมีแร่ทุติยภูมิ เช่น ซีโอไลต์ แคลไซต์ ควอตซ์ คาลซิโดไนต์ บรรจุอยู่ภายใน ช่องว่างเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากลาวาแข็งตัวในขณะที่ยังมีฟองอากาศอยู่มักพบในหินภูเขาไฟ ในประเทศไทยพบในหินบะซอลต์ มีความหมายเหมือนกับ amygdale ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในประเทศอังกฤษ 42/55
247.	anadiagenesis; middle diagenesis	การก่อตัวใหม่ระยะกลาง	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังตะกอนฝังจมในระดับลึกโดยกระบวนการทางเคมีและฟิสิกส์ที่เกิดขึ้นภายใต้ความร้อนและความดัน แต่ยังไม่ถึงขั้นการแปรสภาพระดับต่ำ
248.	anaerobic	-ไม่ใช้ออกซิเจน	๑. คำที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตโดยเฉพาะแบคทีเรียที่มีชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องอาศัยออกซิเจน รวมทั้งไม่ต้องใช้ออกซิเจนในระบบการทำงานของร่างกายด้วย ๒. คำที่ใช้กับสภาวะที่ไม่มีอากาศ มีความหมายตรงข้ามกับ aerobic
249.	anaerobic sediment	ตะกอนไร้ออกซิเจน	ตะกอนที่มีสารอินทรีย์เจือปนอยู่มาก แสดงถึงการสะสมของตะกอนในแอ่งที่มีการหมุนเวียนของน้ำในวงจำกัด เป็นผลให้ปริมาณของออกซิเจนในน้ำบริเวณใกล้ผิวของตะกอนลดต่ำลงเกือบเป็นศูนย์ และปริมาณของแก๊สไข่เน่าบริเวณท้องน้ำจะสูงขึ้นมาก
250.	analcime	อะนาลไซม์	แร่ซีโอไลต์ชนิดหนึ่ง มีสูตรเคมี $\text{NaAlSi}_3\text{O}_8 \cdot \text{H}_2\text{O}$ ผลึกอยู่ในระบบสามแกน เอียง สีขาว เทา ชมพู ค่อนข้างเขียวหรือเหลือง หรือไม่มีสี แต่อาจมีสีชมพูอ่อน หรือแดงหากมีฮีมาไทต์เป็นมลทิน ความ

			แข็ง ๕-๕.๕ ความถ่วงจำเพาะ ๒.๒๗ วาว แบบแก้ว โปร่งใสถึง โปร่งแสง รอยแตกแบบกิ่งก้านหอย สีผงสีขาว โดยทั่วไปพบใน หิน ไดอะเบสและหินบะซอลต์ที่มีแอลคาไลสูง ประโยชน์ใช้แก้ความ กระจ่างของน้ำ มีความหมายเหมือนกับ <i>analcite</i> 42/55
251.	analcite	อะนาลไซต์	ดู <i>analcite</i> 42/55
252.	analogous reservoir	แหล่งกักเก็บเสมือน	แหล่งกักเก็บที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกันเกี่ยวกับระดับความ ลึกและความหนารวม สัดส่วนของความหนาสุทธิต่อความหนารวม ลักษณะและชนิดของหิน ความถ่วงจำเพาะของน้ำมัน ระยะความถี่ ห่างของหลุมเจาะ อัตราการลดลงของปิโตรเลียม และสมบัติต่าง ๆ ของหิน เช่น ความพรุน สภาพให้ซึมได้
253.	analyser	แอนาไลเซอร์	ตัวกลางที่ใช้ในกล้องจุลทรรศน์โพลาไรส์สำหรับทำแสงโพลาไรส์ อาจทำจากแร่แคลไซต์ใส แผ่นโพลาไรซ์ หรือวัสดุอื่น อยู่เหนือ เลนส์วัตถุ ณ ตำแหน่งนี้มักจัดให้ระนาบของการสั่นขวางหรือทำ มุมฉากกับระนาบสั่นของโพลาไรเซอร์ สามารถเลื่อนเข้าออกจาก ระบบทางเดินแสงได้ เมื่อเลื่อนเข้าเรียก โพลาไรเซอร์ขวางฉาก (crossed polarizers ดู <i>Nicols</i> และ <i>prism polarizers</i> ประกอบ
254.	analytic group	กลุ่มหินวิเคราะห์	หน่วยลำดับชั้นหินที่แต่เดิมเคยมีการจัดให้เป็นหมวดหิน (formation) แต่ปัจจุบันจัดเป็นกลุ่มหิน (group) เนื่องจาก หน่วยย่อยภายในถูกจัดให้เป็นหมวดหิน ดู <i>synthetic group</i> ประกอบ ยืนยันตามมติเดิม 43/55
255.	anastomosing	-เชื่อมต่อกัน	๑. คำที่ใช้กับธารน้ำหรือรอยเลื่อนที่แยกสาขาออกไปและมีการ

			<p>เชื่อมต่อกันใหม่</p> <p>ดู <i>braided stream</i> ประกอบ</p> <p>๒. คำที่ใช้กับเส้นใบของใบไม้ที่มีรูปคล้ายร่างแห</p> <p>44/55</p>
256.	anastomosing	-เชื่อมต่อ	<p>๑. คำที่ใช้กับธารน้ำหรือรอยเลื่อนที่แยกสาขาออกไปและมีการเชื่อมต่อกันใหม่</p> <p>ดู <i>braided stream</i> ประกอบ</p> <p>๒. คำที่ใช้กับเส้นใบของใบไม้ที่มีรูปคล้ายร่างแห</p> <p>1/56</p>
257.	anastomosis	การเชื่อมต่อ	<p>การเชื่อมประสานหรือผลจากการเชื่อมประสานกันระหว่างธารน้ำหลายสายในธารประสานสาย ดู <i>braided stream</i> ประกอบ</p> <p>44/55</p>
258.	anatectite	หินแอนาเทกไทต์	<p>ดู <i>anatexite</i> ยืนยันมติเดิม 43/55</p>
259.	anatexis	การหลอมละลาย	<p>การหลอมละลายหินที่มีอยู่เดิมให้กลายเป็นหินใหม่ ซึ่งอาจเป็นไปในลักษณะการหลอมส่วนที่อยู่ระหว่างเม็ดแร่ การหลอมเพียงบางส่วน การหลอมแยกส่วน การเลือกหลอม หรือการหลอมบริบูรณ์</p> <p>ดู <i>syntexis</i> ประกอบ</p> <p>43/55</p>
260.	anatexite	หินแอนาเทกไซต์	<p>หินอัคนีที่เกิดจากการหลอมละลายของหินเดิม <i>มีความหมายเหมือนกับ anatectite</i></p> <p>43/55</p>
261.	anchor ice; bottom	น้ำแข็งท้องน้ำ	<p>น้ำแข็งลักษณะคล้ายฟองน้ำที่เกิดอยู่บนวัตถุที่จมอยู่ใต้น้ำหรือ</p>

	ice		เกาะติดอยู่กับท้องน้ำตื้น ๆ ซึ่งน้ำในบริเวณนั้นไม่ได้เป็นน้ำแข็ง 43/55 เสนอให้เก็บในศัพท์ ธรณีสัณฐานแวดล้อมด้วย
262.	anchored dune; stabilized dune	เนินทรายอยู่ตัว	เนินทรายที่พืชเจริญเติบโตปกคลุมจนทำให้คงตัวอยู่ได้
263.	andalusite	แอนดาลูไซต์	แร่ชนิดหนึ่งในกลุ่มซิลิเกต มีสูตรเคมี Al_2SiO_5 ผลึกอยู่ในระบบสามแกนต่าง สีเขียวอมน้ำตาล เขียวอมเหลือง น้ำตาลอมส้ม อาจมีสีเขียว น้ำตาล ชมพู หรือม่วง ความแข็ง ๖.๕-๗.๕ ความถ่วงจำเพาะประมาณ ๓.๖๕ วาวแบบแก้ว โปร่งใสถึงโปร่งแสง สีผงสีขาว ไม่ละลายในกรด เป็นพหุสัณฐานกับโคยาไนต์และซิลลิมาไนต์ เกิดจากการแปรสภาพของหินดินดานหรือหินชนวนที่มีอะลูมิเนียมสูง ในประเทศไทยพบตามหินแปร หินซิสต์ หินไนส์ หรือหินดาน ในเหมืองลานแร่ทั่วไป ทนไฟ ประโยชน์ใช้ผลิตหัวเทียน และทำเครื่องเคลือบต่าง ๆ ชนิดที่โปร่งใสใช้เป็นรัตนชาติได้ แก้ตามศัพท์แร่ 43/55
264.	andesine	แอนดีซีน	แร่แอลไบต์ชนิดหนึ่ง ผลึกอยู่ในระบบสามแกนเอียง สีขาว เทา หรือสีออกเหลืองหรือเขียว ความแข็ง ๖.-๖.๕ วาวแบบกึ่งแก้ว แนวแตกเรียงสมบูรณ์ สีผงสีขาว จัดเป็นแร่ประกอบหินอัคนีชนิดเป็นกลาง เช่น หินแอนดีไซต์ หินไดออไรต์ <i>ดู albite ประกอบ</i> แก้ตามศัพท์แร่ 43/55
265.	andesite	หินแอนดีไซต์	หินอัคนีฟูเนอละเอียด มีสีเข้ม หากเป็นเนื้อดอกจะมีแร่ดอกเป็น

			<p>พวกโซติกแพลจิโอเคลส โดยเฉพาะแอนดีซีน ซึ่งจะแสดงโซนและแร่สีเข้มอีกหนึ่งหรือหลายชนิด เช่น ไบโอไทต์ ฮอร์นเบลนด์ ไพรอกซีน โดยทั่วไปเนื้อพื้นประกอบด้วยแร่ชนิดเดียวกับแร่ดอก ถือเป็นประเภทของหินอัคนีพุที่ตรงกับหินอัคนีแทรกซอนชนิดหินไดออไรต์ หินแอนดีไซต์จะเปลี่ยนเป็นหินเลโทต์เมื่อมีปริมาณแอลคาไลเฟลด์สปาร์มากขึ้น และเป็นหินเดไซต์เมื่อมีปริมาณแอลคาไลเฟลด์สปาร์และควอตซ์เพิ่มขึ้น บุค (Buch) เป็นผู้ตั้งชื่อหินแอนดีไซต์ ใน ค.ศ. ๑๘๒๖ (พ.ศ. ๒๓๖๙) โดยตั้งจากชื่อของเทือกเขาแอนดีส ในอเมริกาใต้</p> <p>ยืนยันมติเดิม 43/55</p>
266.	andesite line	เส้นแอนดีไซต์	<p>แนวแบ่งเขตทางภูมิศาสตร์ที่แสดงความแตกต่างขององค์ประกอบของหินบริเวณแอ่งแปซิฟิก ซึ่งด้านมหาสมุทรแปซิฟิกเป็นพวกหินบะซอลต์-แทรโคต์ ส่วนทางด้านทวีปหรือแนววงรอบแปซิฟิกเป็นพวกหินแอนดีไซต์-เดไซต์-ไรโอไรต์</p> <p>เส้นแอนดีไซต์นี้ลากผ่านอะแลสกา ญี่ปุ่น หมู่เกาะมาร์แชลล์ หมู่เกาะปาเลาหมู่เกาะฟีจี หมู่เกาะตองกา ไปทางตะวันออกของประเทศนิวซีแลนด์ และหมู่เกาะแชทัมทางด้านตะวันออกของแอ่งแปซิฟิก ตำแหน่งของเส้นยังไม่สามารถกำหนดได้แน่นอน อาจลากผ่านตามแนวชายฝั่งขอบทวีปของอเมริกาเหนือและใต้ ส่วนทางตอนใต้ของแอ่งแปซิฟิกยังไม่พบเส้นนี้ <i>มีความหมายเหมือนกับ Marshall line</i></p> <p>รูป</p>

267.	andradite	แอนดราไดต์	แร่การ์เนตชนิดหนึ่ง มีสูตรเคมี $\text{Ca}_3\text{Fe}_2(\text{SiO}_4)_3$ ผลึกอยู่ในระบบสามแกนเท่า มีสีต่าง ๆ ตั้งแต่สีเหลือง แดง และเขียว จนถึงน้ำตาลและดำ หรือไม่มีสี ความแข็ง ๖.๕-๗ ความถ่วงจำเพาะประมาณ ๓.๘ วาวแบบเพชร แบบยางสน หรือแบบดิน โปรงใสถึงโปรงแสง รอยแตกแบบขรุขระ สีผงสีขาว พบได้ง่ายในหินปูนที่ถูกแปรสภาพสัมผัส จัดเป็นรัตนชาติ ดู garnet ประกอบ 44/55
268.	Angara Shield; Angaraland	หินฐานทวีปแองการา	ดู Angaraland; Angara Shield 43/55
269.	Angaraland; Angara Shield	หินฐานทวีปแองการา	หินฐานทวีปขนาดเล็กแห่งหนึ่งในบริเวณภาคกลางตอนบนของไซบีเรีย มีหินมหายุคพรีแคมเบรียนโพลีไฟท์ให้เห็น เคยคิดว่าหินฐานทวีปนี้เป็นแกนกลางของโครงสร้างทั้งหลายของทวีปเอเชีย 43/55
270.	angiosperm; flowering plant	พืชดอก	พืชที่ให้ดอกและให้เมล็ด เกิดจากการผสมของละอองเกสรเพศผู้กับละอองเกสรเพศเมียเจริญเติบโตอยู่ภายในรังไข่ซึ่งพัฒนาไปเป็นผล พืชนี้เริ่มเกิดขึ้นในยุคครีเทเชียสตอนต้น หรืออาจก่อนหน้านั้นเล็กน้อย ได้แก่ พืชจำพวกหญ้า กล้วยไม้ กุหลาบ เอล์ม (elm) ดู gymnosperm ประกอบ ยืนยันมติเดิม 43/55
271.	angle of emergence;	มุมยกตัว	มุมระหว่างแนวรังสี แสง เสียง พลังงาน หรือแนวที่วัตถุตกลงบนพื้นกับแนวนอน เป็นคำที่ใช้ในวิชาแร่ทางแสง เสียง และแม่เหล็กไฟฟ้า เกี่ยวข้องกับมุมตกกระทบโดยเป็นมุมประกอบ

	emergence angle		๙๐ องศา <i>ดู angle of incidence ประกอบ 44/55</i>
272.	angle of incidence	มุมตกกระทบ	มุมระหว่างแนวรังสี แสง เสียง พลังงาน หรือแนวที่วัตถุตกลงบนพื้นกับแนวเส้นปรกติซึ่งเป็นเส้นตั้งฉากกับพื้นราบ ณ จุดที่ตกกระทบ เป็นค่าที่ใช้ในวิชาเร่ทางแสง เสียง และแม่เหล็กไฟฟ้า โดยเป็นมุมประกอบ ๙๐ องศา ของมุมยกตัว (angle of emergence) 44/55
273.	angle of repose	มุมทรงตัว	ทางลาดที่มีมุมเอียงสูงสุด ซึ่งทำให้เศษหิน ดิน ทราย ไม่เลื่อนต่อไป โดยปรกติมุมเอียงจะอยู่ระหว่าง ๓๓-๓๗ องศา กับแนวนอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะและขนาดของมวลนั้น ๆ ด้วย
274.	angle of repose	มุมทรงตัว	มุมเอียงสูงสุดของทางลาด ซึ่งทำให้เศษหิน ดิน ทราย ไม่เลื่อนต่อไป โดยปรกติมุมเอียงจะอยู่ระหว่าง ๓๓-๓๗ องศา กับแนวนอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะและขนาดของมวลนั้น ๆ ด้วย 43/55
275.	angstrom	อังสตรอม	หน่วยความยาว มีค่าเท่ากับ ๐.๑ นาโนเมตร (nm) หรือ 10^{-10} เซนติเมตร ใช้โดยทั่วไปในผลึกศาสตร์โครงสร้าง (structural crystallography) และความยาวคลื่นช่วงสั้น มักเขียน angstrom ด้วยสัญลักษณ์ Å
276.	Angstrom unit	หน่วยอังสตรอม	หน่วยความยาว มีค่าเท่ากับ 10^{-10} เซนติเมตร ใช้โดยทั่วไปในผลึกศาสตร์โครงสร้าง (structural crystallography) และที่

			เกี่ยวกับความยาวคลื่นช่วงสั้น คำอังกฤษมักเขียน Angstrom มีสัญลักษณ์ A หรือ A ^o
277.	anguclast	เศษหินดอกเหลี่ยม	เศษหินดอกที่มีลักษณะเป็นเหลี่ยม เช่น เศษหินขนาดใหญ่ในหินกรวดเหลี่ยม ดู <i>spheroclast</i> ประกอบ
278.	angular	-เป็นเหลี่ยม, -เป็นมุม	คำที่ใช้กับลักษณะอนุภาคตะกอนที่ตามขอบหรือมุมของตะกอนยังแหลมคมอยู่ ซึ่งแสดงว่าตะกอนไม่ถูกขัดสีหรือเสียดกร่อนเลย หรือมีน้อยมาก คำนี้ใช้ในการจำแนกระดับความมนของตะกอนด้วย 43/55
279.	angular cross-bedding	การวางชั้นเฉียงระดับเชิงมุม	การวางตัวของชั้นหินโดยเอียงเทเป็นมุมชันกับแนวระดับชั้นหินปรกติ ลักษณะนี้จะเกิดกับชั้นตะกอนที่ตกทับถมโดยการกระทำของน้ำ โดยเฉพาะน้ำไหลเชี่ยว ยืนยันมติเดิม 43/55, ยืนยันมติเดิม 15/56
280.	angular unconformity*	รอยชั้นไม่ต่อเนื่องเชิงมุม	รอยชั้นไม่ต่อเนื่องชนิดหนึ่ง ซึ่งมีชั้นหินชุดล่างของรอยชั้นไม่ต่อเนื่องนั้นวางตัวเอียงทำมุมกับชั้นหินชุดบน มีความหมายเหมือนกับ <i>discordance</i> ๒ ดู <i>unconformity</i> ประกอบ ยืนยันมติเดิม 43/55
281.	angularity	ความเป็นเหลี่ยม	คำที่บางครั้งใช้ระบุลักษณะของอนุภาคตะกอน ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า roundness แทน ยืนยันมติเดิม 43/55
282.	angulate drainage pattern	แบบรูปทางน้ำเชิงมุม	แบบรูปทางน้ำที่ปรากฏให้เห็นมีรูปลักษณะคล้ายสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด เนื่องจากทางน้ำไหลตามแนวแตก (joint) รอยเลื่อน

			(fault) ที่ตัดกันเป็นมุมแหลมหรือมุมป้าน ยื่นยื่นมติเดิม 43/55
283.	anhedral	-ไม่ปรากฏหน้าผลึก	คำที่ใช้กับผลึกที่ไม่ปรากฏหน้า 39/55
284.	anisometric	-อสมมิติ	๑. คำที่ใช้กับผลึกที่มีขนาดในแต่ละมิติไม่เท่ากัน ซึ่ง หมายรวมถึงผลึกที่มีรูปแบบอย่างชัดเจน (ดู tabular) รูปยาว หรือทั้ง ๒ อย่าง ๒. คำนี้มีความหมายเหมือนกับ heterogranular แต่ ปัจจุบันไม่ใช่แล้ว
285.	anisometric	-อสมมิติ	คำที่ใช้กับผลึกที่มีขนาดในแต่ละมิติไม่เท่ากัน ซึ่งหมายรวมถึงผลึก ที่มีรูปแบบอย่างชัดเจน (ดู tabular) รูปยาว หรือทั้ง ๒ อย่าง 43/55
286.	anisotropic	-แอนไอโซทรอปิก, -อสม สมบัติ	คำที่ใช้กับตัวกลางซึ่งมีสมบัติทางฟิสิกส์ต่างกัน ในทิศทางที่ต่างกัน โดยทั่วไปจะใช้คำนี้กับสมบัติทางแสง ในแง่นี้ผลึกทั้งหลายถือเป็น ผลึกแอนไอโซทรอปิกทั้งสิ้น ยกเว้นเฉพาะผลึกในระบบสามแกน เท่า และสารจำพวกอสัณฐาน ตรงข้ามกับ isotropic 44/55
287.	anisotropy	แอนไอโซทรอปี	๑. การมีสมบัติต่างกัน ในทิศทางที่ต่างกัน เช่น ชั้นหินที่ให้ คลื่นเสียงเคลื่อนผ่านในแนวตั้งและแนวราบด้วยอัตราเร็วที่ต่างกัน ๒. [น้ำบาดาล] สถานภาพที่ชั้นน้ำบาดาลมีสมบัติทางชล ศาสตร์ชนิดหนึ่ง หรือ ๒ ชนิด แตกต่างกันเนื่องจากทิศทางการ

			ไหลของน้ำ
288.	annelid	สัตว์พวกหนอนปล้อง	สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่มีรูปร่างคล้ายหนอน จัดอยู่ในไฟลัมแอนเนลิดา (phylum Annelida) หรือหนอนปล้อง ตัวมีลักษณะเป็นปล้องหรือวงต่อ ๆ กัน มีรยางค์ (appendage) มีหัวเห็นได้ชัด ไม่มีโครงสร้างที่เป็นกระดูก นอกจาก scolecodonts ซึ่งเป็นขากรรไกรที่สร้างด้วยสารพวกไคติน สัตว์พวกหนอนปล้องปรากฏขึ้นในโลกตั้งแต่มหายุคพรีแคมเบรียนจนถึงปัจจุบัน แต่ซากดึกดำบรรพ์ของสัตว์จำพวกนี้พบเพียงรูและรอยทางเดินของมันเท่านั้น
289.	annelid	แอนเนลิด	สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่มีรูปร่างคล้ายหนอน จัดอยู่ในไฟลัมแอนเนลิดา (phylum Annelida) หรือหนอนปล้อง ตัวมีลักษณะเป็นปล้องหรือวงต่อ ๆ กัน มีรยางค์ (appendage) มีหัวเห็นได้ชัด ไม่มีโครงสร้างที่เป็นกระดูก นอกจาก scolecodonts ซึ่งเป็นขากรรไกรที่สร้างด้วยสารพวกไคติน สัตว์พวกหนอนปล้องปรากฏขึ้นในโลกตั้งแต่มหายุคพรีแคมเบรียนจนถึงปัจจุบัน แต่ซากดึกดำบรรพ์ของสัตว์จำพวกนี้พบเพียงรูและรอยทางเดินของมันเท่านั้น 43/55
290.	annual layer	ชั้นปี	๑. ชั้นตะกอนที่ตกทับถมหรือคิดว่าได้ตกทับถมมาเป็นเวลา ๑ ปี เช่น ชั้นตะกอนธารน้ำแข็งบ่งปี (glacial varve) ๒. ชั้นแร่แอนไฮโดรต์สีเข้มแทรกอยู่ในแหล่งเกลือที่แสดงชั้น เกิดจากแอนไฮโดรต์เดิมที่กระจัดกระจายอยู่รอบโดมเกลือละลายแล้วรวมตัวกันเกิดเป็นชั้นขึ้น ยืนยันมติเดิม 44/55
291.	annual ring	วงปี	ชั้นของเนื้อเยื่อลำเลียงน้ำและเกลือแร่ซึ่งเซลล์ในชั้นแคมเบียมส

			<p>ร่างขึ้นในช่วงเวลา ๑ ปี ทำให้เนื้อไม้มีลักษณะเป็นวงที่มีขนาดความหนาบางขึ้นอยู่กับอัตราการเจริญเติบโตของต้นไม้ในระยะเวลา ๑ ปี <i>ดู growth ring ประกอบ</i></p>
292.	annular drainage pattern	แบบรูปทางน้ำวงแหวน	<p>แบบรูปทางน้ำที่มีรูปร่างคล้ายวงแหวนขนาดต่าง ๆ ซ้อนกัน เกิดจากกระแส น้ำในแนวและลำธารกัดเซาะหินชั้นที่มีเนื้ออ่อนกว่าซึ่งแทรกสลับอยู่กับหินชั้นที่มีเนื้อแข็งกว่าในบริเวณที่มีโครงสร้างรูปโดม</p> <p>ยืนยันมติเดิม 44/55</p>
293.	annulus	ปริมาตรวงแหวน	<p>ที่ว่างระหว่างท่อกรุ (casing) กับผนังหลุมเจาะ หรือระหว่างท่อกรุที่ต่างขนาดกัน</p> <p>ยืนยันมติเดิม 44/55 เก็บใน สวล.ด้วย</p>
294.	anomaly	ค่าผิดปกติ	<p>ค่าที่เปลี่ยนไปจากค่าปรกติของข้อมูลทางธรณีวิทยา ธรณีฟิสิกส์ หรือธรณีเคมีในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ค่าผิดปกติอาจมากกว่าหรือน้อยกว่าค่าปรกติพื้นฐานทั่วไปของบริเวณนั้น ค่านี้ใช้เป็นข้อมูลในการบอกตำแหน่งที่น่าสนใจในการหาแหล่งแร่หรือน้ำมัน เช่น ค่าผิดปกติที่เกิดจากแร่ที่มีสมบัติติดแม่เหล็ก แร่กัมมันตรังสี และแร่โลหะที่มีสมบัติเหนี่ยวนำไฟฟ้าจะให้ค่าผิดปกติที่มากกว่า เช่น หินคิมเบอร์ไลต์ ส่วนลิกไนต์หรือหินบางชนิด เช่น หินแกรนิต จะให้ค่าผิดปกติที่น้อยกว่า โครงสร้างชั้นหินก็ทำให้เกิดค่าผิดปกติได้เช่นกัน</p>
295.	anorthosite	หินอะนอร์โทไซต์	<p>หินอัคนีแทรกซอนชนิดหนึ่ง มีแร่แคลซิกแฟลจีโอเคลสเฟลด์สปาร์เป็นแร่ประกอบหินส่วนใหญ่ อาจมีแร่สีเข้มอยู่บ้างเล็กน้อยหรือไม่เลย</p>

			ยืนยันมติเดิม 44/55
296.	antecedent stream	ธารนำบรรพการ	ธารนำที่มีอยู่เดิมในพื้นที่บริเวณหนึ่ง ต่อมาพื้นที่บริเวณนั้นมีการยกตัวสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันธารน้ำดังกล่าวนั้นยังคงไหลในทิศทางเดิมและคงระดับพื้นที่ท้องน้ำเดิมไว้
297.	anthozoan	แอนโทโซน	สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังในไฟลัมซีเลนเทอรตา (phylum Coelenterata) หรือในปัจจุบันเปลี่ยนเป็นไฟลัมไนดาเรีย (phylum Cnidaria) จัดอยู่ในชั้นแอนโทซัว (class Anthozoa) เป็นสัตว์น้ำเค็ม มีรูปร่างคล้ายดอกไม้ ใต้แก๊ว พวกดอกไม้ทะเล (sea anemones) และปะการัง อาศัยอยู่เป็นกลุ่มหรืออยู่แบบเดี่ยว ๆ โดยสร้างโครงร่าง (skeleton) จากสารคาร์บอนेट ปะการังปรากฏขึ้นในโลกตั้งแต่ยุคออร์โดวิเซียนจนถึงปัจจุบัน 44/55
298.	anthracite	แอนทราไซต์	ถ่านหินชนิดหนึ่ง มีการแปรสภาพสูงที่สุด ประกอบด้วยคาร์บอนคงที่ร้อยละ ๙๒-๙๘ (ตัวอย่างแห้งและไม่รวมแร่ประกอบ) เนื้อแข็ง สีดำ ความวาวแบบกึ่งโลหะ มักแตกแบบก้นหอย ติดไฟมาก เมื่อไหม้ ให้เปลวไฟสีน้ำเงิน ไม่มีควัน ให้ความร้อนสูงที่สุดในบรรดาถ่านหินด้วยกัน
299.	anthraxolite	แอนทราโซไลต์	แอสฟัลท์ชนิดแข็ง สีดำ มีปริมาณธาตุคาร์บอนคงที่สูง มักเกิดเป็นสายหรือกลุ่มก้อน อยู่ในหินตะกอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหินน้ำมัน เรืองแสงภายใต้แสงอัลตราไวโอเล็ต ละลายได้ในตัวทำละลาย เช่น เบนซีน จุดหลอมเหลว ๑๔๐ องศาเซลเซียส ดู <i>asphaltite ประกอบ</i>
300.	anthraxolite	แอนทราโซไลต์	แอสฟัลท์ชนิดแข็ง สีดำ มีปริมาณธาตุคาร์บอนคงที่สูง มักเกิด

			เป็นสายหรือกลุ่มก้อน อยู่ในหินตะกอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหินน้ำมัน เรืองแสงภายใต้แสงอัลตราไวโอเลต ละลายได้ในตัวทำละลาย เช่น เบนซีน จุดหลอมเหลว ๑๔๐ องศาเซลเซียส ดู <i>asphaltite</i> ประกอบ ยืนยันมติเดิม 44/55
301.	anthraxylon	เนื้อถ่านหินโปร่งแสง	ส่วนประกอบของถ่านหินที่โปร่งแสง มีรูปร่างเป็นแถบลายหรือมีลักษณะของผนังเซลล์ ซึ่งเทียบได้กับวิทเรน (vitrain) หรือวิทรีไนต์หรือแถบลายวาวจำ
302.	anticlinal axis	แกนชั้นหินโค้งรูปประทุน	<i>ดูคำอธิบายใน axis of fold</i> ยืนยันมติเดิม 44/55
303.	anticlinal theory	ทฤษฎีชั้นหินโค้งรูปประทุน	ทฤษฎีที่ว่าด้วยน้ำมันและแก๊ส ซึ่งมักสะสมตัวอยู่ในโครงสร้างชั้นหินโค้งรูปประทุน ไอ.ซี. ไวต์ (I.C. White) เป็นผู้ตั้งทฤษฎีนี้ เมื่อ ค.ศ. ๑๘๘๕ (พ.ศ. ๒๔๒๘) ยืนยันมติเดิม 44/55
304.	anticlinal valley	หุบเขาชั้นหินโค้งรูปประทุน	หุบเขาที่เกิดจากการสึกกร่อนไปตามแกนชั้นหินโค้งรูปประทุน แนวทิศทางของหุบเขาจะขนานกับแกนชั้นหินโค้งรูปประทุน ยืนยันมติเดิม 44/55
305.	anticline	ชั้นหินโค้งรูปประทุน	โครงสร้างทางธรณีวิทยาแบบหนึ่งที่ชั้นหินมีลักษณะโค้งตัวเหมือนรูปประทุน ชั้นหินที่อยู่บริเวณใจกลางของชั้นหินโค้งรูปประทุนนี้จะมีอายุแก่ที่สุด ยืนยันมติเดิม 44/55
306.	anticlinorium	ชั้นหินโค้งรูปประทุนลูกฟูก	โครงสร้างชั้นหินรูปประทุนซึ่งมีการหยักโค้งแบบลูกฟูกอยู่ในโค้งใหญ่ด้วย

			ยืนยันมติเดิม 44/55
307.	antidune	เนินทรายต้านน้ำ	<p>๑. เนินทรายหรือรอยริ้วคลื่นบนพื้นท้องน้ำที่เกิดขึ้นเพียงชั่วคราว มีลักษณะเหมือนเนินทรายทั่วไป แต่เนินทรายชนิดนี้จะเกิดเคลื่อนตัวไปในทิศทางทวนกระแส น้ำ ในขณะที่เนินทรายปรกติและรอยริ้วคลื่นจะเกิดเคลื่อนตัวไปตามกระแส</p> <p>๒. เนินทรายหรือท้องน้ำทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นเนินทรายที่เกิดเคลื่อนตัวทวนกระแส ตามกระแส หรืออยู่กับที่ เนินทรายแบบนี้เกิดจากกระแสน้ำที่ไหลในทิศทางเดียวและมีรูปร่างคล้ายตามคลื่นผิวน้ำ</p> <p>ยืนยันมติเดิม เสนอเก็บในกรณี สวล.ด้วย 44/55</p>
308.	antiform	รูปประทุน	รูปของชั้นหินโค้งที่มีลักษณะคล้ายประทุนที่ไม่สามารถระบุการเรียงลำดับชั้นหินได้ <i>ตรงข้ามกับ synform ดู anticline ประกอบ 44/55</i>
309.	antiformal syncline	ชั้นหินโค้งรูปประทุนเทียม	ชั้นหินโค้งแบบรูปประทุนที่มีการเรียงลำดับชั้นหินผิดไปจากปรกติ คือ มีชั้นหินอายุอ่อนที่สุดอยู่ในบริเวณใจกลางของรูปประทุน <i>ตรงข้ามกับ synformal anticline ดู anticline ประกอบ</i> ยืนยันมติเดิม 44/55
310.	antinode	แอนติโนด	ผลของการซ้อนทับระหว่างเกลียวคลื่นต่อเนื่อง ๒ เกลียวคลื่น ทำให้เกิดการแทรกสอดของคลื่นขึ้น กรณีที่การแทรกสอดทำให้คลื่นทั้งสองเสริมกัน จะเป็นผลให้คลื่นสูงกว่าเดิมและท้องคลื่นลึกกว่าเดิม ตำแหน่งนั้นเรียกว่า แอนติโนด
311.	antiroot	รากภูเขา	วัตถุส่วนประกอบของเปลือกโลกที่มีความหนาแน่นสูงแผ่ขยายติดต่อกันไปคล้ายรากของภูเขาตามสมมติฐานของแพรดต์

			(Pratt) ว่าด้วยดุลเสมอภาคของเปลือกโลก (isostasy)
312.	antithetic fault	รอยเลื่อนแขนงขวาง	รอยเลื่อนปรกตีย่อยที่มีทิศทางการเอียงเทของระนาบรอยเลื่อนตรงข้ามกับรอยเลื่อนหลัก หรือทิศทางการเอียงเทของชั้นหิน <i>ดู synthetic fault ประกอบ</i>
313.	ape	เอป	สัตว์จำพวกลิงที่มีลักษณะคล้ายคน ไม่มีหาง มีขนตามตัวมาก มี ๕ นิ้ว เล็บแบน นิ้วหัวแม่มือและหัวแมเท้าพับเข้าสู่อุ้งมืออุ้งเท้าได้ แขนยาวกว่าขา สันคิ้วตรง ขอบตาโปนเด่น กระจกตาและดวงตาอยู่ทางด้านหน้า สมองเจริญดีตามสัดส่วนของร่างกาย มีเขี้ยวใหญ่ ล้ำเกินฟันอื่น แนวฟันตามขากรรไกรเป็นรูปทรงกระบอก การเดินใช้ทั้งแขนและขา มี ๔ กลุ่มใหญ่ คือ ชะนี กอริลลา ชิมแพนซี และอริงอุตัง เอปเริ่มมีในสมัยโอลิโกซีนและพัฒนามากในสมัยพไลโอซีน <i>ดู Oligocene Epoch และ Pliocene Epoch ประกอบ</i> 40/55
314.	aperture	ช่องเปิด	ช่องทางเปิดออกสู่ภายนอกของเปลือกหอยกาบเดี่ยว เปลือกฟอแรมินิเฟอรา ไบรโอซัว และเปลือกอาศัยของแกรปโทไลต์ <i>ดูรูปที่ operculum และ whorl</i>
315.	aphanite	หินอัคนีเนื้อจุนสีเข้ม	หินอัคนีที่ประกอบด้วยผลึกแร่เล็กละเอียดจนไม่สามารถสังเกตเห็นองค์ประกอบของหินได้ด้วยตาเปล่า มีเนื้อละเอียดและสีเข้ม มักเข้าใจผิดว่ามีความหมายเหมือน felsite ซึ่งมีเนื้อละเอียดแต่สีอ่อน <i>ดู felsite ประกอบ</i> 38/55
316.	aphanitic texture	เนื้อจุน	เนื้อของหินอัคนีที่ประกอบด้วยผลึกแร่เล็กละเอียดจนไม่สามารถ

			มองเห็นด้วยตาเปล่า หรือใช้แว่นขยายธรรมดาขยาย ๑๐ เท่า รวมถึงเนื้อจุลผลึก (microcrystalline) และเนื้อจรรณผลึก (cryptocrystalline) ใช้เรียกหินที่มีลักษณะเนื้อหินแบบนี้ได้ด้วย <i>ดู phaneritic texture ประกอบ 37/55</i>
317.	API gravity	ค่าความถ่วงเอพิไอ	ค่ามาตรฐานที่กำหนดโดยสถาบันปิโตรเลียมแห่งสหรัฐอเมริกา (American Petroleum Institute) สำหรับบอกค่าความถ่วงจำเพาะของน้ำมันหรือของเหลวอื่น ๆ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร $\text{API gravity ของของเหลวหนึ่ง} = \frac{141.5}{\text{ความถ่วงจำเพาะของของเหลวที่ } 60^\circ \text{ F}} - 131.5$ น้ำมันดิบที่มีค่าความถ่วงจำเพาะต่ำจะมีค่าความถ่วงเอพิไอสูงกว่า น้ำมันดิบที่มีค่าความถ่วงจำเพาะที่สูงกว่า
318.	aplite*	หินแอไพลด์	หินอัคนีระดับต้นชนิดหนึ่ง มีสีอ่อนจาง ลักษณะคล้ายหินแกรนิต แต่เนื้อละเอียดกว่า มีแร่ควอตซ์กับออร์โทเคลสเป็นแร่หลัก มักเกิดเป็นหินผนัง (dike)
319.	Appalachia	เขตพื้นที่ชายทวีปแอปปาเลเชีย	เขตพื้นที่ชายทวีปบริเวณตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปอเมริกาเหนือ ซึ่งชูเชิร์ต (Schuchert) เสนอใน ค.ศ. ๑๙๒๓ (พ.ศ. ๒๔๖๖) และ สเปนเซอร์ (Spencer) ได้แบ่งเขตพื้นที่นี้ออกเป็น ๓ เขต ใน ค.ศ. ๑๙๖๙ (พ.ศ. ๒๕๑๒) คือ ๑. เขตที่ราบสูงแอปปาเลเชีย (Appalachian Plateau) ๒ เขตหุบเขาและสันเขา (Valley and Ridge) ๓. เขตสันเขาสีน้ำเงิน (Blue Ridge) ๔. เขตเชิงเขา (Piedmont)

			<p>๕. เขตแผ่นดินสูงนิวอิงแลนด์ (New England highlands) ๖. เขตเทือกเขาแอดิรอนแดก (Adirondack Mountains) ๗. เขตแผ่นดินต่ำยุคไทรแอสซิก (Triassic lowlands)</p>
320.	Appalachian Orogeny	การก่อเทือกเขาแอปพาลาเชีย	<p>ดู <i>Allegheny Orogeny</i> 38/55</p>
321.	Appalachian revolution	ช่วงก่อเทือกเขาแอปพาลาเชีย	<p>ช่วงก่อเทือกเขาปลายมหายุคพาลีโอโซอิกที่ทำให้เปลือกโลกโดยเฉพะหินบริเวณส่วนกลางและใต้ของเขตพื้นที่ชายทวีปแอปพาลาเชียถูกเปลี่ยนลักษณะไป เป็นความคิดที่แพร่หลายในต้นศตวรรษที่ ๒๐ ปัจจุบันใช้ชื่อ “การก่อเทือกเขาแอลเลเกนี (<i>Allegheny Orogeny</i>)”</p>
322.	apparent density	ความหนาแน่นปรากฏ	<p>ความหนาแน่นของหมวดหินและตัวอย่างหินที่คำนวณได้จากการวัดค่าด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ค่าความหนาแน่นที่คำนวณได้จากการวัดความโน้มถ่วงในหลุมเจาะ จากผลบันทึกค่าการวัดความเร็วคลื่นเสียงอย่างต่อเนื่องในหลุมเจาะจากผลบันทึกความหนาแน่น (<i>density log</i>) และจากการวัดค่าความหนาแน่นของแท่งหิน เป็นต้น</p>
323.	apparent dip	มุมเทปรากฏ	<p>มุมที่ชั้นหินเอียงเทปรากฏเห็นในธรรมชาติ เป็นมุมที่ชั้นหินทำมุมกับแนวระดับ ซึ่งจะมีค่าน้อยกว่ามุมเท (<i>dip</i>) เสมอ ดู <i>strike ประกอบ</i></p>
324.	apparent movement	การเลื่อนปรากฏ	<p>การเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนที่สังเกตได้จากภาพตัดในมุมต่าง ๆ การเลื่อนนี้ขึ้นอยู่กับค่าของแนวระดับและมุมเทของรอยเลื่อนและหน่วยชั้นหิน ทิศทางการเคลื่อนตัวของรอยเลื่อนและลักษณะ</p>

			<p>พื้นผิวภูมิประเทศที่รอยเลื่อนนั้นปรากฏ</p> <p>44/55</p>
325.	apparent plunge	แนวแกนเทปปรากฏ	<p>แนวของแกนชั้นหินโค้ง หรือลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยาอื่น ๆ ซึ่งเป็นเชิงเส้นที่เอียงเทไปจากแนวระดับในภาพตัดขวางอื่น ๆ ที่ไม่ใช่แนวระนาบแกนชั้นหินคดโค้ง</p> <p>44/55</p>
326.	apparent resistivity	สภาพต้านทานปรากฏ	<p>๑. สภาพต้านทานไฟฟ้าของดินหรือหินที่มีเนื้อเดียวกัน (homogeneous) และมีสมบัติทางฟิสิกส์เหมือนกันในทุกทิศทาง เมื่อผ่านกระแสไฟฟ้าที่ทราบค่าเข้าไป แล้ววัดความต่างศักย์ไฟฟ้า ระหว่างจุด ๒ จุด จะได้ค่าเท่ากับความต่างศักย์ไฟฟ้า (V)หารด้วยกระแสไฟฟ้า (I) คูณด้วยค่าคงตัว (k) ซึ่งค่าคงตัวนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการจัดวางตำแหน่งของขั้วกระแสไฟฟ้า (current electrode) และตำแหน่งของขั้วศักย์ไฟฟ้า (potential electrode) ในการวัด</p> <p>๒. สภาพต้านทานไฟฟ้าที่วัดได้โดยการหยั่งธรณีหลุมเจาะด้วยไฟฟ้า ซึ่งค่าที่ได้จะแตกต่างจากค่าที่เป็นจริง เนื่องจากในการวัดมีความผิดพลาดเกิดขึ้นจากการวัดผ่านโคลนเจาะที่เกาะตามผนังหลุม ผ่านชั้นหินที่ถูกดันแทรกด้วยโคลนเจาะ และความผิดพลาดเนื่องจากอิทธิพลของชั้นหินที่อยู่ข้างเคียง</p>
327.	apparent thickness	ความหนาปรากฏ	<p>ความหนาของชั้นหินหรือแท่งวัตถุซึ่งปรากฏให้เห็นจากภาพตัดในแนวต่าง ๆ <i>ดูรูปและ true thickness ประกอบ</i></p>

328.	apparent velocity	ความเร็วปรากฏ	ความเร็วของคลื่นไหวสะเทือนที่เคลื่อนที่ไปตามพื้นผิว ซึ่งความเร็วของคลื่นจะเร็วกว่าความเป็นจริงถ้าคลื่นนั้นเคลื่อนที่ไม่ขนานกับพื้นผิวนั้น
329.	applanation	การเป็นที่ราบ	กระบวนการทั้งหลายที่ทำให้พื้นผิวโลกที่สูง ๆ ต่ำ ๆ กลายเป็นที่ราบมากขึ้น ๆ ที่สูงจะลดตัวต่ำลงโดยการกร่อน และที่ต่ำก็จะสูงขึ้นโดยการเพิ่มเติมทับถมวัตถุต่าง ๆ ลงไป กระบวนการหลังนี้มีผลมากกว่ากระบวนการแรก
330.	applied geophysics	ธรณีฟิสิกส์ประยุกต์	<i>ดู geophysical exploration; geophysical prospecting</i>
331.	applied seismology	วิทยาคลื่นไหวสะเทือนประยุกต์	วิชาที่ว่าด้วยการใช้คลื่นไหวสะเทือน เพื่อสำรวจหาโครงสร้างทางธรณีวิทยาและแหล่งสะสมวัตถุดิบทางเศรษฐกิจ เช่น แหล่งลิแกไนต์ ปิโตรเลียม และใช้หาความลึกถึงชั้นหินดานหรือความลึกถึงชั้นที่มีรอยเลื่อนมีพลัง <i>ดู seismic exploration ประกอบ</i>
332.	approximate contour	เส้นชั้นประมาณ	เส้นชั้นที่ใช้ประมาณความสูงต่ำของภูมิประเทศบริเวณที่ไม่มีรายละเอียด หรือมีไม่เพียงพอ หรือใช้ระบบข้อมูลแผนที่ที่ไม่เหมือนกัน การเขียนแสดงลงบนแผนที่ด้วยเส้นชั้นนี้จะประมาณจากลักษณะความสูงต่ำที่ทราบค่าแล้วในบริเวณใกล้เคียง โดยเขียนเป็นเส้นประต่อจากเส้นชั้นแบบต่าง ๆ ที่ทราบค่าแล้ว เช่น เส้นชั้นประมาณบริเวณชายแดนไทย-พม่า <i>ดูรูปที่ contour; contour line</i>
333.	apron	ลาดเชิงเขา	ที่ลาดเชิงเขามีลักษณะแผ่กว้างคล้ายปูด้วยผ้าห่ม เกิดจากการสะสมตัวของวัตถุต่าง ๆ ซึ่งยังไม่จับตัวแข็งที่เชิงเขาหรือตีนเขา หรือที่ราบที่เกิดจากการสะสมตัวของตะกอนด้านหน้าของธาร

			นำแข็งโดยนำที่ละลายจากธารน้ำแข็งนั้น เช่น ลาดเชิงเขาสะสมตัว (bajada) (เก็บคำนี้ในกรณี สวล. ด้วย) 44/55
334.	aqueous ripple mark	รอยริ้วคลื่นน้ำ	รอยริ้วคลื่นที่เกิดจากคลื่นหรือกระแส่น้ำ ซึ่งแตกต่างกับรอยริ้วคลื่นที่เกิดจากลม
335.	aquiclude	ชั้นหินซับน้ำ	ชั้นหินหรือชั้นตะกอนที่มีสมบัติค่อนข้างไม่ยอมให้นำซึมผ่าน แต่มีความสามารถในการดูดซึมน้ำเข้าไปในตัวอย่างช้า ๆ เนื่องจากมีช่องว่างระหว่างอนุภาคเล็กมาก ชั้นหินนี้จึงทำหน้าที่เป็นขอบเขตบนหรือล่างของชั้นหินอุ้มน้ำ นอกจากนี้ น้ำที่มีอยู่ในตัวยังมีความเร็วไม่พอที่จะให้น้ำกับบอบาบาดาลหรือเป็นน้ำพุได้ ดู <i>aquifuge, aquitard และ confining bed</i> ประกอบ ยืนยันมติเดิม และเก็บในกรณี สวล.ตามเสนอ 44/55
336.	aquifer	ชั้นหินอุ้มน้ำ, ชั้นน้ำ	ชั้นหินหรือชั้นตะกอนที่มีสมบัติยอมให้นำซึมเข้าได้โดยง่าย เนื่องจากมีช่องว่างระหว่างอนุภาคตะกอน หรือมีโพรงหรือรอยแตกที่ต่อเนื่องกัน จึงทำให้เก็บน้ำไว้ได้เป็นปริมาณมากจนกลายเป็นแหล่งน้ำใต้ดิน ชั้นหินนี้อยู่ในเขตอุ้มน้ำ ตัวอย่างเช่น หินทราย หินปูน ชั้นตะกอนทราย ชั้นกรวด <i>มีความหมายเหมือนกับ reservoir ความหมายที่ ๒</i> 44/55
337.	aquifer test	การทดสอบชั้นน้ำ	การทดสอบโดยการสูบน้ำจากบ่อน้ำบาดาลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของระดับน้ำบาดาลในชั้นน้ำ การทดสอบชั้นน้ำอาจใช้หาความสามารถในการให้น้ำของบ่อน้ำบาดาล และสมบัติทางชลศาสตร์ของชั้นน้ำ

			2/56
338.	aquifer test; pumping test	การทดสอบชั้นน้ำ	การทดสอบโดยการสูบน้ำจากบ่อน้ำบาดาลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของระดับน้ำบาดาลในชั้นน้ำ การทดสอบชั้นนี้อาจใช้หาความสามารถในการให้น้ำของบ่อน้ำบาดาล และสมบัติทางชลศาสตร์ของชั้นน้ำ ยืนยันมติเดิม และเก็บในกรณี สวล.ตามเสนอ 44/55
339.	aquifuge	ชั้นหินกั้นน้ำ	ชั้นหินหรือชั้นตะกอนที่มีสมบัติไม่ยอมให้น้ำซึมผ่านได้ เนื่องจากไม่มีช่องว่างที่ต่อเนื่อง ตัวอย่างชั้นหินกั้นน้ำ เช่น ชั้นหินดินดาน 1/56
340.	aquitard	ชั้นหินต้านน้ำ	ชั้นหินกั้นน้ำ (confining bed) ที่ทำหน้าที่ชะลอความเร็วของน้ำใต้ดินไว้ (ต้านไว้) แต่ไม่ป้องกันการไหลผ่านของน้ำจากชั้นหินอุ้มน้ำที่อยู่ติดกันนั้น จัดเป็นชั้นหินกั้นน้ำรั่วซึม (leaky confining bed) น้ำที่ไหลในชั้นหินต้านน้ำนี้มีความเร็วไม่พอที่จะให้น้ำกับบ่อน้ำบาดาลหรือเป็นน้ำพุ แต่อาจเป็นชั้นเก็บน้ำสำหรับน้ำใต้ดินได้ ดู <i>aquifuge</i> และ <i>aquiclude</i> ประกอบ ยืนยันมติเดิม และเก็บในกรณี สวล. ตามเสนอ 44/55, 22/56
341.	arborescent	-แบบไม้ต้น	ดู <i>dendritic</i>
342.	arborescent lava	ลาวาแบบพิวไม้ต้น	ลาวาป่าสอยสอยรูปแบบหนึ่งที่มีแบบรูปบนพิวคล้ายสนต้นเล็ก ๆ หรือคล้ายรอยตีนไก่ รอยดังกล่าวพบภายในท่อลาวามากกว่าบนพิว
343.	Arbuckle Orogeny	การก่อเทือกเขาอาร์บั๊กเกิล	กระบวนการเปลี่ยนแปลงลักษณะของการก่อเทือกเขาบริเวณเขตวิซิตาและโอคลาโฮมาตอนใต้ หรือบริเวณเทือกเขาวิซิตาและอาร์บั๊กเกิล

			<p>การก่อสร้างเขื่อนเกิดขึ้นในปลายยุคเพนซิลเวเนียน โดยการเปรียบเทียบซากดึกดำบรรพ์ที่พบในชั้นหินบริเวณดังกล่าว แวนเดอร์กราคท์ (Van der Gracht) เป็นผู้ตั้งชื่อนี้เมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๑ (พ.ศ. ๒๔๗๔)</p> <p>44/55</p>
344.	<p>ตัดศัพท์ arch; sea arch; sea bridge</p>	<p>ซุ้มหินชายฝั่ง</p>	<p><i>ดู sea arch; arch; marine arch; marine bridge; sea bridge</i></p> <p>1/56</p>
345.	<p>archaeoclimatology</p>	<p>ภูมิอากาศทางโบราณคดี</p>	<p>วิชาที่ว่าด้วยการประเมินสภาพภูมิอากาศในอดีต ณ บริเวณและช่วงเวลาเฉพาะอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในงานสำรวจทางโบราณคดี โดยใช้แบบจำลองเชิงเศรษฐศาสตร์ทำนายอิทธิพลที่ผันแปรตามการหมุนเวียนเปลี่ยนไปของชั้นบรรยากาศ คำนี้เสนอโดย B. A. Bryson ใน พ.ศ. ๒๕๔๖</p> <p>44/55</p>
346.	<p>Archaeocyathid</p>	<p>อาร์คีโอไซอาทิด</p>	<p>สิ่งมีชีวิตในไฟลัมอาร์คีโอไซอาทา (phylum Archaeocyatha) อาศัยอยู่ในน้ำเค็มในช่วงเวลาระหว่างยุคแคมเบรียนตอนต้นถึงตอนกลาง พบเป็นซากดึกดำบรรพ์มากมายในหินคาร์บอนเนตที่ค่อนข้างบริสุทธิ์ ใช้เป็นซากดึกดำบรรพ์ดัชนีของชั้นหินยุคแคมเบรียนตอนต้น เป็นสัตว์พวกแรกในโลกที่มีโครงร่างเป็นแคลเซียมคาร์บอนเนต โดยสร้างเป็นกรวยปากแคบในระยะเริ่มต้น ต่อมากววยจะกว้างขึ้น จนในที่สุดจะเป็นแบบท่อกว้าง เดิมจัดให้เป็นพวกเดียวกับปะการัง ฟองน้ำ และสาหร่าย ปัจจุบันแยกเป็นไฟลัมหนึ่งต่างหาก อาร์คีโอไซอาทิดเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า พลีสปอนจ์ (pleosponge)</p>

			44/55
347.	archaeology; archeology	โบราณคดี	การศึกษาวัฒนธรรมของมนุษย์ ผ่านการขุดค้นและการวิเคราะห์ร่องรอยของโบราณวัตถุที่มนุษย์ทำขึ้น
348.	archaeomineralogy; archeomineralogy	วิทยาแร่ทางโบราณคดี	สาขาย่อยของวิชาโบราณคดีธรณี เกี่ยวกับการศึกษาองค์ประกอบของหินและแร่ การแปรเปลี่ยนของโบราณวัตถุที่มนุษย์ทำขึ้น เช่น เครื่องมือหิน ขวานหิน เครื่องประดับ เครื่องปั้นดินเผา และวัสดุก่อสร้าง และอาจรวมถึงการศึกษาหาอายุ การแปรเปลี่ยนอยู่กับที่ แหล่งที่มา หรือลักษณะต่างๆไปของโบราณวัตถุนั้น ๆ ยืนยันมติเดิม 44/55
349.	Archaeozoic; Archeozoic	อาร์คีโอโซอิก	มหายุคแรกเริ่มของประวัติทางธรณีวิทยาเป็นช่วงเวลาก่อนพาลีโอโซอิก ดังนั้นจึงมีความหมายเหมือนกับพรีแคมเบรียน ดู Precambrian ประกอบ 41/55
350.	Archaeozoic; Archeozoic	อาร์คีโอโซอิก	มหายุคแรกเริ่มของประวัติทางธรณีวิทยาเป็นช่วงเวลาก่อนพาลีโอโซอิกเหมือนกับบรมยุคพรีแคมเบรียน ดังนั้นหินที่เกิดในมหายุคอาร์คีโอโซอิก เรียกว่า พรีแคมเบรียน ดู Precambrian ประกอบ 42/55
351.	Archean	อาร์เคียน	หินบรมยุคช่วงล่างสุดตามมาตรฐานมาตราลำดับชั้นหินตามอายุกาลทั่วโลก (Standard Global Chronostratigraphic Scale) อยู่ใต้หินบรมยุคโพรเทอโรโซอิก มีอายุตั้งแต่ ๔,๐๐๐ ถึง ๒,๕๐๐ ล้านปี 41/55

352.	Archean Eon	บรมยุคอาร์เคียน	บรมยุคหนึ่งของพรีแคมเบรียน อยู่ใต้บรมยุคโพรเทอโรโซอิกและอยู่เหนือฮาเดียนมีช่วงเวลาตั้งแต่ ๔,๐๐๐ ถึง ๒,๕๐๐ ล้านปี พบซากดึกดำบรรพ์สโตรมาโทไลต์ (stromatolite) ดู <i>geologic time scale</i> ประกอบ 41/55
353.	archeology; archaeology	โบราณคดี	ดู <i>archaeology; archeology</i>
354.	archeomineralogy; archaeomineralogy;	วิทยาแร่ทางโบราณคดี	ดู <i>archaeomineralogy; archeomineralogy</i>
355.	archipelago	กลุ่มเกาะ	หมู่เกาะจำนวนมากที่เรียงรายกันอยู่ในทะเลหรือน่านน้ำ ใช้หมายรวมถึงทะเลที่มีกลุ่มเกาะด้วย
356.	ตัดศัพท์ arcuate	โค้ง	ลักษณะที่โค้งหรืออ 1/56
357.	arcuate delta	ดินดอนสามเหลี่ยมฐานโค้ง	ดินดอนสามเหลี่ยมรูปโค้งหรือดินดอนสามเหลี่ยมรูปพัดซึ่งมีฐานโค้งออกไปทางทะเลหรือทะเลสาบ เช่น ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำไนล์ ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำตาปี
358.	arcuate delta	ดินดอนสามเหลี่ยมฐานโค้ง	ดินดอนสามเหลี่ยมรูปโค้งหรือดินดอนสามเหลี่ยมรูปพัดซึ่งมีฐานโค้งออกไปทางทะเลหรือทะเลสาบ เช่น ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำไนล์ ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำตาปี 1/56
359.	arcuate fault	รอยเลื่อนแนวโค้ง	รอยเลื่อนที่มีแนวโค้งบนพื้นผิวใด ๆ ที่รอยเลื่อนตัดผ่าน ดู <i>listric fault</i> ประกอบ

360.	arcuate fault	รอยเลื่อนแนวโค้ง	รอยเลื่อนที่มีแนวโค้งบนพื้นผิวใด ๆ ที่รอยเลื่อนตัดผ่าน <i>ดู listric fault ประกอบ</i> 1/56
361.	ตัดศัพท์ areal	เชิงพื้นที่	เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เช่น แผนที่ธรณีวิทยาเชิงพื้นที่ (areal map) ของพื้นที่แห่งหนึ่ง ความหมายต่างกับคำ ทางอากาศ (aerial) 1/56
362.	areal geology	ธรณีวิทยาเชิงพื้นที่	สภาพธรณีวิทยาของพื้นที่บริเวณใดบริเวณหนึ่ง โดยเฉพาะที่แสดงการกระจายตัวและตำแหน่งของหน่วยลำดับชั้นหิน ลักษณะโครงสร้าง และรูปร่างของพื้นผิว 1/56
363.	areal map	แผนที่ธรณีวิทยาเชิงพื้นที่	แผนที่ธรณีวิทยาที่แสดงการกระจายตัวของหินหน่วยต่าง ๆ ที่โพลให้เห็นบนพื้นผิว 1/56
364.	arenaceous rock*	หินเนื้อทราย	หินตะกอนที่ประกอบด้วยเม็ดตะกอนขนาดทราย (๑/๑๖ – ๒ มิลลิเมตร) จำนวนมากกว่าร้อยละ ๓๕ แต่ไม่ได้บ่งบอกถึงองค์ประกอบของเนื้อหินว่าเป็นอย่างไร
365.	arenite	หินอาร์ไนต์	๑. คำทั่วไปที่ใช้เรียกหินชั้นที่ประกอบด้วยเม็ดตะกอนขนาดเม็ดทราย โดยไม่คำนึงว่าหินนั้นจะประกอบด้วยแร่ใด เช่น เรียกหินเกรย์แวก (graywacke) หินอาร์โคส (arkose) และหินแคลคาร์ไนต์ (calcarenite) รวมกันว่า หินอาร์ไนต์ ๒. หินทรายที่ “สะอาด” คือมีการคัดขนาดดี มีเนื้อพื้น (matrix) น้อยหรือไม่มีเลย ประกอบด้วยแร่เพียงไม่กี่ชนิดหรือชนิดเดียว มีการจับตัวประสานแน่นดี มีแร่ดินปนอยู่น้อยกว่าร้อยละ

			ละ ๑๐ ส่วนใหญ่จะเป็นคำใช้เรียกหินทรายทั่ว ๆ ไปที่ไม่ใช่หิน เกรย์แวก
366.	arête*	อาแรต	สันเขาแคบ ๆ ที่มีลักษณะหยักแหลมคล้ายฟันเลื่อย เกิดจากการ กระทำของธารน้ำแข็ง (<i>ดูรูปที่ cirque</i>)
367.	argentiferous	เงิน	คำใช้กับสสารที่ประกอบด้วยธาตุเงินหรือให้ธาตุเงิน เช่น argentiferous galena
368.	argentiferous	-เงิน	คำที่ใช้กับสสารที่ประกอบด้วยธาตุเงินหรือให้ธาตุเงิน เช่น argentiferous galena เสนอแก้รูปศัพท์เนื่องจากเป็นคำคุณศัพท์ เห็นชอบให้แก้ไข 1/56
369.	argillaceous	-เนื้อดิน	หินหรือสสารที่ประกอบด้วยแร่ดินเป็นองค์ประกอบสำคัญ <i>ดู</i> <i>argillaceous rock ประกอบ</i>
370.	argillaceous	-เนื้อดิน	คำที่ใช้กับหินหรือสสารที่มีแร่ดินเป็นองค์ประกอบสำคัญ <i>ดู argillaceous rock ประกอบ 1/56</i>
371.	argillaceous rock*	หินเนื้อดิน	หินตะกอนที่ประกอบด้วยเม็ดตะกอนขนาดทรายแป้งละเอียด (๐.๐๐๑-๐.๐๐๒ มิลลิเมตร) จำนวนมากกว่าร้อยละ ๗๕ หรือ หมายถึงหินที่มีดินเป็นส่วนประกอบสำคัญของเนื้อหิน
372.	argillic	อาร์จิลลิก	เกี่ยวกับดินเหนียวหรือแร่ดิน
373.	argillite	หินอาร์จิลไลต์	หินแปรชนิดหนึ่งซึ่งแปรสภาพไปเพียงเล็กน้อยจากหินโคลน (mudstone) และหินดินดาน (shale) จึงมีลักษณะแข็งขึ้นกว่าเดิม และไม่มีแนวแตกถี่ (fissility) ในเนื้อหินแบบหินดินดานหรือแนว แตกเรียบแบบหินชนวน (slaty cleavage)
374.	arid zone	เขตแห้งแล้ง	เขตที่มีฝนตกน้อยมากไม่เพียงพอที่จะใช้ในการเพาะปลูก ลักษณะ

			ภูมิภาคที่เห็นคือ ไม่ค่อยมีพืชขึ้นเขียวเหมือนที่อื่น จะมีขึ้นอยู่ก็ แต่เฉพาะพืชจำพวกทนต่อความแห้งแล้งได้ เช่น ตะบองเพชร
375.	Aridisols	แอริดิซอลส์	อันดับดินอันดับหนึ่งในการจำแนกตามระบบอนุกรมวิธานดิน เป็นดินแร่ที่ปรกติพบในเขตสภาพภูมิอากาศร้อนและแห้งแล้ง โดยมีสภาพดินที่แห้งนานกว่า ๖ เดือน มักพบชั้นดานที่ผิวดินทำให้น้ำซึมผ่านไม่ค่อยได้ หรือเป็นดินตื้นมากเนื่องจากพบหินฐานในระดับใกล้ผิวดินและมีการสะสมเกลือได้ง่าย
376.	arkose	หินอาร์โคส	หินทรายชนิดหนึ่งที่ประกอบด้วยเฟลด์สปาร์ร้อยละ ๒๕ หรือมากกว่านั้น ปรกติเป็นสีชมพูเทาแดงจนถึงเทา เม็ดทรายมีรูปร่างเป็นเหลี่ยมหรือค่อนข้างเหลี่ยม และมีการคัดขนาดไม่ดีหรือปานกลาง หินชนิดนี้มีต้นกำเนิดมาจากการสลายตัวผุพังอย่างรวดเร็วของหินแกรนิตหรือหินอัคนีชนิดที่มีเฟลด์สปาร์และควอตซ์มาก
377.	arkosic sandstone	หินทรายอาร์โคส	๑. หินทรายที่ประกอบด้วยแร่เฟลด์สปาร์มากกว่าร้อยละ ๒๕ และมีเนื้อพื้นเป็นแร่ดินและแร่ไมกานน้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ๒. คำทั่วไปที่ใช้เรียกหินทรายชนิด arkose, feldspathic sandstone และ subarkose
378.	armored mud ball	ลูกดินหุ้มเกราะ	ก้อนดินกลมที่ประกอบด้วยตะกอนขนาดทรายแป้งและดินเหนียวที่ถูกรอกด้วยทรายหยาบหรือกรวดขนาดเล็กในขณะที่ก้อนดินกำลังตัวลงมาตามลำน้ำ ปรกติจะมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๕-๑๐ เซนติเมตร
379.	aromatic hydrocarbon	แอโรแมติกไฮโดรคาร์บอน	ไฮโดรคาร์บอนที่มีพันธะแบบเฉพาะและเป็นพันธะคู่แบบวงแหวนเบนซีน มี ๖ เหลี่ยมพันธะคู่สลับเดี่ยว เป็นหน่วยโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างจากแนปทีนหรือไฮโคลอัลเคน ซึ่งเป็นวงแหวน ๖ เหลี่ยม

			พันธะเดี่ยว
380.	aromatic sterane	แอโรแมติกสเตอริน	แอโรแมติกไฮโดรคาร์บอนที่เปลี่ยนมาจากสเตอรอล (sterol) มี ๒ แบบ คือ แอโรแมติก ๑ วง (monoaromatic sterane) และแบบแอโรแมติก ๓ วง (triaromatic sterane)
381.	array	แถวลำดับ	<p>๑. [ไฟฟ้า] รูปแบบการจัดวางขั้วไฟฟ้ารูปแบบต่าง ๆ ในการสำรวจความต้านทานไฟฟ้าจำเพาะและการเกิดขั้วแบบเหนี่ยวนำ</p> <p>๒. [คลื่นไหวสะเทือน] รูปแบบการจัดวางกลุ่มของจีโอโฟนรูปแบบต่าง ๆ โดยจัดให้มีระยะระหว่างจีโอโฟน และ/หรือต้นกำเนิดคลื่นเป็นระยะทางเท่ากันเพื่อรับคลื่นไหวสะเทือน แล้วส่งสัญญาณไฟฟ้ารวมที่เกิดจากจีโอโฟนแต่ละตัวเข้าสู่ช่องรับสัญญาณ ๑ ช่อง หรือการจัดวางกลุ่มของต้นกำเนิดคลื่นรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้ในการส่งพลังงานคลื่นไหวสะเทือนออกไปพร้อม ๆ กันในแต่ละครั้ง ช่วยให้ผู้สามารถกำจัดคลื่นพื้นผิวที่ไม่ต้องการให้มีขนาดลดลง และทำให้ได้อัตราส่วนของสัญญาณที่ต้องการต่อสัญญาณรบกวนมีขนาดเพิ่มขึ้น</p>
382.	<u>arrival; break</u>	คลื่นปรากฏ	<p>คลื่นไหวสะเทือนที่ปรากฏขึ้นบนแผ่นดินบันทึกคลื่น การที่คลื่นไหวสะเทือนมีขนาดเพิ่มขึ้นและพลังงานคลื่นเรียงตัวเป็นแนวติดต่อกัน แสดงให้เห็นแนวการเคลื่อนที่ของหน้าคลื่น</p> <p>มีความหมายเหมือนกับ kick ๑</p> <p>ดู first arrival; first break ประกอบ</p>

			3/56
383.	arsenate	อาร์เซเนต	สารประกอบแร่ (mineral compound) พวกหนึ่ง ที่แอนไอออนประกอบด้วยธาตุ อาร์เซนิคที่มีเวเลนซี ๕ กับออกซิเจน ตัวอย่างเช่น แร่มีเมไทต์ (mimetite) ซึ่งมีสูตรเคมี $Pb_5(AsO_4)_3Cl$ ดู phosphate ประกอบ
384.	arterite	หินอาร์ทีไรต์	หินจำพวกมิกมาไทต์ ซึ่งมีแมกมาแทรกเพิ่มเข้ามา
385.	artesian	-มีแรงดัน	คำที่ใช้กับน้ำบาดาลภายใต้ความดันอุทกสถิต (hydrostatic pressure) ที่มีเพียงพอที่จะดันน้ำให้สูงขึ้นมาเหนือชั้นหินอุ้มน้ำนั้น ๆ
386.	argillic	-อาร์จิลลิก	คำที่ใช้เกี่ยวกับดินเหนียวหรือแร่ดิน
			1/56
387.	artesian aquifer; confined aquifer	ชั้นน้ำมีแรงดัน	ชั้นน้ำที่อยู่ภายใต้ความดันอุทกสถิต
388.	artesian basin	แอ่งน้ำบาดาลมีแรงดัน	แอ่งที่ราบระหว่างเขาที่มีชั้นน้ำมีแรงดัน (confined aquifer) รองรับอยู่ อาจมีชั้นเดียวหรือหลายชั้นก็ได้ ตอนขอบแอ่งประกอบด้วยชั้นทรายหรือชั้นหินทรายอันเป็นทางให้น้ำฝนไหลซึมลงไปเก็บกักอยู่ เมื่อเจาะบ่อบาดาลจนถึงชั้นหินอุ้มน้ำในแอ่งน้ำนี้ น้ำในบ่อจะพุ่งขึ้นถึงระดับแรงดันน้ำ (piezometric surface) ซึ่งระดับน้ำอาจจะอยู่ภายในบ่อเหนือชั้นอุ้มน้ำหรือพุ่งขึ้นมาเหนือปากบ่อก็ได้
389.	artesian spring	น้ำพุมีแรงดัน	น้ำพุซึ่งเป็นน้ำที่ไหลทะลักออกมาภายใต้ความดันน้ำบาดาล โดยทั่ว ๆ ไปแล้วน้ำจะไหลพุ่งหรือพุ่งขึ้นมาตามรอยแตกรอยแยกในชั้นหินกั้นน้ำ (confining bed) ซึ่งวางตัวอยู่บนชั้นหินอุ้มน้ำ

390.	artesian water; confined ground water	น้ำบาดาลมีแรงดัน	<i>ดู confined ground water; artesian water</i>
391.	artesian well*	บ่อน้ำบาดาลมีแรงดัน	บ่อที่เจาะลงไปถึงชั้นหินอุ้มน้ำและเป็นช่องทางให้น้ำบาดาลทะลัก ตัวสูงขึ้นมาในบ่อโดยมีระดับน้ำสูงกว่าชั้นน้ำบาดาล แต่ไม่ จำเป็นต้องสูงจนน้ำบาดาลไหลออกจากปากบ่อที่ผิวดินก็ได้ ถ้ามี แรงดันสูงจนทำให้น้ำไหลออกจากปากบ่อ เรียกว่า บ่อน้ำพุ (flowing well)
392.	arthrodire	อาร์โทรไดร์	ปลาที่พบมากมายในยุคดีโวเนียน ปัจจุบันสูญพันธุ์แล้ว จัดอยู่ใน อันดับอาร์โทรไดรา (order Arthrodira) ส่วนหัวและลำตัวหุ้มด้วย แผ่นกระดูกลักษณะคล้ายเกราะ แต่มีข้อต่อที่ล่าคอทำให้ส่วนหัว หันไปมาได้ ปลาอาร์โทรไดร์มีขนาดยาวได้ถึง ๓๐ ฟุต
393.	arthropod	สัตว์ขาปล้อง	สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง จัดอยู่ในไฟลัมอาร์โทรโพดา (phylum Arthropoda) มีตัวเป็นปล้อง ๆ มีรยางค์หรือขาเป็นข้อ ๆ ต่อกัน เช่น พวกไทรโลไบต์ สัตว์พวกกุ้งกั้งปู (crustacean) พวกแมงมุม แมงป่อง เห่า เส้นหรือไร แมงดาทะเล และพวกกิ้งกือ สัตว์ในไฟลัม นี้มีช่วงอายุตั้งแต่ยุคแคมเบรียนตอนต้นจนถึงปัจจุบัน
394.	articulate	อาร์ติคูลेट	๑. สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังในไฟลัมแบรคิโอโพอดา ชั้นอาร์ทิ คูลาตา (class Articulata) มีลักษณะเฉพาะ คือ เปลือกหรือฝาทั้ง สองซึ่งประกอบด้วยสารเนื้อปูน ยึดประกบเข้าด้วยกัน โดยสันและ ร่องบนแนวหับเผย <i>ดู inarticulate ประกอบ</i> ๒. สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังในกลุ่ม

			ไครนอยด์ จัดอยู่ในชั้นย่อยอาร์ทิคูลาตา (subclass Articulata) มีลักษณะเฉพาะ คือ อวัยวะส่วนคล้ายแขนได้พัฒนาเปลี่ยนสภาพไปอย่างมากมาย เช่น แดกแขนงออกเป็นจำนวนมาก หรือเชื่อมติดเป็นส่วนหนึ่งของหัว มีอายุอยู่ในช่วงมหายุคมีโซโซอิก <i>ดูรูปประกอบ</i>
395.	artificial illumination	การแรงาแสดงควมสูง	การแสดงให้เห็นความสูงต่ำของพื้นผิวในแผนที่โดยการแรงาให้ดูเหมือนว่ามีแสงส่องเข้ามาจากทางใดทางหนึ่งจากดวงอาทิตย์ที่ส่องแสงมาทำมุมต่ำ ๆ เงาจะเน้นให้เห็นบริเวณที่เป็นเนินน้อย ๆ เช่น บริเวณที่เกี่ยวข้องกับรอยเลื่อน 1/56
396.	artificial lift; artificial drive mechanism	แรงขับแหล่งกักเก็บทำขึ้น	กลไกที่ช่วยเพิ่มแรงขับแหล่งกักเก็บซึ่งทำให้น้ำมันไหลขึ้นมาจากหลุมเจาะได้ เช่น การใช้เครื่องสูบชนิดต่าง ๆ เพื่อเพิ่มอัตราและประสิทธิภาพการผลิต 1/56
397.	artificial recharge	การเติมน้ำลงใต้ดิน	การนำน้ำเข้าไปในชั้นน้ำบาดาลโดยการอัดหรือเติม ด้วยวิธีขุดเป็นแอ่ง บ่อน้ำบาดาล และ/หรือการปล่อยให้ น้ำนองบนผิวดิน เพื่อปรับระดับน้ำบาดาลให้สูงขึ้น อันเนื่องมาจากกิจกรรมของมนุษย์
398.	aseismic plate	แผ่นธรณีไร้สะเทือน	แผ่นธรณีที่ไม่มีพลังงานสะสมพอที่จะก่อให้เกิดแผ่นดินไหวได้ เก็บในศัพท์ธรณี สวล. ด้วย 1/56
399.	aseismic ridge	สันเขาไร้สะเทือน	เทือกภูเขาไฟใต้สมุทรที่ทอดตัวเป็นแนวยาวบนพื้นท้องมหาสมุทรที่ลึกมากซึ่งเป็นส่วนของเปลือกโลกส่วนทวีปหรือส่วนมหาสมุทรที่ตื้นซึ่งเกิดร่วมกับจุดร้อนที่แยกจากสันกลางสมุทรที่มีการไหว

			<p>สะเทือน</p> <p><i>ดู microcontinent ประกอบ</i></p> <p>2/56</p>
400.	aseismic slip	การเลื่อนไร้สะเทือน	<p>การเคลื่อนของรอยเลื่อนอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่ทำให้เกิดคลื่นไหวสะเทือนที่รู้สึกได้</p> <p>เก็บในศัพท์ธรณี สวล. ด้วย 1/56</p>
401.	ash	๑. เถ้า	<p>กากจำพวกอนินทรีย์ที่เหลืออยู่หลังจากการเผาถ่านหิน</p>
402.	ash	๒. เถ้าธุลีภูเขาไฟ	<p><i>ดู volcanic ash</i></p>
403.	ash cloud; dust cloud; eruption cloud; volcanic cloud	กลุ่มควันภูเขาไฟ	<p><i>ดู eruption cloud; ash cloud; dust cloud; volcanic cloud</i></p>
404.	ash cone*	กรวยเถ้าธุลีภูเขาไฟ	<p>กองเถ้าธุลีภูเขาไฟที่มีกำเนิดเช่นเดียวกับกรวยกรวดภูเขาไฟ (cinder cone) ผิดกันแต่ว่าขนาดของชั้นส่วนหินภูเขาไฟเล็กกว่า ๔ มิลลิเมตร ลงไป</p> <p><i>ดู cinder cone ประกอบ</i></p>
405.	ash fall	เถ้าตก	<p>๑. เถ้าธุลีภูเขาไฟในอากาศซึ่งได้จากการระเบิดของภูเขาไฟ ที่ตกลงมาคล้ายฝนจนละอองเกาะรวมกันคล้ายก้อนเมฆ</p> <p>๒. ตะกอนของเถ้าธุลีภูเขาไฟที่เกิดการสะสมตัวบนพื้นดิน</p>
406.	ash flow	เถ้าหลาก	<p>ตะกอนภูเขาไฟซึ่งประกอบด้วยแก๊สและเถ้าที่ร้อนจัดไหลหลากลงมาจากร่องภูเขาไฟที่เกิดจากการระเบิดอย่างรุนแรงจนทำให้ลาวาหนืดบริเวณปากปล่องเกิดการแตกเป็นชั้นเล็กชั้นน้อย (เล็ก</p>

			กว่า ๒ มิลลิเมตร) หรือเกิดจากการระเบิดของเก้าปนแก๊สตามรอยแตกของภูเขาไฟ มีความหมายเหมือนกับ <i>glowing avalanche</i>
407.	asphalt	แอสฟัลต์, ยางมะตอย	<p>บิทูเมนในสภาพชั้นหนืดถึงแข็ง สีนํตาลเข้มถึงดำ ประกอบด้วยธาตุคาร์บอนและไฮโดรเจนเป็นส่วนใหญ่ สามารถละลายได้ในตัวทำละลายอินทรีย์ มีจุดหลอมตัวต่ำกว่า ๑๔๐ องศาเซลเซียส ในธรรมชาติมักเกิดอยู่กับชั้นหินกักเก็บปิโตรเลียมที่โผล่ถึงผิวโลก มีหลายชนิด เช่น อะทาบาสกา (athabasca) ตรินิแดด (trinidad) แทบไบไอด์ (tabbyite)</p> <p>แอสฟัลต์ที่ได้จากการกลั่นน้ำมันซึ่งไทยเราเรียกกันติดปากว่า ยางมะตอย ใช้ลาดทำผิวถนน ว่ากันว่า สมัยรัชกาลที่ ๖ ได้ทดลองลาดถนนเป็นครั้งแรกในเมืองไทย แกวถนนเจริญกรุง ตอนสี่แยกเอสเอบี (เดิม) โดยบริษัทมัลทอยด์ (Multhoid) เป็นผู้เสนอขาย วัตถุที่เสนอนั้นคือ มัลทา (maltha) หรือมัลไทต์ (malthite) ซึ่งก็ประกอบด้วยสารแอสฟัลต์นั่นเอง โดยที่มีสภาพหนืด ๆ เหมือนยางไม้และการอ่านภาษาอังกฤษสมัยนั้นไม่ค่อยจะชัดเจนนักจึงเรียกเป็น ยางมะตอย</p>
408.	asphalt rock; asphalt stone; rock asphalt	หินยางมะตอย	หินเนื้อพรุน เช่น หินปูน หินทราย ที่มีแอสฟัลต์หรือยางมะตอยธรรมชาติแทรกอยู่ มีคุณภาพไม่สม่ำเสมอ มีชื่อเรียกอย่างอื่นว่า bituminous rock หรือ tar sand
409.	asphalt stone; asphalt rock; rock asphalt	หินยางมะตอย	<i>ดู asphalt rock; asphalt stone; rock asphalt</i>
410.	asphalt-base crude	น้ำมันดิบแอสฟัลต์สูง	น้ำมันดิบที่มีส่วนผสมของแนฟทีนิกไฮโดรคาร์บอน (naphthenic

			hydrocarbon) และแอสฟัลติกไฮโดรคาร์บอน (asphaltic hydrocarbon) สูง 1/56
411.	asphaltene	แอสฟัลทีน	สารประกอบไฮโดรคาร์บอนพวกแอโรแมติกในน้ำมันดิบ ละลายในคาร์บอนไดซัลไฟด์ แต่ไม่ละลายในอัลเคนชนิดเบา เช่น n-pentane และ n-heptane
412.	asphaltic sand	ทรายแอสฟัลต์	ชั้นทรายที่มีแอสฟัลต์ผสมอยู่ด้วยตามธรรมชาติ
413.	asphaltite	แอสฟัลไทต์, ยางมะตอยแข็ง	บิทูเมนธรรมชาติ เป็นของแข็ง สีดำ ลักษณะคล้ายยางมะตอย ละลายในตัวทำละลายอินทรีย์ได้ยาก มีจุดหลอมเหลว ๑๑๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป ยางมะตอยแข็งเป็นผลมาจากยางมะตอยได้รับความร้อนและความดันเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น กิลโซไนต์ (gilsonite) พิตช์วาว กราฮาไมต์ (grahamite) 44/55
414.	assay	การสอบวิเคราะห์	ในวิชาเศรษฐธรณีวิทยา หมายถึง การวิเคราะห์เพื่อหาสัดส่วนของธาตุที่มีอยู่ในสินแร่ การตรวจสอบสินแร่หรือแร่เพื่อหาส่วนประกอบ ความบริสุทธิ์ น้ำหนัก หรือสมบัติอื่น ๆ ที่น่าสนใจในทางการค้า 1/56
415.	assay foot	การสอบวิเคราะห์ต่อฟุต	การหาค่าตรวจแร่ของตัวแหล่งแร่ โดยได้จากการคูณค่าเกรดตรวจแร่กับจำนวนฟุตตามระยะทางที่มีการเก็บตัวอย่าง 1/56
416.	assay grade	ความสมบูรณ์แร่สอบวิเคราะห์	จำนวนร้อยละของส่วนประกอบที่มีค่าในสินแร่ที่หาได้จากการตรวจแร่ 18/56

417.	assay inch	ช่วงนิวสอบวิเคราะห์	การหาค่าตรวจแร่ของตัวแหล่งแร่ โดยได้จากการคุณค่าเกรดตรวจแร่กับจำนวนนิ้วตามระยะทางที่มีการเก็บตัวอย่าง
418.	assay limit; cutoff limit	ขอบเขตสอบวิเคราะห์	ขอบเขตของแหล่งแร่ขึ้นอยู่กับ การตรวจสอบแหล่งแร่ ซึ่งถูกจำกัด โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับผลการตรวจสอบวิเคราะห์ความสมบูรณ์แร่มากกว่าโครงสร้างชั้นหิน และข้อจำกัดทางธรณีวิทยา ด้านอื่น ๆ
419.	assay ton	สอบวิเคราะห์ต่อตัน	ในการสอบวิเคราะห์โลหะสูงค่า เช่น ทองคำ เงิน ใช้การเทียบ น้ำหนัก ๑ ตัน (๒,๐๐๐ ปอนด์) ซึ่งเท่ากับ ๒๙,๑๖๖ ทROYออนซ์ จึงชั่งตัวอย่างน้ำหนัก ๒๙,๑๖๖ มิลลิกรัมจากสินแร่ เพื่อนำมา วิเคราะห์หาทองคำ เมื่อวิเคราะห์แล้วจะได้ น้ำหนักของทองคำเป็น จำนวนทROYออนซ์ต่อตันด้วย
420.	assay value	ค่าสอบวิเคราะห์	ปริมาณส่วนประกอบที่มีค่าของสินแร่ หาได้โดยการคุณค่าเกรด สอบวิเคราะห์กับมิติ สำหรับแร่สูงค่า เช่น ทองคำ เงิน ประกติจะระบุ เป็นทROYออนซ์ต่อตันของสินแร่
421.	assemblage	๑. กลุ่มชีวิน	กลุ่มของสิ่งมีชีวิตที่ประกอบด้วยสัตว์หรือพืชชนิดเดียวกันหรือ ใกล้เคียงกัน หรือกลุ่มของซากดึกดำบรรพ์ที่ปรากฏอยู่ในลำดับ ชั้นหินชั้นเดียวกันในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ดู <i>association</i> และ <i>biocoenosis; biotic community; community; life assemblage; life community</i> ประกอบ
422.	assemblage	๒. กลุ่มแร่	แร่ต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นหินแต่ละชนิด โดยเฉพาะหินอัคนี และหินแปร
423.	assemblage zone; cenozone	ส่วนชั้นกลุ่มชีวิน	กลุ่มชั้นหินซึ่งประกอบด้วยซากดึกดำบรรพ์ที่มีลักษณะเด่นชัด เฉพาะในกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งแตกต่างจากส่วนชั้นหินใกล้เคียง ส่วนชั้น

			กลุ่มชีวิตนี้ใช้ประโยชน์เป็นตัวบ่งชี้ถึงสภาพแวดล้อมในอดีตและใช้ในการเทียบชั้นหิน
424.	assimilation	การปนปลอม	การรวมเอาหรือการอมสารแปลกปลอมที่อยู่ในรูปของเหลวหรือของแข็งเข้าไปในแมกมา เช่น หินข้างเคียงโดยไม่คำนึงถึงกระบวนการหรือผลที่เกิด แมกมาหรือหินที่เกิดขึ้นใหม่เป็นหินลูกผสม (hybrid)
425.	assimilation	การปนปลอม	การรวมเอาหรือการอมสารแปลกปลอมที่อยู่ในรูปของเหลวหรือของแข็งเข้าไปในแมกมา เช่น หินข้างเคียงโดยไม่คำนึงถึงกระบวนการหรือผลที่เกิด แมกมาหรือหินที่เกิดขึ้นใหม่เป็นหินลูกผสม (hybrid) ยืนยันมติเดิม 2/56
426.	association	๑. การรวมกลุ่ม, การรวมตัว	การที่สิ่งมีชีวิตเข้ามาอาศัยอยู่ด้วยกันเพราะมีความต้องการและความอดทนต่อสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดเป็นกลุ่มของสิ่งมีชีวิตหรือกลุ่มของซากดึกดำบรรพ์ขึ้น <i>ดู rock association; kindred</i>
427.	association	๒. การรวมกลุ่มหิน (ศิลาวรรณนา)	
428.	association	๑. การรวมกลุ่ม, การรวมตัว การที่สิ่งมีชีวิตเข้ามาอาศัยอยู่ด้วยกันเพราะมีความต้องการและความอดทนต่อสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดเป็นกลุ่มของ	ยืนยันมติเดิม 2/56

		สิ่งมีชีวิตหรือกลุ่มของซาก ดึกดำบรรพ์ขึ้น	
429.	association	๒. ตระกูลหินอัคนี	(ศิลาวิทยา) ดู <i>rock association; kindred; rock kindred</i> 2/56
430.	astatic gravimeter; unstable gravimeter	มาตรฐานความถ่วงความไวสูง	เครื่องมือที่ใช้วัดค่าความโน้มถ่วงด้วยระบบเชิงกล ซึ่งออกแบบให้ มีการเคลื่อนไหวได้เป็นช่วงกว้างแม้ค่าความโน้มถ่วงเปลี่ยนแปลง เพียงเล็กน้อย 2/56
431.	asterism	การเลี้ยวเบนแสงรูปสามแฉก	ปรากฏการณ์ทางแสงของแร่บางชนิด โดยเฉพาะแร่ในระบบ สามแกนราบ ประกอบด้วยมลทินเรียงตัวตามแนวโครงสร้าง ของผลึก ๓ แนว ทำมุม ๑๒๐ องศา ซึ่งกันและกัน แร่ที่ เจียรไนแบบหลังเบี้ยเมื่อจัดให้รับแสง จะแสดงการสะท้อนแสง แบบเลี้ยวเบน ๓ แนว ซึ่งลำแสงทำมุมฉากกับทิศทางของ มลทินทำให้เกิดรูปดาว ๖ แฉก เช่น ปรากฏการณ์ที่พบใน สตาร์แซปไฟร์ ทับทิมสามแฉก ควอตซ์ แต่ไม่กาชนิดโพลโก ไพลต์ที่ประกอบ ด้วยรูโทลรูปเข็มที่เรียงตัวคล้ายกับระบบสามแกนราบ จะแสดง การสะท้อนแสงแบบเลี้ยวเบนรูปดาวเมื่อส่องแสงผ่าน ดู <i>chatoyancy</i> ประกอบ
432.	asthenolith	แอสทีโนลิต	แมกมาที่เกิดจากการหลอมละลาย เนื่องจากได้รับความร้อนจาก การสลายตัวของธาตุกัมมันตรังสี
433.	asthenolith	แอสทีโนลิต	แมกมาที่เกิดจากการหลอมละลาย เนื่องจากได้รับความร้อนจาก

			การสลายตัวของธาตุกัมมันตรังสียืนยัมนมิติเดิม 2/56
434.	asthenosphere	ฐานธรณีภาค	ชั้นถัดจากธรณีภาคในส่วนเนื้อโลก (mantle) ซึ่งมีความอ่อนตัวและความเป็นพลาสติกมากกว่าธรณีภาคเพื่อปรับให้ธรณีภาคอยู่ในภาวะสมดุล ฐานธรณีภาคอยู่ในระดับความลึกจากผิวโลก ๑๐๐-๓๕๐ กิโลเมตร เป็นอาณาบริเวณที่เกิดแมกมา เคลื่อนแผ่นดินไหวหรือคลื่นไหวสะเทือนเมื่อเคลื่อนผ่านชั้นนี้จะมีความเร็วลดลง (<i>ดูรูปที่ crust</i>)
435.	astrogeology	ธรณีวิทยาดวงดาว	<i>ดู planetary geology; planet geology</i>
436.	asymmetric fold	รอยคดโค้งอสมมาตร	รอยโค้งของชั้นหินที่มีชั้นหิน ๒ ข้างทำมุมกับระนาบแนวแกนของรอยโค้งนั้นไม่เท่ากัน 2/56
437.	asymmetrical ripple mark	รอยริ้วคลื่นอสมมาตร	รูปลักษณะโดยทั่วไปของรอยริ้วคลื่นกระแสน้ำ ซึ่งมีความลาดเอียงด้านท้ายน้ำสั้นและชันกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับความลาดเอียงด้านเหนือน้ำ
438.	Atlantic suite	ชุดแอตแลนติก	ชุดหินอัคนีไฟใหญ่ชุดหนึ่งที่ประกอบด้วยหินอัคนีจำพวกหินอัคนีแอลคาไล และหินแอลคาไล-แคลซิก ตั้งขึ้นโดยฮาร์เกอร์ (ค.ศ. ๑๙๐๙) เพื่อแบ่งกลุ่มหินอัคนียุคเทอร์เชียรีและสมัยโฮโลซีนออกเป็น ๒ พวก คือ ชุดแอตแลนติก และชุดแปซิฟิก ซึ่งชุดแอตแลนติกดังกล่าวนี้พบเห็นมากในบริเวณที่เปลือกโลกไม่เสถียรรอบ ๆ มหาสมุทรแอตแลนติก ปัจจุบันไม่ค่อยนิยมมาใช้ <i>ดู Mediterranean suite และ Pacific suite ประกอบ</i> ยืนยัมนมิติเดิม

			เนื่องจากเป็นคำเฉพาะ 16/56
439.	Atlantic-type coastline	แนวชายฝั่งแบบแอตแลนติก	แนวชายฝั่งที่แนวเทือกเขาวางตัวขวางหรือเฉียงกับแนวชายฝั่งบริเวณชายฝั่งประเภทนี้จึงมีการพัฒนาของแนวชายฝั่งแบบไม่สม่ำเสมอ มีเว้ามากมายในบริเวณรอบ ๆ มหาสมุทรแอตแลนติก เช่น แนวชายฝั่งด้านตะวันตกเฉียงใต้ของไอร์แลนด์ ดู <i>Pacific-type coastline</i> ประกอบ
440.	atoll	อะทอลล์	เทือกเกาะปะการังที่ก่อตัวเป็นรูปวงกลม ค่อนข้างกลม วงรี หรือรูปเกือบกลม อาจมีช่องติดต่อกับทะเลเปิดเพียงช่องเดียวหรือหลายช่องก็ได้ จะพบเทือกเกาะปะการังในทะเลเปิดน้ำลึก และมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ ๑-๑๓๐ กิโลเมตร
441.	atoll	อะทอลล์	เทือกเกาะปะการังที่ก่อตัวเป็นรูปวงกลม ค่อนข้างกลม วงรี หรือรูปเกือบกลม อาจมีช่องติดต่อกับทะเลเปิดเพียงช่องเดียวหรือหลายช่องก็ได้ จะพบเทือกเกาะปะการังในทะเลเปิดน้ำลึก และมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ ๑-๑๓๐ กิโลเมตร ยืนยันมติเดิม ที่ประชุมเห็นว่า “เกาะปะการังวงแหวน” เป็นคำอธิบาย 4/56
442.	atoll texture	เนื้อรูปอะทอลล์	ในวิชาแหล่งแร่ หมายถึงลักษณะที่แร่หนึ่งหรือหลายชนิดก่อตัวเป็นวงรอบแร่อีกชนิดหนึ่ง โดยทั่วไปเกิดจากการที่แร่ชนิดอื่นเข้าแทนที่แร่ไพไรต์ ส่วนของแร่ไพไรต์ที่ยังคงเหลืออยู่มีลักษณะเป็นอะทอลล์ ดู <i>atoll</i> ประกอบ
443.	atoll texture	เนื้อรูปอะทอลล์	ในวิชาแหล่งแร่ หมายถึงลักษณะที่แร่หนึ่งหรือหลายชนิดก่อตัว

			เป็นวงรอบแร่อีกชนิดหนึ่ง โดยทั่วไปเกิดจากการที่แร่ชนิดอื่นเข้าแทนที่แร่ไพไรต์ ส่วนของแร่ไพไรต์ที่ยังคงเหลืออยู่มีลักษณะเป็นวงแบบอะทอลล์ 4/56
444.	attached dune	เนินทรายสมทบ	เนินทรายที่เกิดจากการสะสมตัวของเม็ดทรายที่ลมพัดพามาทับถมอยู่โดยรอบหินโพลหรือสิ่งกีดขวางทางลมอยู่
445.	Atterberg limit	ขีดจำกัดแอดเทอร์เบิร์ก	การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำในมวลดินเม็ดละเอียด ซึ่งทำให้ดินมีสภาพความเหลวหรือความคงตัวต่าง ๆ กัน ขึ้นอยู่กับสมบัติทางกายภาพของดิน ได้แก่ ค่าขีดจำกัดความเหลว (liquid limit) ค่าขีดจำกัดพลาสติก (plastic limit) และ ค่าขีดจำกัดหดตัว (shrinkage limit) ค่าเหล่านี้ใช้ประโยชน์ในการคำนวณหาความสามารถในการรับน้ำหนักของดิน
446.	attitude	สภาพการวางตัวของชั้นหิน	สภาพชั้นหินที่วางตัวอยู่โดยถือระนาบระดับเป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับตั้งนั้นจึงแยกเป็นการวางตัวตามแนวนอน (horizontal) ตามแนวระดับ (strike) ตามแนวมุมเท (dip) แล้วแต่กรณี
447.	attribute	คุณลักษณะ	๑. รายละเอียดที่บอกถึงคุณภาพ เอกลักษณะ การแยกประเภท การบอกจำนวนหรือการแสดงสภาพของปริมาณหรือจำนวนของลักษณะพิเศษเฉพาะบางอย่างที่นับได้ เช่น จำนวนของลักษณะเฉพาะหรือจำนวนของสมาชิกในชั้นเฉพาะหรือกลุ่มเฉพาะใด ๆ ที่มีอยู่หรือขาดหายไป ตัวอย่างเช่น การมีอยู่หรือการขาดหายไปของหนาม อาจเป็นคุณลักษณะของสิ่งมีชีวิตชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรหัสที่ใช้ในการบอกสี และวิธีการเขียนเส้นก็จัดเป็นคุณลักษณะของการทำ

			<p>แผนที่ (แบบ) โดยอัตโนมัติ</p> <p>๒. สมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันที่สามารถวัดได้จากข้อมูลคลื่นไหวสะเทือน เช่น สมบัติของรอยรูปคลื่น ซึ่งรวมถึงแอมพลิจูด และเฟสของคลื่น ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ยังรวมถึงความถี่ ความเร็วคลื่น และสภาพชั่วคราว</p>
448.	attrital coal	ถ่านหินแถบลาย	ถ่านหินที่เมื่อศึกษาจากแผ่นหินบางจะประกอบด้วยเนื้อถ่านหินโปรงแสง (anthraxylon) กับเนื้อถ่านหินกึ่งทึบแสง (atritus) ในอัตราส่วน ๑ : ๑ ถึง ๑ : ๓.๒ เมื่อศึกษาจากแผ่นหินขัดมันเนื้อพื้นของถ่านหินแสดงชั้นนี้มักมีวิทเรน (vitrain) และฟิวเซน (fusain) ฝังอยู่ทั่วไป
449.	attrition	การสึกกร่อน	กระบวนการที่เศษหิน กรวด ทราย หรือตะกอนอื่น ๆ ที่นำ ลม และคลื่นพัดพามา เกิดการเสียดสีกระทบกระแทกกันเองจนทำให้มีขนาดเล็กลงและมีลักษณะมนกลม
450.	atritus	เนื้อถ่านหินกึ่งทึบแสง	ส่วนประกอบของถ่านหินที่มีรูปร่างเป็นมวลเม็ด มี ๒ ชนิด อยู่ในเนื้อคือ พวกโปรงแสงจะเป็นวิทริไนต์และลิปทิไนต์ และพวกทึบแสงจะเป็นอิเนอร์ทิไนต์ เนื้อถ่านหินกึ่งทึบแสงนี้เทียบได้กับดูเรน (durain)
451.	augen	-รูปตา	คำที่ใช้กับลักษณะของเม็ดแร่หรือกลุ่มแร่ที่มีขนาดใหญ่ รูปร่างคล้ายรูปเลนส์หรือรูปตา ส่วนใหญ่ได้แก่ ควอตซ์ เฟลด์สปาร์ และการ์เนต มาจากภาษาเยอรมัน แปลว่า ตา
452.	augen gneiss	หินไนส์รูปตา	หินไนส์ที่มีควอตซ์และเฟลด์สปาร์จัดเรียงตัวกันเป็นรูปคล้ายนัยน์ตา
453.	augen structure	โครงสร้างรูปตา	โครงสร้างแบบหนึ่งที่ปรากฏในหินไนส์และหินชีสต์บางชนิด เป็น

			โครงสร้างที่ประกอบด้วยเฟลด์สปาร์ ควอตซ์ หรือคาร์เนต ที่ถูกบีบอัดจนเป็นรูปรีหรือรูปเลนส์ที่ดูเหมือนรูปตา (augen) ซึ่งโดยทั่วไปถูกล้อมรอบด้วยชั้นขนานของแร่องค์ประกอบอื่น ๆ ที่แตกต่างกันออกไป เช่น ไมกา หรือคลอไรต์ อีกชั้นหนึ่ง
454.	aulacogen	ร่องทรุดรูปลิ้ม	ร่องหรือแนวรอยแตกที่เกิดอยู่บนเปลือกโลกภาคพื้นทวีป มีการแยกออกจากกันแบบทางสามแพร่ง แพร่งหนึ่งที่หยุดการเคลื่อนที่เรียกร่องทรุดรูปลิ้มซึ่งต่อมากลายเป็นแอ่งสะสมตะกอน <i>ดู triple junction ประกอบ</i>
455.	aureole; metamorphic aureole	ปริมาตรลัมผัส	อาณาบริเวณรูปวงแหวนที่เนื้อหินเดิมแปรเป็นอย่างอื่นรอบ ๆ หินอัคนีที่ผุดแทรกขึ้นมา การเปลี่ยนแปลงนี้บางทีก่อให้เกิดการรวมตัวของแร่จนถึงขนาดทำเหมืองได้ก็มี
456.	auric	-ออริก	คำที่ใช้เกี่ยวกับหรือมีทองคำ โดยเฉพาะทองคำที่อยู่ในสถานะเวเลนซ์ ๓ เช่น auric chloride (AuCl ₃)
457.	auriferous	-เจือทองคำ	คำที่ใช้กับสารที่มีทองคำเจือปนอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้กับแหล่งแร่ที่มีทองคำปนอยู่ <i>ดู auric ประกอบ</i>
458.	autecology	เอกนิเวศวิทยา	การศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตแต่ละตัวที่มีต่อสิ่งแวดล้อม <i>ดู synecology ประกอบ</i>
459.	authigenic	-ถิ่นเดิม	คำที่ใช้กับหินหรือแร่ที่เกิด ณ ที่นั้น ๆ แร่ส่วนใหญ่ที่ประกอบขึ้นมาเป็นหินเกิดขึ้นพร้อมกับการเกิดหินนั้น และไม่ได้เป็นแร่ที่มาจากที่อื่น <i>มีความหมายตรงข้ามกับ allogenic</i> 4/56
460.	authigenic mineral	<u>แร่เกิดถิ่นเดิม</u>	แร่ที่พบในที่ที่เกิด

			4/56
461.	autochthon*	ชั้นหินอยู่กับที่	<p>๑. (วิทยาตะกอน) แหล่งสะสมตัวตกค้างที่เกิดจากการสลายตัว (decomposition)</p> <p>๒. (ธรณีแปรสัณฐาน) ชั้นหินที่ยังคงอยู่ในตำแหน่งเดิม ณ ที่เกิด โดยที่มีส่วนติดต่อกับหินฐานข้างล่าง ถึงแม้ว่าหินนี้จะเคลื่อนที่ออกไปจากที่เกิดแต่ก็อาจถูกแปรสภาพได้</p>
462.	autochthonous	-เกิดที่เดิม	<p>คำที่ใช้กับสิ่งที่เกิดและพบอยู่ ณ ที่เดิม เช่น ถ่านหินที่เกิดจากการทับถมของซากพืชที่เจริญเติบโตอยู่ ณ ที่นั้น ไม่ได้ถูกเคลื่อนย้ายออกไปสะสมที่อื่น ชั้นถ่านหินที่เกิดแบบนี้มักจะมีชั้นดินเดิม ซึ่งเป็นที่ที่พืชเจริญอยู่ใต้ชั้นถ่านหินด้วยเรียกว่า อันเดอร์เคลย์ (underclay) หรือมักมีส่วนของรากพืชหรือลำต้นตั้งฉากกับชั้นถ่านหิน มีความหมายตรงข้ามกับ <i>allochthonous</i></p> <p>42/55</p>
463.	autoclastic rock	หินกรวดเหลี่ยมเกิดกับที่	<p>หินที่ประกอบด้วยเศษหินที่แตกหักหรือกรวดเหลี่ยม เกิด ณ ที่นั้น โดยการบด การป่นหรือแตกละเอียด แรงจากการก่อเทือกเขา หรือจากกระบวนการเชิงกลอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น หินกรวดเหลี่ยมรอยเลื่อน หินกรวดเหลี่ยมโดโลไมต์ที่เกิดจากการหดตัวจากการก่อตัวใหม่ตามด้วยการเชื่อมประสานใหม่</p> <p>ดู <i>cataclastic rock</i> และ <i>epiclastic rock</i> ประกอบ 5/56</p>
464.	autocorrelation	การเทียบสัมพันธ์อัตโนมัติ	<p>๑. การวัดว่ารูปคลื่นส่วนที่ตามมามีความคล้ายคลึงกับรูปคลื่นที่เกิดตอนแรกมากน้อยเพียงใด ทำให้คาดคะเนขนาดของรูปคลื่นที่เกิดตามมาได้จากขนาดของรูปคลื่นที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้น</p> <p>๒. การเทียบสัมพันธ์ทางกาลเวลาในหน่วยเดียวกันซึ่งอยู่</p>

			ต่างที่กัน ๓. การเทียบสัมพันธ์ของค่าหรือข้อมูลที่ติดกันในเชิงปริมาณตามกาลเวลาและสถานที่
465.	autogenetic	-เกิดตามสภาพท้องถิ่น	๑. คำที่ใช้กับลักษณะภูมิประเทศที่เกิดขึ้นหรือได้วิวัฒนาการมาจากกระบวนการต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้นโดยไม่มีการเคลื่อนไหวของเปลือกโลกมาเกี่ยวข้อง ใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับลักษณะภูมิประเทศที่เกิดจากการกระทำของฝนและแม่น้ำลำธารบนพื้นผิวโลกที่มีการไหลอย่างอิสระลงสู่ทะเล ๒. คำที่ใช้กับรูปแบบทางน้ำแบบหนึ่งซึ่งเกิดจากการกระทำของกระบวนการต่าง ๆ บนพื้นผิวที่ทางน้ำนั้นไหลผ่าน โดยเฉพาะเป็นระบบทางน้ำที่เกิดจากการกัดกร่อนตัวเองไปทางต้นน้ำ <i>มีความหมายเหมือนกับ autogenic</i> ๒ 4/56
466.	autogenic	๑. -ท้องถิ่น	คำที่ใช้กับลำดับขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยาของสิ่งมีชีวิตในชุมชนอันเป็นผลมาจากการกระทำภายในชุมชนนั้น ๆ <i>ดู allogenic ประกอบ</i> ยืนยันมติเดิม 4/56
467.	autogenic	๒. -เกิดตามสภาพท้องถิ่น	<i>ดู autogenetic ความหมายที่ ๒</i> 4/56
468.	autointrusion	การแทรกซอนที่เดิม	๑. กระบวนการที่ของเหลวที่เหลื่ออยู่ในแมกมาได้แทรกตัวเข้าไปในรอยแตกที่เกิดในช่วงท้ายของการตกผลึกแยกส่วนของแมกมาที่แข็งตัวแล้ว ๒. กระบวนการที่ชั้นตะกอนชั้นหนึ่งหรือหลายชั้นแทรกตัวเข้าไป

			<p>ในชั้นตะกอนชั้นอื่นที่อยู่ข้างเคียง</p> <p>4/56</p>
469.	autolith; cognate inclusion	หินอัคนีแปลกปลอม	<p>๑. เศษหินของหินอัคนีอื่น ๆ ที่ปนอยู่ในหินอัคนี ซึ่งแต่เดิมนั้นมีต้นกำเนิดเกี่ยวข้องกัน ดู <i>xenolith; accidental inclusion</i> ประกอบ</p> <p>๒. กลุ่มแร่ที่มีเหล็กและแมกนีเซียมสูง เกิดเป็นกระจุกรูปกลม รูปไข่ หรือรูปรี อยู่ในหินจำพวกแกรนิต</p> <p>4/56</p>
470.	autometamorphism	การแปรสภาพในตัว	<p>๑. กระบวนการที่กลุ่มแร่ในหินอัคนีเกิดเป็นผลึกใหม่ เนื่องจากการที่มีสารระเหยง่ายแทรกอยู่เมื่ออุณหภูมิลดลง เช่น การเกิดแร่เซอร์เพนทีนในหินเพริโดไทต์ หรือการเกิดแร่สปิลไรต์ในหินบะซอลต์</p> <p>๒. การที่หินอัคนีที่เย็นตัวแล้วเปลี่ยนสภาพไป เป็นผลเนื่องจากของเหลวส่วนที่เหลือ</p>
471.	automorphic; idiomorphic	-ผลึกหน้าสมบูรณ์	<p>คำที่ใช้กับลักษณะเนื้อหินอัคนีและหินแปรที่ประกอบด้วยกลุ่มผลึกแร่ที่แสดงหน้าผลึกสมบูรณ์ หรือใช้กับหินอื่นที่มีลักษณะผลึกแบบนี้</p> <p>ดู <i>holocrystalline</i> ประกอบ</p> <p>ถ้าหมายถึงผลึกแร่จะมีความหมายเหมือนกับ euhedral</p> <p>39/55</p>
472.	auxiliary contour; supplementary contour	เส้นชั้นแทรก	<p>เส้นชั้นที่อยู่ในระหว่างเส้นชั้นหลักกับเส้นชั้นรอง หรือระหว่างเส้นชั้นรองด้วยกัน เพื่อเพิ่มเติมลักษณะของภูมิประเทศบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ปรกติจะเป็นบริเวณที่มีความสูงต่ำของผิวโลก</p> <p>ค่อนข้างราบ ดูรูปที่ <i>contour; contour line</i></p>

473.	auxiliary fault; branch fault	รอยเลื่อนแขนง	ดู <i>branch fault; auxiliary fault</i>
474.	auxiliary mineral	แร่ประกอบรอง	แร่รองสีอ่อนที่มีปริมาณค่อนข้างน้อยและไม่ใช่แร่ประกอบหลักในหินอัคนีตามการจำแนกหินอัคนีของโจฮันน์เซน (Johannsen) เช่น อะพาไทต์ มัสโคไวต์ คอรัันดัม (corundum) ฟลูออไรด์ โทแพซ (topaz)
475.	avalanche	การถล่ม	การที่หิมะ น้ำแข็ง หรือหิน หรือทั้งหมดเป็นจำนวนมาก เลื่อนไหลลงมาจากภูเขาที่สูงชันอย่างรวดเร็วโดยแรงโน้มถ่วงของโลก อัตราความเร็วอาจจะถึง ๘๐๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง สามารถทำลายสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในทางผ่านได้
476.	avalanche cone	สิ่งถล่มรูปกรวย	หิมะหรือน้ำแข็งหรือหินที่ถล่มลงมาทับถมเป็นกรวยคว่ำ 5,19,20/56
477.	aven; cenote	ปล่องหินปูน	ดู <i>pothole</i> ๒
478.	aventurine glass	แก้วอะเวนจูริน	ดู <i>goldstone</i>
479.	average igneous rock	หินอัคนีค่าเฉลี่ย	หินอัคนีทางทฤษฎีที่มีส่วนประกอบทางเคมีใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของส่วนประกอบทางเคมีของชั้นเปลือกโลก 5/56
480.	average velocity	ความเร็วเฉลี่ย	อัตราส่วนของระยะทางที่คลื่นไหวสะเทือนเคลื่อนที่ผ่านตัวกลางต่อเวลาที่ใช้ไปในระยะทางและทิศทางนั้น 5/56
481.	axial dipole-dipole array	แถวลำดับอนุกรมสองขั้วคู่	รูปแบบการจัดวางขั้วไฟฟ้าแบบสองขั้วคู่ที่วางขั้วไฟฟ้าตามแนวเส้นตรงเรียงตามกันในแนวเส้นสำรวจ โดยมีระยะห่างระหว่างขั้ว

			<p>กระแสไฟฟ้ากับขั้วศักย์ไฟฟ้าและระยะห่างระหว่างขั้ว กระแสไฟฟ้ากับขั้วศักย์ไฟฟ้าที่อยู่ใกล้กันห่างกัน ๑ ถึง ๖ เท่า ดัง รูป มีรูป</p> <p>I คือ กระแสไฟฟ้าที่วัดด้วยแอมมิเตอร์ V คือ ความต่างศักย์ไฟฟ้าที่วัดด้วยโวลต์มิเตอร์ A, B คือ ขั้วกระแสไฟฟ้า M, N คือ ขั้วศักย์ไฟฟ้า r คือ ระยะระหว่างขั้วกระแสไฟฟ้ากับขั้วศักย์ไฟฟ้าที่อยู่ใกล้ กัน มีค่าเท่ากับ n n คือ เลขจำนวนเต็มตั้งแต่ ๑ ถึง ๖ X คือ ระยะระหว่างขั้วกระแสไฟฟ้าและขั้วศักย์ไฟฟ้า</p>
482.	axial lobe	พูแกน	ส่วนแกนกลางของลำตัวโทรโลไบต์ <i>ดูรูปที่ genal angle</i>
483.	axial plane; axial surface	ระนาบแกน	<p>๑. (ผลึกศาสตร์) ระนาบแนวแกนที่ประกอบด้วยแกนแสงทั้งสองของผลึกชนิดสองแกนแสง (biaxial crystals) ๒. ระนาบของผลึกที่ประกอบด้วยแกนผลึกคู่ใดคู่หนึ่ง ๓. (ธรณีวิทยาโครงสร้าง) ระนาบที่ประกอบด้วยเส้นที่ลากผ่านแนวจุดพับโค้ง (hinge) ของชั้นหินที่โค้งงอชุดหนึ่ง</p>
484.	axial surface; axial plane	ระนาบแกน	<i>ดู axial plane; axial surface</i>
485.	axial trace	แนวแกนชั้นหินโค้ง	แนวที่เกิดจากระนาบแกนชั้นหินโค้งตัดกับผิวโลกซึ่งแสดงถึง

			ทิศทางของชั้นหินคดโค้ง <i>ดู fold axis ประกอบ</i>
486.	axial-plane folding	ระนาบแกนบิดโค้ง	ระนาบของแกนชั้นหินที่บิดงอไป เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะภายหลัง
487.	axial-plane separation	ช่วงระนาบแกน	ระยะห่างระหว่างระนาบแกนชั้นหินโค้งรูปประทุนกับระนาบแกนชั้นหินโค้งรูปประทุนหงายของชั้นหินชั้นเดียวกันที่อยู่ประชิดกัน
488.	axis of symmetry; rotation axis; symmetry axis	แกนสมมาตร	<p>เส้นสมมุติเส้นหนึ่งภายในผลึก เป็นเส้นที่เมื่อหมุนครบรอบ ๓๖๐ องศา จะพบตำแหน่งที่เหมือนกันหรือซ้ำรอยกัน ๒, ๓, ๔ หรือ ๖ ตำแหน่งรอบเส้นนั้น เช่น เมื่อหมุนผลึกรูปทรงลูกบาศก์ รอบเส้นตรงที่ตั้งฉากกับหน้าผลึกหน้าหนึ่ง ณ จุดกึ่งกลางของหน้าผลึกนั้นจะพบว่า จะมีการหมุนเข้าสู่ตำแหน่งที่เหมือนกันหรือซ้ำรอยกันทุก ๆ ๙๐ องศา นั่นคือ ๔ ครั้งต่อการหมุน ๑ รอบ เส้นตั้งฉากนี้คือแกนที่มี ๔ สมมาตร เรียกว่าแกนจตุรสมมาตร (tetrad axis, four fold axis) รูปทรงลูกบาศก์จึงประกอบด้วยแกนแบบนี้ ๓ แกน จำนวนครั้งที่ซ้ำรอยกันจึงเป็นตัวกำหนดระดับของแกนสมมาตร</p> <p>หากซ้ำรอย ๒ ครั้ง เรียกว่า แกนทวิสมมาตร (diad axis, two fold axis) ๓ ครั้ง เรียกว่า แกนไตรสมมาตร (triad axis, three fold axis) และ ๖ ครั้ง เรียกว่า แกนฉสมมาตร (hexad axis หรือ six fold axis) <i>ดูรูปที่ isometric system</i></p>
489.	azimuth	แอสิมัท	การระบุทิศทางระบบหนึ่งซึ่งอ้างอิงจากทิศเหนือ เป็นมุมราบที่เวียนตามเข็มนาฬิกาจนถึงแนวที่ต้องการระบุถึง

490.	Azimuthal dipole-dipole array	แฉวลำดับสองขั้วคู่เชิงมุม	<p>รูปแบบการจัดวางขั้วไฟฟ้า โดยให้แนวขั้วกระแสไฟฟ้าวางตัวทำมุม θ กับแนวขั้วศักย์ไฟฟ้า และให้แนวสำรวจ OQ อยู่บนเส้นลากต่อระหว่างจุดกึ่งกลางขั้วกระแสไฟฟ้ากับจุดกึ่งกลางขั้วศักย์ไฟฟ้า และจุดกึ่งกลางของแนวเส้นทั้งสองห่างกันเป็นระยะทาง r</p> <p style="text-align: center;">รูป</p>
491.	Azoic	อะโซอิก	<p>๑. ช่วงเวลาทางธรณีวิทยาในช่วงพรีแคมเบรียนตอนต้น ซึ่งหินที่สะสมตัวในช่วงเวลาดังกล่าวไม่มีหลักฐานของสิ่งมีชีวิต</p> <p><i>ดู Proterozoic ประกอบ</i></p> <p>๒. ช่วงเวลาหรือชั้นหินที่มีอายุมากกว่ามหายุคพาลีโอโซอิก</p> <p>41/55</p>

